BAYAN YANI

107

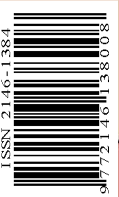
MADDE 1: İNADINA İSYAN, İNADINA ÖZGÜRLÜK...
MADDE 2: ASLA YALNIZ YÜRÜMEYECEKSİN...
MADDE 3: GECELER DE BİZİM, SOKAKLAR DA...
MADDE 4: KADIN KADINDIR, ÇİÇEK... EEE...

...ÇİÇEK BABANDIR...

MADDE 5: BAĞIR HERKES DUYSUN, ERKEK ŞİDDETİ SON BULSUN... MADDE 6:

10 YAŞINDAYIZ!

MART 2021 / 03 15 TL K.K.T.C:17TL.

ISSN 2146-1384

48 SAYFA

BAYAN YANI AKTÜEL

Eski eşinin özel görüntülerini arkadaş grubundan paylaşan erkek 2.5 yıl hapis cezası aldı ama cinsiyetçi medya hep erkeğin yüzünü blurluyor.

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın düzenlemeyi düşündüğü "56 saatte bale antrenörlüğü" programı tepkiler üzerine ertelendi.

MHP'li Yalçın: Ülkü Ocakları entelektüel merkezler oldu artık.

Zengin ülkeler aşıların çoğunu aldı... Yoksullar 2022'yi bekleyecek.

Ekonomik kriz nedeniyle intihar eden kişi sayısı son 2 yılda %38 arttı...

Kadın cinayetleri son 10 yılda 3 kat arttı... 4 kişilik ailenin yoksulluk sınırı 8 bin 856 lira oldu... Ocak ayında en az 25 kadın öldürüldü... Çocuk işçi sayısı 1 yılda 7 bin arttı...

Her gün 3 kadın öldürülüyor... Bunun adı cinskırım... Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'tan ses çıkmıyor. Galiba meşgul.

Joumana Haddad (6 Aralık 1970, Beyrut)

Lübnanlı ünlü şair, çevirmen ve gazeteci. An Nahar gazetesinin kültürel sayfalar editörü, edebiyat ve sanat alanında yayın yapan Jasad dergisinin genel yayın yönetmeni. Eleştirmenlerce beğenilen pek çok şiirleri olan yazar, 7 dil konuşuyor. İtalyanca, İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Arapça yazdığı kitaplar yazdı. Ayrıca 20. yüzyılın bilinen 150 şairinin şiirlerinden oluşan bir antoloji çevirisi yayınlandı. Arapça olarak kaleme aldığı son yayını "Scheherazade'yi Öldürdüm, Kızgın Bir Arap Kadının İtirafları" 13 dile çevrildi.

"Diğer" Cinse Mektup

Joumana Haddad

Gentilmenler!

Biz kadınların çoğunluğu, siz erkeklerin çoğunluğundan, bizi sadece anneleriniz, kızlarınız, kızkardeşleriniz, sevgilileriniz, karılarınız, mallarınız, aksesuvarlarınız, uşaklarınız, oyuncaklarınız olarak görmenizden bıktık ve yorulduk.

Kendimize inanamamızdan ve sizin bizlere inanmamanızdan bıktık, yorulduk.

Sizin bizleri, sizler için ya çok yetersiz ya da çok fazla olarak değerlendirmenizden bıktık, yorulduk.

Sizlerin, bizleri bağlılık manyağı ve kendilerinizi de bağlılık fobisi olarak görmenizden bıktık, yorulduk.

Evde oturup börek, çörek pişireceğimize çalışıyor olmak suçluluğunu hissetmekten bıktık, yorulduk.

Sizlerin, bizleri sadece çocuk yapmak için yaratılmış olarak görmenizden ve bizlerin de hayallerimizi ve kariyerlerimizi geliştirmek hakkımız olmadığını zannetmenizden bıktık, yorulduk.

Düzgün insanlar yerine bokları, naziklerin yerine kabaları, şevk içinde düzgün çalışanlar yerine nüfuzlu zenginleri seçmekten bıktık, yorulduk.

Namuslular yerine kancıkları, samimilerin yerine sahteleri, sadık ve sevgi doluların yerine genç ve güzelleri seçmekten (ki istesek hepimiz bunların hepsi olabiliriz) bıktık, yorulduk.

Sizi manipule etmek ya da sizden vazgeçmek arasında tercih yapmaktan bıktık, yorulduk.

Sizin rahatlayıp bizim selimize katılmamanızdan bıktık, yorulduk.

Ellerimizi size ortaklık için değil de taviz için uzatmaktan bıktık, yorulduk.

Sizlerin erkekliğinizden emin olmanız için sizi siyah bir pelerin ile örtmek ve kendimizi de ucuz bir seks metası olarak teşhir etmekten bıktık ve yorulduk.

Gelip sizi bulacağımıza sizin bizi bulmanızı beklemekten bıktık, yorulduk.

Sizin muhtaç olmayı bir zayıflık işareti olarak kabul etmenizden bıktık yorulduk.

Sizlerin bizlere tepeden bakmanızdan ve bizlerin de sessiz kalmamızdan bıktık yorulduk.

Yüzsüz ya da saldırgan olarak görülmekten korktuğumuz için yatakta insiyatifi ele alamamaktan bıktık, yorulduk

Hangi hareketlerin hanımlara yakışır, nelerin yakışmaz olduğuna sizlerin karar vermesinden bıktık, yorulduk.

Göbek yağımız, göğüs dekoltemiz ya da makyajımız ile ilgili olarak endişelenmekten bıktık, yorulduk.

Sizlerin göbek yağımız, göğüs dekoltemiz ve makyajımıza bakmanızdan da bıktık, yorulduk.

Bizlerin romantik, sizlerin de ayakları yere basan adam olarak vasıflandırılmasından bıktık, yorulduk.

Elektrikli olduğunu bilmeyen bir tutuklunun dikenli tellere koştuğu gibi, bir gecelik ilişkilere koşmanızdan bıktık, yorulduk.

Sizlerin her zaman sekse hazır olduğunuzu düşünmemizden bıktık, yorulduk.

Oturp dertleşmekten kaçınmanızdan bıktık, yorulduk.

Her zaman sizi anladığımızı zannetmemizden bıktık, yorulduk.

Bizi hiç bir zaman anlamadığınızı farzetmekten bıktık, yorulduk.

Sizleri savaş ganimeti olarak görmemizden bıktık, yorulduk.

Bizleri nasıl olsa burada olarak görmenizden bıktık, yorulduk.

Sizi memnun etmek için yatakta tatmin olmuş gibi rol yapmaktan, sizi desteklemek için sessiz kalmak ve sizi memnun etmek için yalanlar söylemekten bıktık, yorulduk.

Bizim kuvvetimizden rahatsız olmanız, başarımızı bir tehdit olarak görmeniz, zekamızdan ürkmeniz, bağımsızlığımızdan memnun olmamanız, kadın olmak gururumuzdan kendinizi hadım olmuş gibi hissetmenizden bıktık, yorulduk.

Hakkımızın ne olduğunu sormaktan ve eşit ortak gibi kabul edilmemekten bıktık, yorulduk.

Sizden devamlı şüphe etmek, size durmadan itaat etmek ve sizinle devamlı mücadele etmekten bıktık, yorulduk.

Kendimizin ve haklarımızın Allah, gelenek, fiziki üstünlük, sosyal değerler ve "eve kim ekmek getiriyor" mazaretleri ile aşağılanmasından bıktık, yorulduk.

Size kuvvetli olduğumuzu ispat etmekten bıktık, yorulduk

Sizin bizlere daha kuvvetli olduğunuzu ispat etmeye çalışmanızdan bıktık, yorulduk.

Sizi tongaya düşürmek için çocukça oyunlar oynamaktan bıktık, yorulduk.

Zayıf taraflarınız anlaşıldığında bir hıyar gibi görülebileceğiniz kompleksinizden bıktık yorulduk.

Bizden haksız ve imkansız ümitlerinizden bıktık, yorulduk.

Vücudunuzun yukarı kısımları ile aşağısı arasında muvazenesiz kan dağılımından bıktık yorulduk.

Her suçu aybaşı ağrılarımıza yüklememizden bıktık yorulduk.

Sizlerin dünyadaki açlık dahil, her problemi viagranın halledeceği inancınızdan bıktık yorulduk.

Uzaklaştırıcı, soğutucu feminizmin esiri olmaktan bıktık, yorulduk.

Uzaklaştırıcı, soğutucu maçoizmin esiri olmanızdan bıktık, yorulduk.

Tâvizkâr Şehrazatlar olmaktan bıktık yorulduk.

Sizlerin kendinizi yenilemez süpermen olarak görmenizden bıktık yorulduk.

Evet, münakaşasız çok yorgunuz.

Şimdi söyleyin bakalım, sizler değil misiniz?

MASADA MÜSELLES

Gülseren haber ver Gülten'e Karaköy'e gidelim.
iki saate vapur sesiyle masanızdayım
eski tarihi Karaköy Lokantası
hüzün değmiş ekmeğimiz umutla bitsin
benim acım hep yeni, eskimiyor Gülseren
Gülten bilir, az biraz o anlatsın
bak yine acıya bulandı, bak yine soframız
hadi biraz pekmezli muhallebi söyleyelim
burada kadınlar hicapsız ve hudutsuz güler Gülseren
bizim kadınlar neden hep sessiz ağlar
geceye sor, az biraz o anlatsın
kadınları analım, adlarını kimsenin anmadığı kadınları
adları hiçbir zaman kahraman olmayan kadınları
Kahraman erkek ismidir
dünyanın yarısı kadın, kadının yarısı acıdır Gülseren
masada biz üç kişiyiz Gülten sen ve ben ne güzel müselles

Türkan Elçi

Bilge Çingigiray

BİZ KADINIZ, BİZ YAPARIZ!

İnsanı insan yapan neydi? Akıl, irade, bilinç, sezgi, ahlak…

Kadının varoluş sancıları, geçmişten günümüze gelen ve geleceğe uzanan, dünyanın görüp göreceği en önemli , en uzun ve aslında en ilgi çekici yolculuklardan biridir. Mars'a yapılan yolculuktan bile ilginçtir.

Kadın, onca görmezden gelinmeye, onca yargılanmaya, tekrar ve tekrar sürekli yargılanmaya, bedeni üzerinde başkalarının kendisinden daha çok hak sahibi olmasına, hayallerinin peşinde koşmak isterken durdurulmaya karşı, durmadan mücadele etmek zorunda bırakılır.

Küçük bir çocukken başlar bu mücadele. Ama o zaman anlayamazsın. Ta ki bir gün gelip kendine varoluşuna dair bir soru sorma ihtiyacı duyana kadar…

Benim için o gün rekor kırmaya karar verdiğim gündü.

Doğum yapalı iki buçuk yıl olmuştu. Spor geçmişime rağmen, gebelik sürecinde tam otuz beş kilo almıştım. Aradan geçen zaman geçmiş olsa da halen on iki kilo fazlam vardı. Yaşamın bütün yükü de fazla kilolarımdan daha büyük bir ağırlık bırakmıştı omuzlarıma. Bir yandan yalnız bir anne olmak; çocuğumun fiziksel ve ruhsal tüm ihtiyaçlarını karşılamak, bir yandan çalışma hayatını sürdürmek beni adeta içinden çıkamadığım bir kapana kıstırmıştı. Günler öylece geçiyordu ve ben öylesine yaşıyordum. Hep vaktim yok diyordum. Bu bir bahaneydi. İnsan isterse o ideal için vakit bulur. O gün, önce bu kapana neden girdiğimi sorguladım. O kapana girmiştim çünkü umudumu yitirmiştim, heyecanım yoktu, hevesim kaçmıştı. Anlamıştım ki yeniden kalkmak ve başarmak için ihtiyacım olan şey, içimdeki kadının gücünü harekete geçirmekti. Umudumu harekete geçirmeliydim. İşte her şey bu büyük cevapla can buldu. Çaresizliği düşünüp bahane üretmek yerine, umudu düşünüp harekete geçmeye karar verdim. İşte akıl. İzleyen yolumda bu defa irademe ihtiyacım vardı. Antrenmanlara yeniden başladım. Yaklaşık olarak bir yıl boyunca her gün Guinness Dünya Rekoru hayalim için mutlaka çalıştım. Bu çalışmaya, Guinness projesini yaratmak, başvuru süreci, ekip oluşturmak, onları da yüreklendirmek ve her gün kendime olan inancımı tazelemek de dahildi. Kendi yaşamımda verdiğim bu büyük mücadelenin her safhasında, aklımda memleketteki bütün kadınların içinde sıkışıp kaldıkları kapanlar vardı. Onlara da ilham olmak istiyordum.

Bu sebeple artık hazır olduğum gün bu rekoru 81 ilimizdeki tüm kadınlara armağan etmek için 81 metre yürüdüm. Rekoru, 69 metreyi geçtiğimde kırabilecekken ben durmadım, 81 metreye yürüdüm. Çünkü 81 ilimizdeki tüm kadınların upuzun mücadele yolculukları bir an bile aklımdan çıkmamıştı.

Ben kahraman olmaktan çok ilham vermek istiyorum.

Yapabilirsin. Yeter ki kendine doğru soruyu sor. Doğru bir planda, iradeli bir şekilde ilerle. Önce kendinle, sonra doğayla, sonra da diğerleriyle sağlıklı ilişkiler kur. Yapabilirsin. Çünkü biz kadınız. Biz yaparız.

Bilge Çingigiray: Serbest Dalış sporcusu. Günümüze kadar bir çok dalda Türkiye rekoru kırmıştır. 2013 senesinden beri nefes tutma branşındaki 6 dakika 23 sn. lik rekoru kırılamamıştır. Uzun yıllarda Profesyonel Milli sporcu olarak çalışmalarını sürdüren Çingigiray, Uluslararası su altı yarışmalarında da Türkiye'ye 3 kez Avrupa 2. liği, 1 kez de Dünya 3. lüğü kazandırmayı başarmıştır.

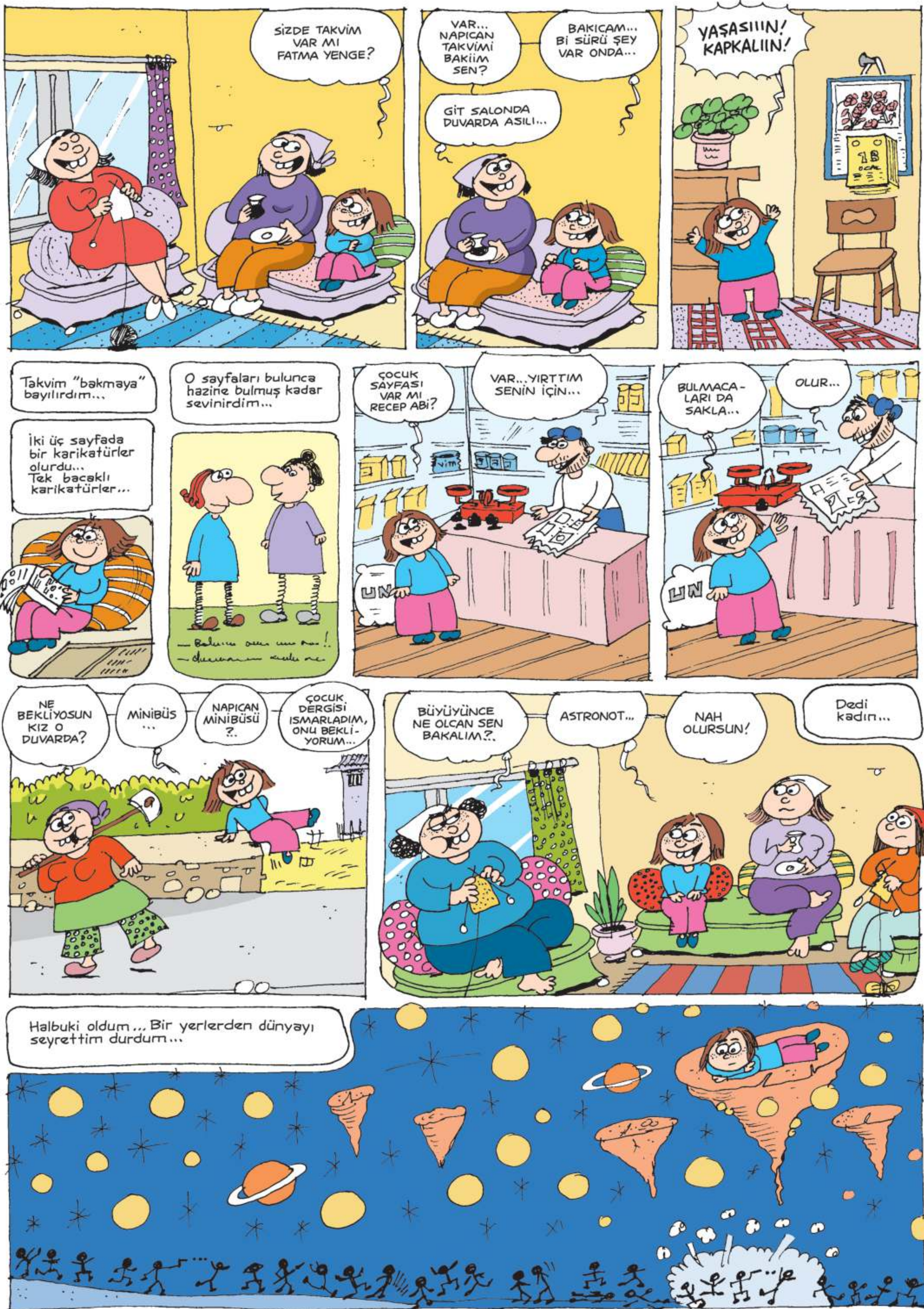
2017 senesinde, 67 mt. ile kırdığı rekoru 'Su altında tek nefeste en uzun mesafe yürüme' rekorunu tekrar elde etmeyi başarmıştır. Daha önce Rus bir sporcu tarafından bu rekor 69 mt. olarak kırılmış, Milli sporcumuz ise bu rekoru 81 mt. gibi inanılmaz bir mesafeye çıkartmıştır. Su altında toplam, 2 dakika 15 saniye kalarak rekoru elde etmiştir. Havuzdan çıktıktan sonra "81 metrede kırdığım bu rekoru, Türkiye'nin 81 ilindeki tüm kadınlara armağan ediyorum," açıklamasında bulunmuştur.

2019 yılında, Türkiye kadınlar statik apnea rekorunu halen elinde bulunduran Çingigiray'ın rekoru, Guinness Dünya Rekorlar Kurumu tarafından onaylanmıştır.

Astronot

Feyhan Güver

BAYAN YANI'NIN ve

Ezgi Aksoy
aksoyezgi@gmail.com

On yılda ne çok şey değişti. **Bayan Yanı**, bundan on sene önce yayın hayatına başladığında, dünya yadsınamayacak şekilde farklıydı. Türkiye, derin ve kaygı verici bir eksen değişikliğinin tam başında duruyor gibiydi. Bu ülkede hayat kadınlar için her zaman zor olmuştu, ama değişen başka bir şeyler vardı, hissediliyordu. Büyük değişim kapıdaydı.

Sauron'un gözü birdenbire kadınların üstüne dönmüş gibiydi. Bir yerden düğmeye basılmışçasına kadınlar aniden anlamsız ve beklenmedik bir erkek şiddetinin odağı haline geldi. Başlarda tıpkı sanat filmlerindeki gibi "sebepsiz bir şiddet" idi bu. Kadınların yüz yıla yakındır sahip oldukları haklar tartışılmaya ve bu haklar sanki erkeklerin inisiyatifine kalmış gibi davranılmaya başlandı. Kadınlara kal gelmişti, kadınlar bu beklenmedik saldırı karşısında ne yapacaklarını bilememiş, önce duraklamışlardı. İşte Bayan Yanı da bu değişim rüzgarlarının estiği dönemde, kadınların bir çıkış yolu ve eylem planı aradığı o yıllarda, derin bir ihtiyaçtan doğmuş ve yayın hayatına başlamıştı. Ve tek bir özel sayı diye girişilen iş, bu ay onuncu yılını dolduruyor.

Bayan Yanı yayın hayatına başladığında **Suriye İç Savaşı** henüz başlamaktaydı mesela. Henüz on binlerce insan yok yere hayatını kaybetmemiş, yüz binlercesi göç etmek zorunda kalmamış ve binlerce kadın, Suriye Savaşını domine eden terör örgütlerinin eline seks kölesi olarak düşmemişti.

İngiltere **Brexit**'e evet oyu vermemiş ve **Avrupa Birliği**'nden ayrılmamıştı. Avrupa Birliği henüz çatırdamamış, Avrupa ülkeleri bir dizi terör saldırısı ile sarsılmamış ve Avrupa'nın güçlü politik birliği hala göreceli olarak ayakta durmaktaydı. **Mülteci fobisi** ve **İslamofobi** henüz bu kadar harlanmamıştı.

Rusya, Kırım krizini yaşamamış, Ukrayna ile dalaşmamış, 2010'ların meşhur mülteci krizi patlak vermemiş, yüzlerce mülteci deniz ve okyanus üzerinde can vermemişti. **Aylan** bebeğin o can kıran görüntüsü haber portallarının sayfalarını delmiyordu henüz.

Ama kuşkusuz 2010'lara asıl damgasını vuran kadın hareketleri oldu. Belki ileride bu yıllar **üçüncü dalga feminizmin** alevlendiği yıllar olarak anılacak, kim bilir. Çünkü dünyanın çeşitli noktalarında kadınların gündem değiştiren, erkeklerden rol çalan ve kemikleşmiş politikalara meydan okuyan ve de değiştiren eylemleri, gerçekten de son on yıla damgasını vuran en büyük dönüştürücü güç oldu. 2010'lar gezegenini kadınların direnişi şekillendirdi dersek yanlış olmaz. Ve biz Bayan Yanı olarak hem bu değişime tanıklık ettik hem bu değişimin mimarı kadınların hikayelerini yazdık/çizdik hem de bizzat bu devinimin tam kalbinde saf tuttuk.

KADINLARIN ON YILI

2010'ların Kadınları Eylemle Dolu On Yıl

Bayan Yanı yayın hayatına başladığında **Greta Thunberg** henüz yedi ya da sekiz yaşındaydı. İklim değişikliğine içerliyordu belki, ama henüz milyonları sokağa dökecek güce ulaşmamıştı. Politikacılar basın toplantılarında açıktan iklim krizi ile dalga geçmeye daha başlamamış ve popülist söylemlerle bilimsel gerçekleri karartabileceklerine kanaat getirmemişlerdi.

Greta, kesinlikle 2010'lara damgasını vuran ve en çok öne çıkan isimlerden biri oldu. Greta ayrıca artık bir eylemci, sözüne kıymet verilir bir lider olmak ve dünyayı değiştirmek için kırk yaşında oturaklı bir adam olmak gerekmediğini de gözler önüne seriyordu. Z kuşağı gümbür gümbür geliyordu.

2010'lar, Greta'dan önce, **FEMEN**'in bol memeli eylemleri ile başladı aslında. FEMEN, 2010'ların başlarında tüm dünyaya damgasını vurdu ve aşikar olan sebeplerle, erkeklerin de dikkatini çekmeyi başardı. Ancak başta naif birer kadın çığlığı gibi başlayan FEMEN eylemleri, kısa sürede dilini sertleştirdi ve çeşitli politik meselelere tepkisini gösteren sert bir harekete dönüştü. FEMEN, adete gelmekte olanın ayak sesleriydi.

Bugün on yıllardır hayatımızdaymış gibi hissettiğimiz **#MeToo** hareketi de 2010'ların ortalarında başladı. Kadınlar, yılların baskısının ve travmasının ardından, nihayet içselleştirdikleri güçlerini tacizci erkeklerin üzerine bir kabus gibi saldılar. Hollywood'da yer yerinden oynadı. Daha sonra bu hareket başta tüm medya sektörlerine, ardından da diğer sektörlere sirayet etti. O güne kadar **Harvey Weinstein** hala kadınları taciz etmeye devam ediyordu. Ve de film yapıyordu. Saygın biri olarak görülüyordu. Şu anda ifşa olmuş ve saygınlıklarını kaybetmiş onlarca ünlü isim gibi.

2010'ların başlarında **Arjantin**'de kürtaj hala yasaktı. Kadınlar, ya istenmeyen gebeliklerini son derece tehlikeli yollardan sonlandırıyor ya bunun için başka ülkelere seyahat ediyor ya da istemedikleri çocukları doğurmak zorunda kalıyordu. Bu dönemde **#AbortoLegalYa** (yasal kürtaj hemen şimdi) hareketi doğdu.

Arjantinli kadınların başlattığı ve yasal kürtaj hakkı talep eden hareket, kısa sürede yangın gibi tüm Latin Amerika ülkelerini sardı. Kadınlar, başta Arjantin olmak üzere, kürtajın yasak olduğu neredeyse bütün Latin Amerika ülkelerinde sokakları birer karnaval yerine çevirdiler. Yüz yıllardır bastırılmış feminen enerji bedenleri terk ediyor, sokakları rengarenk yaratıcı gücüyle boyuyordu işte! Ama bu karnaval havasının arkasında naif ve kırılgan bir yapı değil, son derece kararlı, ne istediğini bilen ve istediğini almadan durmayacak olan birleşik bir güç vardı.

AbortoLegalYa'nın ardından, yine Arjantin'de **#NiUnaMenos** (bir kadın bile eksik değil/"ya hep beraber ya hiç" birimiz manasında) hareketi doğdu. NiUnaMenos'un amacı, Latin Amerika'da artık kangrene dönmüş olan erkek şiddetine dikkat çekmek ve var gücüyle dur demekti. 2015'te bu hareket kurulduğunda, Orta Amerika ülkeleri başta olmak üzere, tüm Latin Amerika'da her gün binlerce kadın öldürülüyor, dayak yiyor, şiddete maruz kalıyor ve hatta Latin Amerika'nın uyuşturucu kartelleri tarafından yönetilen bazı karanlık noktalarında işkenceye maruz kalıyordu. NiUnaMenos, kürtaj hareketinden bile hızlı yayılmış ve kısa sürede hem sosyal medyada hem de sokakları sallayan eylemlerde başı çeken ve adı dillerden hiç düşmeyen bir harekete dönüşmüştü. Bugün de mücadeleleri devam ediyor. AbortoLegalYa hareketi ise, amacına ulaştı. Arjantin'de tarihinde ilk defa kürtaj yasallaştı.

Buna karşılık, on yıl önce **Polonya**'da kürtaj hala yasaldı ve muhtemelen o dönemde Polonyalı kadınlar bir gün hükümetlerinin bu haklarını ellerinden almak isteyebileceğini akıllarından bile geçirmiyordu. Lakin Polonya, popülist sağ politikalarıyla ülkeyi dönüştürmeyi kendine misyon edinmiş bir hükümetin gölgesinde kıvranıyor bir süredir. Ve hükümetin bu yıkıcı etkisinden kadınlar da nasibini alıyor.

2015'te Polonya hükümeti kürtajı her koşulda yasaklayan bir yasayı geçirmek için düğmeye bastı. Bu ilk deneme, kadınların çok sert protestolarıyla püskürtülmüştü. Tarihe geçen ve tüm Polonya'da milyonlarca kadını sokaklara döken **Czarny Protestolar** (siyah protestolar), Avrupa'nın göbeğinde bile

artık kadınların güvende olmadığının en elle tutulur göstergesiydi adeta.

Polonya'nın kürtaj eylemleri, 2010'lara damgasını vuran ve kadın hareketlerini dünya gündemine oturtan en önemli eylemlerden. Öyle ki bu eylemlerin öne çıkan lider isimleri, dünyayı etkileyen isimler listelerinde kendilerine yer buldular. Ancak hükümetin de eli armut toplamıyordu ve bu bağlamda ısrarlarını ve propagandasını sürdürdü.

Ne yazık ki artık Polonya'da kürtaj sadece iki koşulda yasal; eğer annenin hayatı tehlikedeyse, ya da gebelik bir suç ile oluşmuşsa, yani tecavüz nedeniyle oluşmuşsa. Polonyalı kadınların mücadelesi ise sürüyor. Polonyalı kadınlar, güncel kürtaj yasasını en azından on yıl önceki statüsüne çekmek için hala mücadele ediyorlar.

Latin Amerika'dan çıkan ve yine yangın gibi tüm dünyayı saran bir diğer hareket ise Şilili **#LasTesis**'in danslı protestoları oldu. Las Tesis, ritmik ve melodik şarkısı, vurucu dansı ve haklı söylemi ile, çok kısa sürede dünya gündeminde hak ettiği yere oturdu. "**El violador eres tú**" (tecavüzcü sensin)

diye haykıran yüz binlerce kadın, Şili sokaklarında bir dizi eylem yaptılar. Ardından dünyanın çeşitli yerlerinden milyonlarca kadın, kendi dillerinde yazdıkları sözlerle Las Tesis'e destek verdi ve şiddeti protesto ettikleri bir dizi eyleme imza attı. Türkiye'de Las Tesis eylemlerine destek verdiği için tutuklananlar oldu.

2010'lara damga vuran bir diğer hareket de **#WhiteWednesdays** (beyaz çarşambalar) idi. Üstelik Avrupa'dan ya da Latin Amerika'dan çıkmamıştı. Beyaz Çarşambalar, **İranlı** kadınların rejime karşı geliştirdiği ve ardından diğer Müslüman ülkelere yayılan bir hareket oldu. İranlı kadınlar, her çarşamba günü topluma açık yerlerde zorunlu baş örtülerini çıkarıyor, sokaklarda yürüyor, sivil itaatsizlik eylemleri ile toplumun dengesini bozuyor ve bu eylemleri kameraya çekip sosyal medyada yayınlıyordu. 2017'den beri sürdürülen eylemler yüzünden onlarca kadın tutuklandı. Saldırılar ve benzeri yıldırma operasyonları gerçekleşti. Ancak İranlı kadınların molla rejimiyle olan mücadelesi hiç bu kadar etkin olmamıştı! İranlı kadınlar tünelin sonundaki ışığı gördüğüne inanıyor.

Amerikalı büyük beden model **Tess Holliday**, 2010'lara adını yazdıran, dünya çapında büyük tartışmalara sebep olan ve toplumların ayarlarını, dengesini derinden sarsan bir hareket başlattı. **#EffYourBeautyStandards** (sizin güzellik standartlarınızı …), güçlü bir metin olarak, haklı bir haykırışla yazılmış bir sosyal medya gönderisi olarak başladı. Ancak onlarca yıldır kendini baskı altında hisseden şişman kadınlardan öylesine büyük bir destek gördü ki, kısa sürede global bir harekete dönüştü.

2010'lar kadınların sadece kürtaj gibi politik hakları ya da şiddet gibi temel kadın problemleri ile mücadele ettikleri yıllar olmayacaktı. 2010'lar, hayatın her alanında bastırılmış, ötekileştirilmiş ve bir kenara itilmiş kadınların uyandığı ve artık yüzlerce yıllık erkek egemen kültürün, patriarkanın dayatmasına boyun eğmedikleri yıllar olacaktı. Tess'in başlattığı hareket de tam olarak bunu söylüyordu.

Tess Holliday ve başlattığı hareket bugün hala tartışılmaya devam ediyor. Pek çok fit kadın ve erkek, Tess'i "**obeziteyi yüceltmek**" ile suçluyor. Tess Holliday, bu konudaki görüşünü çeşitli röportajlarda defalarca belirtti; "hiçbir genç insanın benim oluşturduğum harekete bakarak, bile isteye obez olmaya çalışacağını zannetmiyorum." Haklı değil mi?

#EffYourBeautyStandards hareketi de kısa sürede evrimleşti ve bugün başta Amerika'da olmak üzere tüm dünyada adından söz ettiren ve başını kadınların çektiği **#FatAcceptance** (şişmanları kabul edin) hareketine dönüştü. Kimilerine göre FatAcceptance çok ileri gitti ve artık obez insanlara "obez olarak kalabilirsiniz, bunda bir problem yok" mesajı veriyor. Kimileri ise bu hareketin sadece zaten son derece zor hayatlar yaşayan obez kadınlar için bir tür görünürlük mücadelesi olduğu görüşünü paylaşıyor.

2010'ların kadınların yılları olduğu su götürmez bir gerçek. Bir yanıyla 60'ların büyük toplumsal değişim hareketlerini hatırlatan bir on yılı geride bıraktık. Üstelik 2010'lara damgasını vuran kadın hareketleri saymakla bitmiyor. **#FreeTheNipple** (meme ucunu serbest bırakın), **#HappyToBleed** (kanadığım için mutluyum/regl hareketi), **TimesUp** (zaman doldu/iş yerinde kadınlara karşı mobbing uygulması ile ilgili hareket) bunlardan sadece birkaçı. Liste uzayıp gidiyor.

Bu sayıyla Bayan Yanı'nın ilk on yılını geride bıraktık ve 2021'in bir dönme dolabı andıran çılgınlığında savrulmaktayız. 2020'ler kadın hakları, hareketleri ve mücadelesi adına nelere gebe henüz hiçbir fikrimiz yok. Bütün iyi fikirlerin bir kıvılcıma baktığı ve artık sosyal medya sayesinde saatler içinde global ölçekte reaksiyon verdiği bu çağda, 2020'lerin 2010'lardan daha hareketli geçeceğini öngörmek için müneccim olmaya gerek yok. Kadınlar, ön saflardaki yerlerinden feragat etmeyecekler ve artık gerçek değişimlerin reel sonuçlarını görmeye başlayacağız. Biz de Bayan Yanı olarak burada olacağız. Kadınların tarihine tanıklık etmeye ve bu tarihin içinde hem kendi sayfamızı hem de dünyayı döndüren milyonlarca kadının hikayesini yazmaya devam ederek…

İpek Özsüslü

Prof. Dr. Şengül Hablemitoğlu
Hablemitoğlu Ankara Enstitüsü
iletisim@hablemitoglu.net

Covid-19'a Dayanıklılık Gösterebilmek İçin Feminist Yanıtlara İhtiyaç Var

'Dayanıklılık, en zor zamanlarda kendimize ve başkalarına şefkat göstermektir..."

Sharon Salzberg

COVID-19, küresel olarak 2 milyonu aşan ölümle, ekonomiden sağlık bakımına kadar geniş boyutlarıyla dünyayı bir felaketle karşı karşıya bıraktı. Yayılmasını yavaşlatmak için alınan tedbirler, insanları evde tutuyor ve hayatın günlük faaliyetlerini durduruyor. 1 milyardan fazla çocuk ve genç okula gitmiyor, bu da özellikle yoksul hanelerde yaşayan çocuklar için öğrenme eksikliğine yol açıyor. Dünyadaki işçilerin yaklaşık % 94'ü iş yerlerinin kapandığı ülkelerde yaşıyor. Küresel ekonominin 2020'de daralması ile en savunmasız grupları koruyacak önlemler alınamazken, aşırı yoksulluk içinde yaşayan insan sayısının 2021'de 96 milyon artacağı öngörülüyor. Virüs, küresel olarak tehlikeli yükselişini sürdürüyor. Yaygın etkisini azaltmak için aşı dahil acil halk sağlığı tedbirlerine ve sosyal iyileştirmelere ihtiyaç var.

Pandemi cinsiyet ve ekonomik eşitsizlikleri artırdı.

Salgının etkileri cinsiyet ayrımı yapmıyor. Covid-19 nedeniyle erkeklerin ölüm oranının daha yüksek olduğu bildirilirken, sonuçta ortaya çıkan ekonomik ve sosyal etkiler özellikle kadınlara ve kız çocuklara zarar veriyor. Kadınlar, geçim kaynaklarını daha hızlı kaybediyorlar, çünkü ağır darbe alan ekonomik sektörlerde daha fazla kadın çalışıyor. Birleşmiş Milletler-UN Women-UNDP tarafından yapılan bir analize göre; 2021 yılına girildiğinde 435 milyon kadın ve kız çocuğu günde 1,90 dolardan daha az parayla yaşayacaklardır. Etkiler sadece ekonomik değil. Pek çok fonun ve acil durum kaynaklarının pandemiye müdahaleye kayması, kadınların aynı zamanda cinsel sağlık ve üreme sağlığına erişimini de engellemektedir. Yaygın kapanmalar, kadınları istismarcılarının yanına sığınmaya zorladığından kadınlara yönelik şiddet raporları da dünya çapında artmıştır. Evde daha fazla zaman geçirildiğinden kadınlar ve kız çocuklar için ücretsiz bakım ve ev işlerinin yükü artmıştır. Halihazırda kurumsallaşmış yoksulluktan, ırkçılıktan ve diğer ayrımcılık biçimlerinden etkilenen topluluklardaki kadınlar ve kızlar özellikle risk altındadırlar.

> "Kadınları ve kız çocukları hazırlık, tepki ve iyileşmenin merkezine yerleştirmek, kadın hakları gruplarının uzun süredir savunduğu gerçek değişimi de böylece getirebilir."

COVID-19'un tam etkisini anlamak için daha fazla veriye ihtiyaç vardır.

COVID-19 salgını cinsiyete dayalı ve diğer kalıcı eşitsizlikleri ortaya çıkarmakla birlikte; veri çeşitliliğinin sınırlı olması birçok soruyu cevapsız bırakıyor. Oysa vakalara, ölümlere, ekonomik ve sosyal etkilere ilişkin verilerin cinsiyet, yaş, etnisite, ırk, göçmenlik durumu, engellilik ve refah gibi temel özelliklere göre ayrıştırılması, pandeminin farklı etkilerini anlamak açısından hayati önem taşıyor. Ancak çoğu ülke, birden fazla boyuta göre ayrıştırılmış ya da salgına verilen yanıtların farklı etkilerine dair düzenli olarak veri yayınlayamıyor.

Cinsiyete duyarlı politikalar olmadan kriz, zor elde edilen kazanımları raydan çıkarma riski taşır.

Kadınların lider olduğu olduğu ülkelerde, COVID-19 kaynaklı teyit edilen ölümler altı kat daha düşüktür; bu, kısmen bu liderlerin pandemiye daha hızlı yanıt verdiklerini ve zaman içinde sosyal ve çevresel refaha daha fazla uygun düzenleme yaptıklarını göstermektedir. Bu krizin sonuçlarıyla yüzleşmeye yönelik sosyal ve ekonomik politikalar ve programlar, feminist bir perspektifle kapsayıcı ve dönüştürücü olmalıdır. Hem evin içinde hem de dışında kadınların liderliği ve emeği merkeze taşmalıdır. Kadınları ve kız çocukları hazırlık, tepki ve iyileşmenin merkezine yerleştirmek, kadın hakları gruplarının uzun süredir savunduğu gerçek değişimi de böylece getirebilir. İyi bir kriz yönetimi, bilimsel araştırmadan daha fazlasını gerektirir. Aynı zamanda politik ve sosyal tepkilere ihtiyaç vardır. Üstelik bu tepkiler için ilaçlar ve aşılar için uzun zaman harcamaya gerek yoktur. Feminizm, kriz zamanlarında daha da belirgin hale gelen mevcut eşitsizlik açığını kapatabilecek fikirleri çoktan ortaya koymuştur.

Covid-19 krizinin neden feminist cevaplara ihtiyacı vardır?

1. Çünkü her insan değerlidir.

Cinsiyet, etnik köken, cinsel kimlik, din ya da inanç, engellilik, yaş, sosyal statü ve pozisyona bakılmaksızın her insan değerlidir, aynı haklara sahiptir. Bu kesişimsel feminizmin perspektifidir. Koronavirüs krizi açıkça ortaya koymaktadır ki, bu bakış bugün her zamankinden daha önemlidir. Giderek birbirine bağımlı hale gelen bir dünyada birlikte yaşamak birbirimizi anlamayı gerektirir. Hükümetlerin bugün aldığı önlemler, orta ve uzun vadede geleceğimizi şekillendirecektir. Cinsiyet, ırk, sınıf, yaş, etnik köken, cinsel yönelim, engellilik ve diğer ayrımcılık türlerine dayalı olarak mevcut eşitsizlikleri ve kesişen ayrımcılığı kriz zamanlarında acil olmayan marjinal sorunlar olarak gören herkes, bu duruşu ve bakış açısını kaçırmaktadır.

2. Çünkü kriz bazı insanları diğerlerinden daha fazla vurur.

Salgın hayatımızın her köşesine ulaştı ama her birimizi içinde yaşadığımız toplumun farklı katmanlarında farklı şekilde etkiliyor. Özellikle barınma, yoksulluk ve güvencesiz çalışma koşullarından kaynaklanan, cinsiyetçilikten ortaya çıkan eşitsizlikler, şiddetten ve ırkçılıktan etkilenenler ile kronik hastalığı olanlar özellikle zor durumdadırlar. Her şeyden önce, yoksullar arasında risk altında olan yaşlı kadınlar ve bekar anneler, mevcut olağanüstü halden en ciddi şekilde etkilenenlerdir. Küresel olarak, kadınlar, erkeklerden % 23 daha az kazanıyorlar. Bu arada, temel meslekler çoğunlukla küresel olarak kadınlar ta-

rafından gerçekleştirilmekte. Sağlık çalışanlarının % 70'inden fazlası kadındır. Ayrıca ücretsiz işin % 70'inden fazlasını ve erkeklerden üç kat daha fazla ücretsiz işi yapan kadınlardır. Bu bariz adaletsizlik, okulların kapanması ve artan hastalık nedeniyle yoğunlaşmakta ve artan bir yüke yol açmaktadır. Ücretsiz ve az ödenen bakım işlerini sistematik olarak değersizleştirmeye devam etmek yerine, hak ettiği formal statü verilmeli ve küresel iktisadi faaliyet olarak tanınmalıdır.

3. Çünkü makul ücret marjinal bir konu değildir.

İşten çıkarmalar ve azalan çalışma saatleri, pandemi sırasında bir tehdit haline geldi. Yeterli ücret ve güvenli çalışma koşulları kriz sırasında hayatta kalmak için çok daha önemlidir.

4. Çünkü sağlık ve sağlık hizmetleri ticaretin konusu değildir.

Kalabalık kapalı alanlarda çalışan ve yaşayan insanlar için yetersiz tıbbi bakım nedeniyle enfeksiyon ve ciddi ya da ölümcül hastalık riski özellikle yüksektir. Örneğin, mülteci kampları, fabrikalar, sığınma evleri gibi. Temiz suya erişme eksikliği, dünyanın pek çok bölgesinde acı bir gerçektir. Akan su yoksa, kadınlar ve kız çocuklar en yakın su kaynağına birkaç kilometre yürümek zorunda kalırlarsa, su toplarken enfeksiyon gibi tehlikelere maruz kalırlar. Ayrıca herkes için ilaçlara, önleyici koruyucu önlemlere ya da tıbbi tedaviye eşit erişim sağlanmalıdır.

5. Çünkü insan haklarını, toplumsal cinsiyet eşitliğini ve çevreyi korumayı görmezden gelemeyiz.

Koronavirüs zamanlarında politikacılar insan hakları ve çevrenin korunmasına yönelik diğer sorumluluklarını özellikle gözden kaçırmamalıdırlar. Bu eğitim gibi temel sosyal hizmetlere erişim için de geçerlidir. Şu anda dünyada 1,5 milyar öğrenci okulların kapanmasından etkilendi, yüz milyonlarca öğrenci uzun süre okula dönemeyecek olması eğitime yapılacak yatırımları daha önemli hale getirmekte. Koronavirüse verilen yanıtlar, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin izini kaybettirmemelidir. Pandemi sırasında iklim krizi daha belirgin oldu. Politika ve endüstrideki bireysel seslerden çok iklilm krizi küresel ve ulusal ölçekli sürdürülebilir cevaplar gerektiriyor. Bunlar aynı zamanda, küresel cinsiyet eşitliği sağlayan sosyal ve sağlık sistemlerini güçlendirmeyi de içermelidir.

Sonuç olarak; uzunca bir süredir pandeminin de etkisiyle eşitsizliğin gözlendiği cinsiyet, ırk, sınıf ve diğer tüm sosyal baskı biçimlerine dayalı kesişen ayrımcılıkla dünyanın her yerinde karşı karşıyayız. Hükümetler, virüsü kontrol altına almak için verdikleri siyasi kararlarda bunu göz ardı etmemeliler. Kadınlar bu kararları şekillendirmeye katılırlarsa, krize müdahale mekanizmaları ve bütçe tahsislerinin daha eşitlikçi olacağı açıktır. Kaynaklar dağıtılırken ve öncelikler belirlenirken kadınlar masada olmalıdırlar. Barışçıl sürdürülebilir bir yaşam için kadınların, yılların deneyimine, fikir ve eylemlerine dayalı feminizm mücadelesinden feyz almanın tam zamanıdır…

Yararlanılan Kaynaklar:

1. https://giwps.georgetown.edu/the-cost-of-resilience-envisioning-a-feminist-response-to-covid-19/
2. https://www.resilience.org/stories/2020-09-02/a-feminist-response-to-the-pandemic/
3. https://www.oxfam.org/en/5-reasons-why-coronavirus-crisis-needs-feminist-response

Yaşar Seyman
yasarseyman@gmail.com

Ankara, 23 Şubat 2021

KADIN OLMAK...

"Ah, kimselerin vakti yok
Durup ince şeyleri anlamaya
Kalın fırçalarını kullanarak geçiyorlar
Evler çocuklar mezarlar çizerek dünyaya
Yitenler olduğu görülüyor bir türküyü açtılar mı
Bakıp kapatıyorlar
Geceye giriyor türküler ve ince şeyler"
Gülten Akın

Kadınlar, kadın hakları, kadın örgütlenmesi, kadın dayanışması yazmaktan büyük heyecan duyarım. Yüreğim kabarır ansızın. Bir de yüreğimi yakan, şiddetten kadın ölümleri olmasa diye hayıflanırım.

Yaşanan her olay karşısında kadınların nasıl tavır takınması gerektiğini hep düşünür, dururum. Son bir yılımızı çalan Korona, Karantina günlerinde kadınların yaşadıkları zorluklara tanık olduk.

Kadına yönelik şiddet, dünyanın üstüne kâbus gibi çöken bu virüs karşısında bile hız kesmedi. Oysa insanın en güvendiği, huzur bulduğu yer olan evinde güvensizlik duyuyor, canından oluyorsa sorun çok derinlerdedir.

Sosyal medya paylaşımlarımda öldürülen bir kadın fotoğrafı koyup konuya dikkat çekmek istediğimde, dünyadaki kadın dostların sorularına verecek yanıt bulamıyorum. Kuşkusuz kadına yönelik şiddet dünyanın sorunu, biliyorum. Kadın dünyanın her yerinde hangi konumda olursa olsun şiddet karşısında yazgısı değişmiyor.

Örgütlü yapılarda çalıştığım, sorunun çözümü için örgütlü olmayı önerdiğim için kısacası 'Biz' olmayı yaşam biçimi seçtiğimden başkaca bir yolu ne biliyor, ne düşünüyor, ne de öneriyorum.

Kadına yönelik şiddetin önünü kesecek olan, eğitim, ekonomik özgürlük ve örgütlenmedir. İşsiz, güçsüz yoksunluk içindeki bir erkeğin yoksunluğunun ruhunda yarattığı utanç, öfkeye dönüşüyor, çocuklarının gözü önünde hayat arkadaşını, çocuklarının annesini öldürüyor. Erkeklerin öfkesini besleyen nedenlere yoğunlaşmalıyız. Hem erkekler hem de kadınlar olarak. Bunun yolu da eğitim, örgütlenme ve dayanışmadır.

Milyonlarca işsizin olduğu ülkemizde görüyoruz ki ekonomik sıkıntıya düşen insanlar akıl almaz işler yapıyorlar. Bu anlamda toplumun değer yargılarının hırpalandığına, çürüdüğüne tanık oluyoruz. Yoksulluk ve kültürel yoksunluk, hukukun kadın için ekonomik erişiminin zorlukları, erkek egemen toplum bakışı sorunu daha da büyütüyor.

Kadına yönelik şiddetin önüne geçmek, bu sorundan kurtulmak için uluslararası dayanışma, örgütlenmek, ülkeyi yönetenlere sıkıntıların, sorunun temel kaynaklarını anlatmak, birlikte dayanışma içinde bu sorunları aşmak gerekiyor.

Kadınların yarınlarda güven içinde yaşaması, başarı öyküleri yaratması için huzurlu bir ortam yaratmalıyız. Bu bir seferberlik içinde olmalı. Siyaset üstü sadece kadın dünyasına, haklarına duyarlılıkla yaklaşım, dayanışma göstermekle çözülebilir.

Ekonomik alanda onları teşvik etmek, örgütlemek, girişimci ruhlarını geliştirmek için kurslar açmak, yerel yönetimlerle işbirliği içinde olmak, sanatsal etkinliklere yönlendirmek, demokratik kitle örgütleri ile işbirliği, dayanışma içinde kadınların birikmiş potansiyelini gün ışığına çıkarmak gerekiyor.

Bazı belediyeler çeşitli kurslar açarak, kadınlara yeni ufuklar da açıyorlar. Kadının değişimin ve dönüşümün en büyük gücü olduğunu unutmamalıyız. Nitekim ülkemizde yetenekli ve ses duvarını aşan kadınlara sıkça rastlıyoruz. Öyle ki yaşamın her alanında varlıklarını sürdürüyor, hatta ülkelerini dünya haritasına başarıları ile taşıyorlar.

Yaşamın rengi olan kadınlara dayanışma göstererek geleceğe umutla bakmalarını sağlayabiliriz. Yeter ki onlara güvenelim, yaşamlarına olumlu dokunuşlarla katkıda bulunalım. Yaşamın her alanında söz ve karar sahibi olmalarını sağlayalım.

Unutmayalım ki Korona bunalımını en iyi atlatan ülkeleri yönetenler kadınlardır. Dünyayı yöneten lider kadınlardan bize yansıyan yaşama bakışları, kadın duyarlılıkları, örgütlenme bilinçleri, dayanışma ruhları, hem ülkelerini dünyanın mutlu ülkeleri seviyesine çıkarıyor, hem de ülkelerini gönüllü elçi olarak dünyaya tanıtıyorlar.

Kadının gücünden, birikiminden, toplumsal üretkenliğinden güç almayan hiçbir örgüt başarılı olamaz. Hiçbir siyasi yapı iktidarı kazanamaz.

Örgütlü kadın mutlu kadındır.

8 Mart 2021 Dünya Kadınlar Günümüz Kutlu Olsun!

Bedeller ödenerek kazanılan bu gün dünya kadın hareketinin kutup yıldızıdır.

Günümüzde kadın mücadelesi yaşam mücadelesine dönüşmüştür.

Sevgililer Günü (Adrenalinli) Çiftleri I

Betül Yılmaz

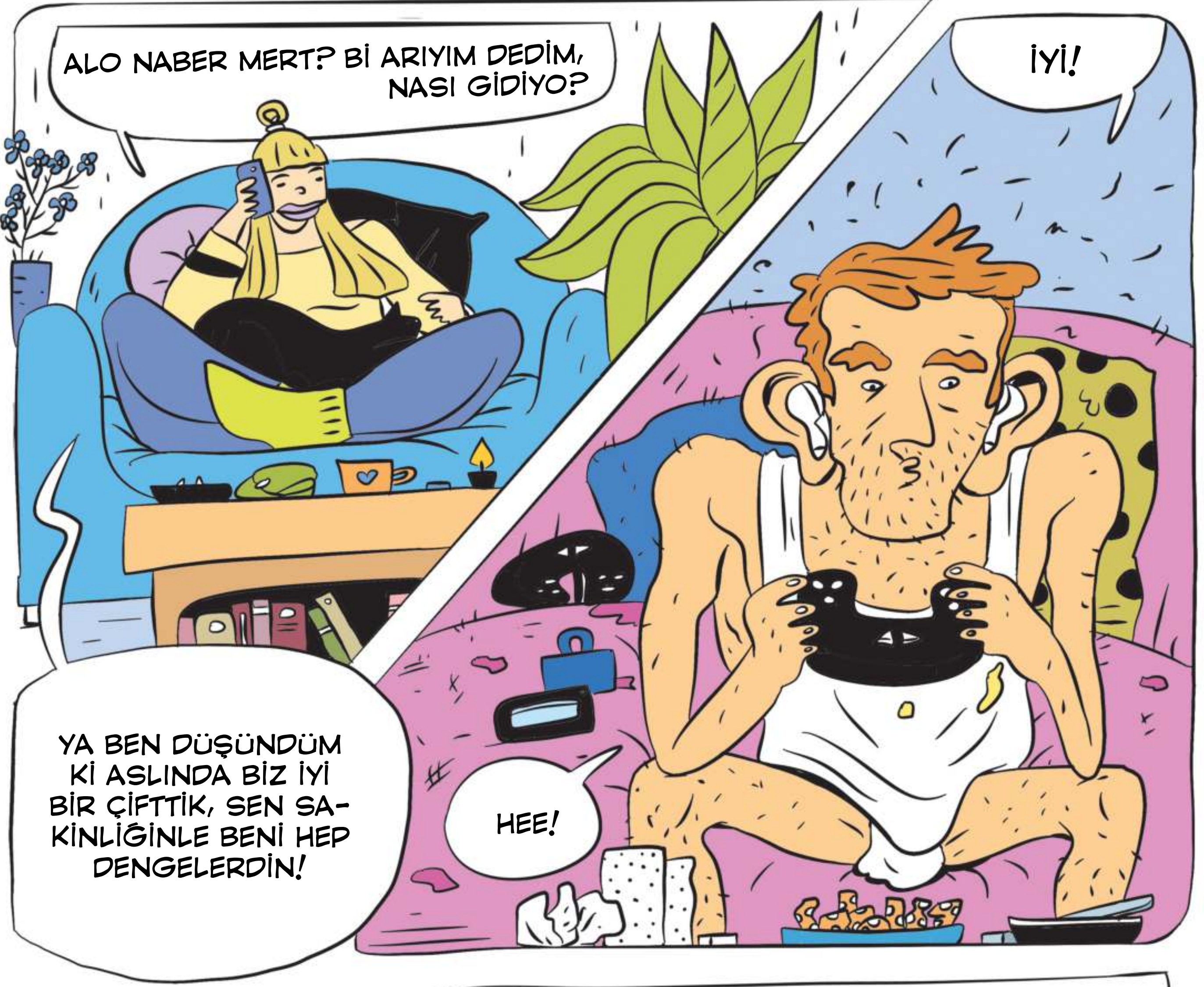

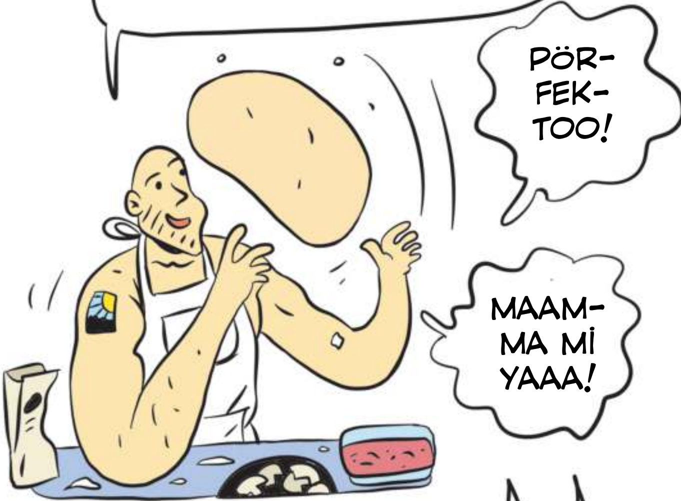

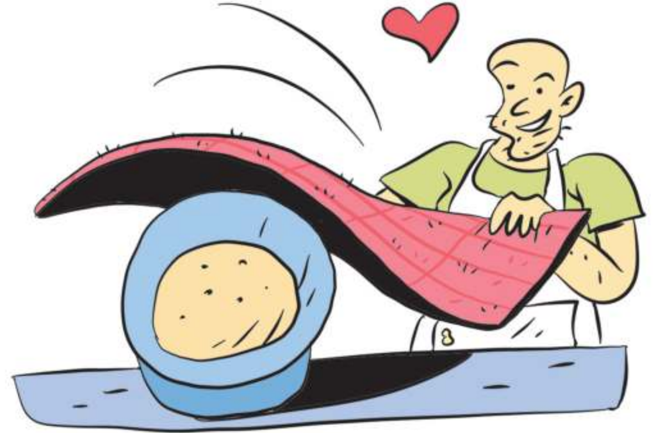
KALIBA SIĞMAYAN ÇİFT II

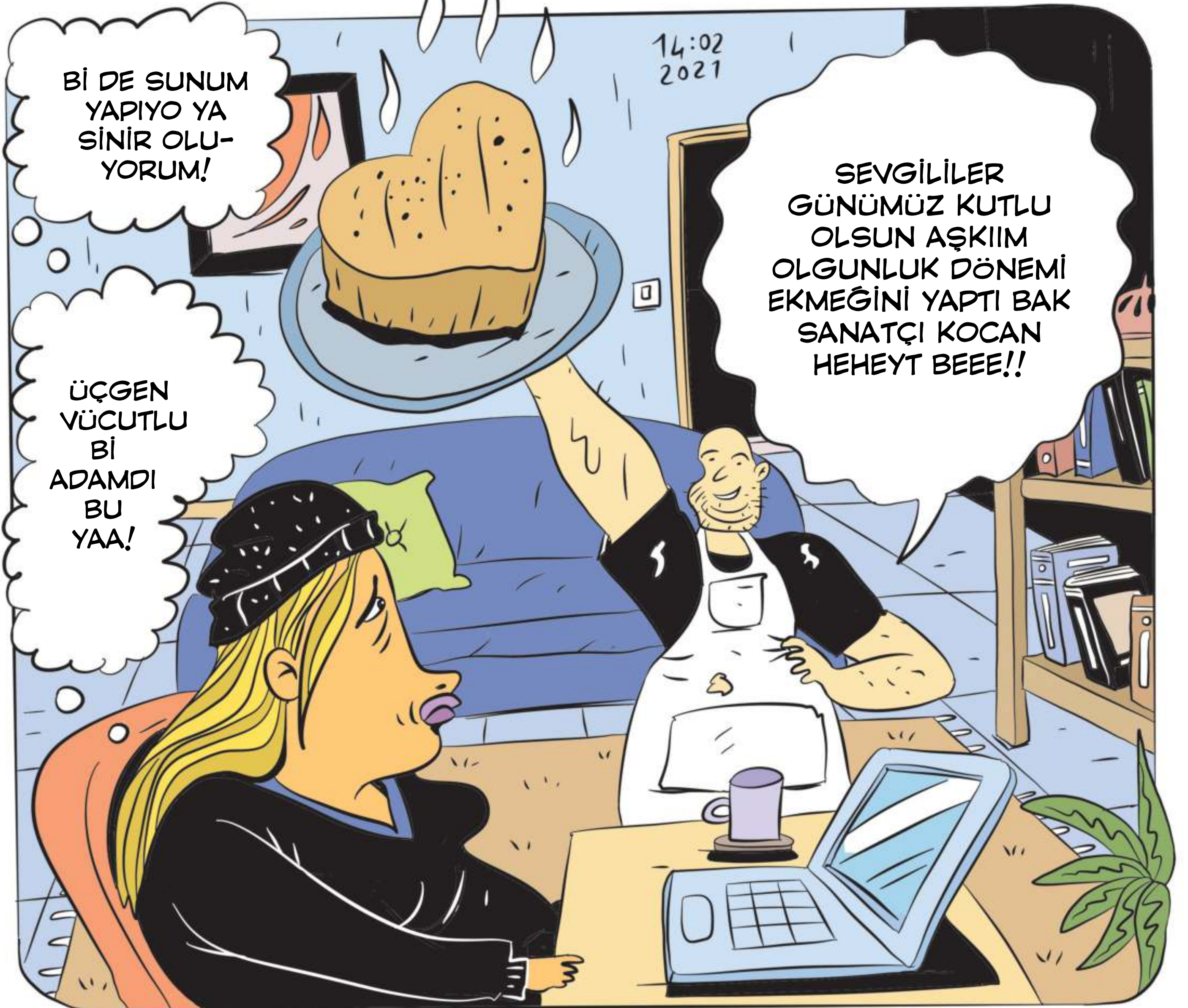

ÇİFT III UNLU MAMULLER...

Sevim Belli

Bayın Yanı ve "8 Mart"lar

Sanıyorum birkaç yolculuk yapmış ya da yapmakta olan her kadının bir "Bayan Yanı" anısı vardır. Yoksa kalkıp da mizah dergisinin adını ne diye "Bayan Yanı" koyacaklardı ki!

Gençliğimde, Ankara-İstanbul (vb) arasında epey otobüs yolculuğu yapmışımdır, "kadın başıma!"

Kırklı yıllar olsa gerek. Ne de olsa artık üniversiteli olduğum için kendimi 'yetkin vatandaş' sanıyordum galiba.

Yetkin ve de etkin! Şehirler-arası (İstanbul-Ankara) otobüs bileti almak üzere zamanın ünlü firmalarından birinin bürosuna gittim. Tek kişilik bir yer istedim. Satış görevlisi arabanın krokisine bakarak "Hiç boş yerimiz yok!" dedi bana. Galiba 15 numaralı kolduk boş görünüyordu elindeki kağıtta. "Bu nedir peki?" diye sordum. Yanıtını, hep anımsarım: "Orası bayan yanı değil!." "Olsun ne fark eder ki!" demiş bulundum. Satış görevlisinin bakışı beni korkutmadı diyemem...Pes ettim sanıyorsanız yanılırsınız!! !

Alın bakalım işte. Güya kadınların rahatsız edilmemesini sağlamak için icat edilen bir önlem bile kadınlara karşı bir ceza gibi uygulanır gider. Ve daha nicesiyle hep böyle uğraşır durursunuz. Erkeği kendi günahlarına karşı korumak bile kadınların (hem de en aslî) görevidir. Yaşasın eşitlik!

Sonra sonra, gün gelir ülkemizin kadınları da 8 Martlara ulaşır. 8 Mart gününü ilk ne zaman idrak ettiğimi anımsamıyorum bile. Kadınlığımızın onurunu yüceltmemiz için (yılda bir günün) kadınlara ve dahi annelere "tahsis edilmesi" gerektiğinin ya da bunun bir yasak savma olup olmadığının bilincinde olamadım hiç. Bayramların çoluk-çocuk ayrımsız bütün insanlar için olduğunu sanırdım.

Eh, artık spor alanları kızlara açılıp saçılmasın diye 19 Mayıslar da yasaklanır oldu.

Tüm bayramlarına sahip çıkan, tüm yaşamı bayram etmek için dayanışan kadın-erkek tüm insanlara hak edilmiş mutlu bayramlar dileğiyle!

Ve de bayramları bayram eden öncü mücahitlere saygıyla!

Barcelona

Rosa Regas

Kadın Olmanın Talihsizlikleri'nden

Nice zorluklar ve yasaklara kadınlar; şiirden dizayna, mimarlıktan resme kadar pek çok disiplinde yine de yaratıcı olabildiler. Ama bu konudaki doğallaştırılmış yaklaşıma örnek vermek için, kendimi geçtiğimiz Ağustos ayında ülkenin en ilerici gazetelerinden birinde yayınlanan ve 20. yüzyılın bir dizi ünlü yazarının nasıl edebiyat yaparak hayatta kaldığını açıklayan bir makaleyi anmaktan geri tutacağım. Değişik ülkelerden 14 yazara hepsinin fotoğrafının ve biyografisin olduğu şekilde yer verildi: Boris Vian'a, Brushes Chatwin'e, Louis Ferdinand Celine'e, Bukowski'ye, Saint Exupéry'ye, Italo Svevo'ya, London Jack'e, Raymond Chandler'a, André Malraux'ya, Maxim Gorky'ye, Frank Kafka'ya, George Orwel'a, Dashiel Hammet'e ve Georges Pere'ye ayrılmış bir alan vardı. Ve tek kadın Colette idi. Az çok aynı zamanda yaşamış yazarlar olan ve aralarında çok erkeksi bir çağda ve dünyada başarılı olabilmeyi başarmış Carson Mc Cullers, Clarice Lispector, Simone de Beuauvoir, Virginia Woolf, Gabriela Mistral ya da Alfonsina Storni; sanki yaşamak ve ileri doğru gitmek için mücadele etmek zorunda kalmadılar.

Aynı şey yılın, 10 yılın ya da yüzyılın en iyi yazarlar listesini verdiklerinde de oluyor: kadın sayısı, her nasılsa, her zaman yetersiz. İşin kötüsü biz kadınlar en çok okuyan, kitap satın alan, alabildiğimizde resim ve çizimler alan, konferanslara katılan, sergileri ziyaret eden ve konserlere giden kesimiz. Belki de bu ümit verici gerçek genel anlamda yayınevlerinin ve kültürel tesislerin daha az kadın düşmanı olmasına yardım edebilir. Çünkü eğer bir kısım erkek bizi sadece anne, eş, hizmetçi ya da fahişe olarak, varoluşa dair görüyorsa, bu öyle ya da böyle görmesi, adaletli ve adaletsiz görmesi değil basitçe hiç görmemesi anlamına geliyor.

Çalışmak Özgürleştirir mi?

yaseminolur@yahoo.com **Yasemin Olur**

Batı medeniyetinin temeli olan Museviliğin ve Hıristiyanlığın kutsal kitaplarının daha en başında "emek vermeden yiyecek bulamayacaksın" diye bir cümle vardır. Hatta tembellik, Hıristiyanlık anlayışındaki Yedi Ölümcül Günah içerisinde yer alır. Batının kutsal metinlerinde yer alan ve toplumun işleyişini büyük oranda belirleyen bu metinler, modern zamanlarda "Tanrı öldü" diyen Nietzsche tarafından Hıristiyanlığı sert bir biçimde eleştirdiği kitabı Deccal'de sorgulanacaktır. Nietzsche kitabında şunu sorar: "İncil'in başında duran ünlü öykü sahiden anlaşıldı mı acaba?" Cevabı, "Anlaşılmadı" olacaktır. Nietzsche**, Âdem'in yediği meyvenin Bilgi Ağacı'nın meyvesi olduğunu ve bu ağacın meyvesinin tadını bir kadından öğrendiği**ni söyler. Bilgi Ağacı'ndan meyve yiyen Âdem'in Tanrı'yı korkuttuğunu çünkü bilginin insanı tanrısallaştırdığını ve bilimsel hâle gelen insanın tanrıların ve rahiplerin sonunu getireceğini yazar. Bu bağlamda bilimin ilk günah olduğunu, bütün günahların tohumu olduğunu söyler ve Hıristiyan ahlakının temelini "**Bilmeyeceksin**" olarak özetler. Tanrının insan karşısında düştüğü korku sonucunu da "**İnsanı kov gitsin cennetten. (çünkü insan) Mutluluk, aylaklık, düşünce üretir**." diye bağlar. Boş kalan insan korkutucudur.

Bu mantıkla uzun dönem boyunca Batı'da asayiş için "çalışmak" zorunlu tutulmuştur. Paris Parlamentosu, 1532'de dilencileri tutuklatmaya ve onları kentin lağımlarında, birbirlerine ikişer ikişer zincirlenmiş olarak zorla çalıştırmaya karar vermişti. Bunalımın ağırlaşmasıyla da 23 Mart 1534'te "**fakir öğrencilerin ve yoksulların**" kentten çıkmalarının emredildiğini görürüz. 17. yüzyılın başında toplumda görülen ekonomik toparlanma ile toplumdaki yerlerine geri dönmeyen işsizler zorla çalıştırılmaya başlandı. Fransa'da 1606'da alınan bir kararla, Paris dilencilerinin meydanlarda kamçılanmaları, omuzlarına damga basılması, kafalarının tıraş edilmesi, sonra da **kentten kovulmaları** uygulamaya konuldu. Geri dönmelerini engellemek için de 1607 tarihli bir emirle kente girmeye kalkan tüm yoksulları engellemek üzere sur kapılarına okçu takımları yerleştirilmiştir.

Paul Lafargue, **Tembellik Hakkı** isimli çalışmasında Villerme'den bir alıntı yaparak, ağır hapis hükümlülerinin sadece on saat ve Antiller'deki kölelerin dokuz saat çalıştıklarını, oysa 1789 Devrimi'ni gerçekleştirmiş ve o şatafatlı İnsan Hakları'nı ilan etmiş olan Fransa'da bir buçuk saat yemek molasıyla birlikte, işçilerin günde 16 saat çalıştıklarını belirtir. Kapitalizm zaman içerisinde daha da vahşi bir hal alır ve ulaşılan noktada sokakta amaçsızca yürüyen, yolda, kaldırımda boş duran adama tahammül edilemez olur. Günümüzde kapitalizmin merkezi kabul edilen Amerika'da hâlâ görünen ve boş boş gezinmeyi yasaklayan, "oyalanmak yasak" anlamına gelen "*No Loitering*" tabelaları bunun ispatı gibidir.

Kapitalizme karşı doğan diğer disiplinlerde de çalışmak rejime hizmet açısından öncelikli görülmüştür. Hatta İkinci Dünya Savaşı'nda Nazi Toplama Kamplarının kapılarına "*Arbeit Macht Frei*" yani "Çalışmak Özgürleştirir" yazılması, adeta toplama kamplarındaki insanlara yapılanlar, onları özgürleştirmek adınaymış gibi ironik bir durum ortaya çıkarmıştır.

Tembellik Doğuda da istenmeyen bir unsur olarak görülmüştür. Batı'da şehir dışına atılan aylakların bir örneği bizim coğrafyamızda da vardır. 19. yüzyılda şehrin nüfus artışının önüne geçmek için hükümetin aldığı tedbirler arasında, İstanbul'un sınırlarında geçiş kontrolü yapmak vardı. Bu kontrollerde özellikle işsiz güçsüz bekârların şehre girmeleri engelleniyordu. Şehirde bir işi olmayan bekârlar sınırlardan içeri alınmazdı. Bu durumdan da bekâr, işsiz güçsüz taifesinin şehrin asayişini bozan bir unsur olarak kabul edildiğini anlıyoruz. Aylak kelimesinin Türkçe'nin farklı lehçelerindeki bir karşılığı da "bekâr" kelimesidir.

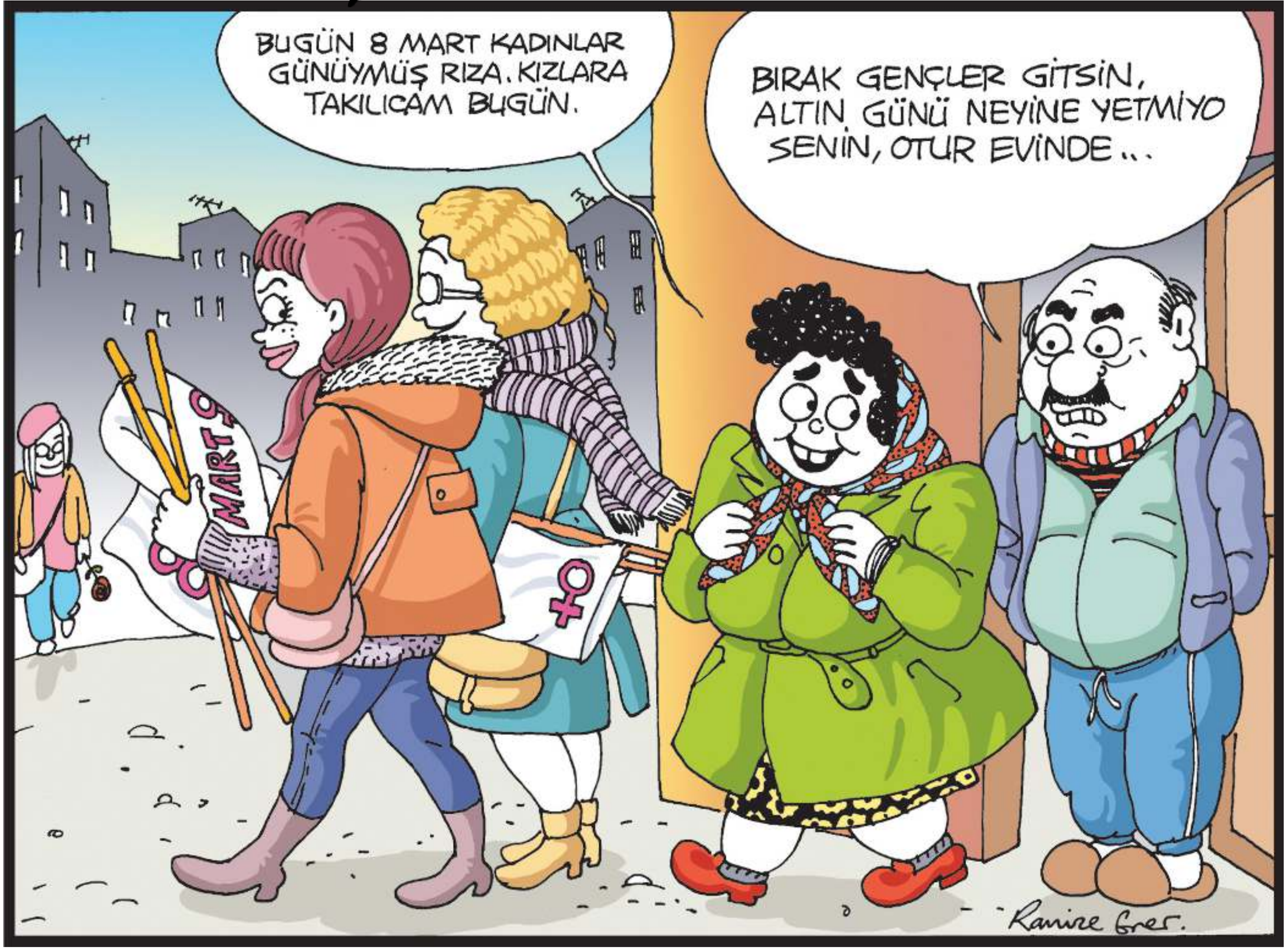
19. yüzyılın önemli düşünür ve teologlarından Kierkegaard'ın aylaklıkla ilgili düşünceleri konuya başka bir boyut kazandırıyor. Kierkegaard içinde bulunduğu toplumun "aylaklık"ı kötülüklerin anası olarak gördüğünden yakınır ve halkın, bu kötülüğün önüne geçmek için çokça çalışmayı tavsiye ettiğini söyler ve ekler:

"Ne var ki korkulan kötülüğün doğasından, hem de öğütlenen çareden anlamak mümkün ki bu görüşün tamamı alt tabaka kökenlidir. Aylaklık hiçbir şekilde öyle kötülüğün anası değildir; aksine, tamamen yüce bir hayat tarzıdır, yeter ki insan kendi sıkılmasın. Aylaklık elbette insanın servetini kaybetmesine yol açabilir, şu olur, bu olur, fakat yüce gönüllü insan böyle tehlikelerden korkmaz; onun korktuğu sıkılmaktır. Aylaklık bir kötülük değildir; hatta aylaklık hissinden yoksun her insan bu özelliğiyle ancak bilincinin insanlık seviyesine henüz yükselmediğini gösterir."

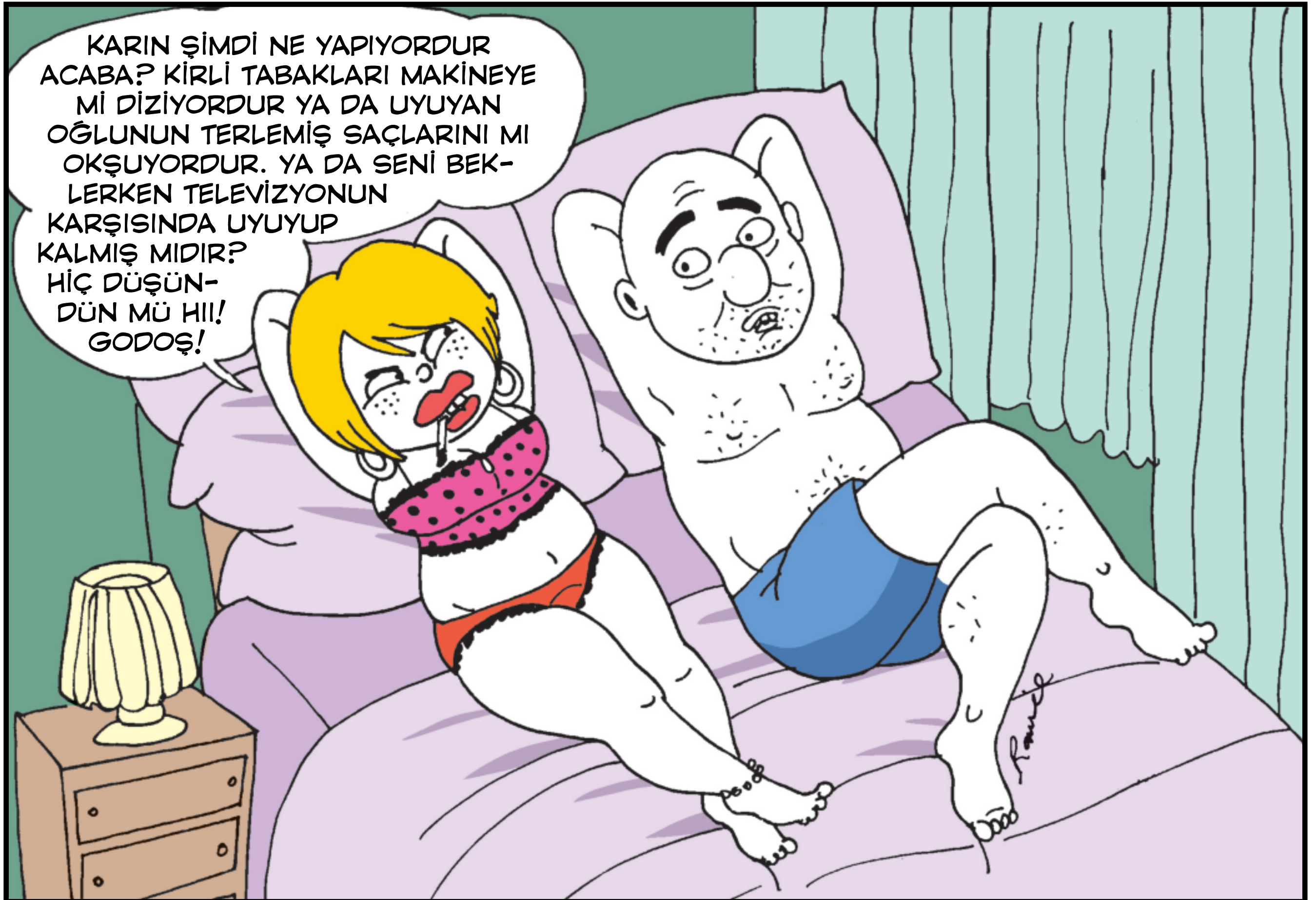
Boş olan insanın, içine döneceği bir gerçektir. İçine dönerse, derinleşmesi gerekir ve derinleşmek kalabalıkları idare eden sığ ve sinsi kesimin hiç işine gelmez. Boş durmamanız için sürekli çalışmanızı hatta çalışmadan arta kalan zamanlarınızda da çalışmanızı tavsiye edip dururlar. Eğer boş kalırsanız onlar için zararlı hale gelebilirsiniz. Bir dişli olarak çarkı döndürmeniz gerekir, çarkta bir çomak olmanız asla istenmez. Hayat derinliklerde yaşanan bir şeydir. Dalmadan bilemezsiniz. Durmadan bilemezsiniz. Başta korkutucu gelebilir ama içine girdikçe alışıyorsunuz. Alışınca sistem çok pis kokuyor. Bir daha dâhil olamıyorsunuz. Biraz yalnız kalmakla alakalı bir tavır alma gibi görünüyor ama buna değer. İnsanın içinde ne kalabalıklar oluyor! Hiç sıkılmıyorsunuz.

Ramize Erer

KÖTÜ KIZ

BERNA'CA; KADIN KADININ KURDU DEĞİL, YURDUDUR...

Organik Kız Kurusu

BAMYALAR VE DİĞER ZERZAVATLAR ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Itır Bağdadi

Covid-19 karantina döneminde evde yemek yapmaktan başka pek bir hobim yok bu günlerde açıkçası. Yıllardır şu sebze nasıl pişirilir dediğim ne varsa tek tek keşfediyorum. Mesela, bamyadan karnıyarak olmaz. Ne kadar uğraşsan da olmaz, malzemesi yetmez. Türlüsü, zeytinyağlısı, çorbası, bunlar olur – bazen ana yemek olur, bazen garnitür. Patlıcan da her yemeğe uymadığı gibi yenmeden önce bazı işlemlerden geçmesi gerekir. Biraz tuzlu suya yatırırsın, hani acısı gitsin diye. Elindeki malzeme bamyaysa çeşitlendireceksin, eğer patlıcansa biraz işleyeceksin. İkisinin de yeri, tadı ve pişirilişi ayrı. Evde her gün yemek yaptığımız şu günlerde bu tür zerzevat inceliklerine dikkat etmek gerektiğini düşünüyorum.

Aklı sadece fenalığa çalışan okuyucularım kesin başka bir şey anladı buraya kadar yazdıklarımı okurken. "Bamya" ve "patlıcan" kelimelerinin tam olarak neyi simgeleyebileceğine dair komplo teorilerini duyar gibiyim. Velev ki bunlar başka bir anlama daha geliyor, buradan nasıl daha geniş ve derin bir ders çıkarabiliriz? Madem ki aşk ayı Şubattan çıktık, o zaman feminist teoriler bize cinsellikle ilgili neler demekte?

Aklımda cinsellikle ilgili altını çizmek istediğim iki önemli nokta var, ilki cinselliği fallus merkezli bir şekilde tanımlayan medya, kapitalist kültür ve ana akım erotik yayınlar, ikincisi de orgazm olma normlarının erkek bedeni üzerinden tanımlanması. En basit haliyle bu bakış açısı patlıcanı bamyaya tercih etmekte, yemeği yiyeni düşünmeksizin bedensel hazı da diri bir patlıcanın varlığına bağlamakta. Bir cinsel organı boyutlarıyla değerlendirerek cinsel gücü veya beceriyi tanımlamaya çalışmak aslında cinsiyetçi ve sonu nadiren haz ile sonuçlanan hiyerarşik cinsel ilişkiler yaratır. Kadın bedeninin zevki bir cinsel organın boyutuna bağlı olarak yorumlandığında kadınlar kadar erkekler de bedenlerinden yabancılaşır.

Bildiğiniz üzere memlekette özellikle kadın cinselliğinin ince detayları tabu. Toplumda kadınların bekaretini, namuslu ve "iyi" bir kadın olmakla bağdaştıran, hatta bunun tersi olduğunda ahlaksızlık ve namussuzluk ile suçlayan bir bakış açısı ana akım medyadan tutun en tepede olan yöneticilere kadar mevcut. Kadınlar bir tarafta cinsellikten ve fiziksel temastan uzak durma baskısı altındayken erkeklerden de tam tersine polenlerini kilometrelerce uzağa saçan çiçek misali, çok partnerli, bol cinsel tecrübeli, patlıcanlarını bol bol paylaştıkları bir yaşam tarzı beklenmekte.

Modernliğin gereksinimlerinden biri erkeklerin cinsel özgürlüğe saygı duymaları iken, bizde hiç de sayıları yadsınamayacak kadar fazla olan bazı erkekler kendi kültürlerinden olan kadınların cinsel tecrübelerinden utanmakta ve hatta cinsel tecrübesi olan kadınları da değersizleştiren söylem ve eylemlerde bulunmakta. Örnek olarak bakınız eski Tarkan çizgi romanlarına - sevişilen kadınlar hep yabancıdır. Nedense hepsi de nemfomanyak çıkar, yabancıysan bağıra bağıra sevişirsin, yerliysen hemen ana olursun, yine bağırırsın ama çocuk doğururken. Çoğu tarihi kültürel üründe cinselliği rahatça yaşayan kadınlar femme fatale tiplemesiyle bir çeşit cinsel vampir olarak tasvir edilmektedir, bu vamp kadınlar cinsel cazibelerini kullanarak zavallı erkekleri kendilerine aşık ederler ve onları hem maddi hem de itibar olarak çökertirler.

> “Örnek olarak bakınız eski Tarkan çizgi romanlarına sevişilen kadınlar hep yabancıdır. Nedense hepsi de nemfomanyak çıkar, yabancıysan bağıra bağıra sevişirsin, yerliysen hemen ana olursun...”

Bu tür kısıtlamalar ve görseller arasında pornografi kültürüyle cinselliği öğrenerek büyüyen erkekler de cinsellikte kendi görevlerini sadece fonksiyonel olarak görürler. Bu bakış açısına göre erkek olarak ereksiyon yaşamak ve ilişkide bulunmak bir kadına zevk vermek için yeterlidir, zaten kadının zevk alması da olsa da olur olmasa da olur konumdadır. Bu türün en gelişmiş örneklerinden aklıma gelen ilk isim yurdumun nadide erkeklerinden yurtdışında pornografi sektöründe adını duyuran göbekli mi göbekli, kıllı mı kıllı bir ağabeyimiz - merak edenler bu kelime kombiniyle bir internet araması yapsınlar, bakalım karşılarına ne çıkıyor... (Ülkemizde cinselliğe bakış açısını bu arama sayesinde de öğrenebilirsiniz, lakin internette pornografi erişimi yasaklanmış durumda.)

Böyle bir ortamda kadınların da cinsellikten zevk alması hatta kendi bedenlerini tanıması çok daha zor olmakta. Sokakta hanımefendi, yatakta fahişe fantazisi nedense evlenilecek kadınlar için geçerli değildir. Böyle bir yapısal sistemin içinde çoğu kadın karşısındakine kendi bedenini tanıtmakta güçlük çekmekte çünkü kendisi de henüz bedeniyle aşina olmamış durumda. Zevk almak da vermek de böyle bir kısır döngü içinde dönmekte.

1930'lu yıllarda ünlü Avusturyalı psikiyatrist ve psikanalist Wilhelm Reich Avrupa'da faşizmin yükselişini izlerken sınıf egemenliğinde cinsel baskının rolü ve cinsel özgürlük mücadelesi üzerine ilk yazılarını yazmıştı. Cinselliğin üzerindeki dini, kültürel ve kapitalist baskılardan bahsederek cinsel özgürlüğün ancak kapitalist sömürgeciliğin bitmesiyle ulaşılabileceğini iddia etmişti. Reich'a göre bir taraftan kültürel baskılar diğer taraftan da içinde bulunduğumuz kapitalist sistem cinselliği baskılamakta. Tabii Wilhelm Reich çok tartışmalı bir isim ama kurduğu bağlantı düşünmeye değer. Kapitalizm, geleneksel kültür ve dini yapılar bizlerin üzerinde ortak uyguladıkları diğer baskılara ek olarak cinsel baskı da uygulamakta.

Feminizm tarihinine baktığımızda bu cinsel baskıya direniş ikinci dalga feminizmin ana tetikliyicilerinden biriydi. 1960'lı yıllarda özellikle genç kadınlar arasında cinselliği daha serbest yaşamak, geleneksel ilişkileri reddetmek ve kendi bedenleriyle ilgili kararları kendileri

vermek üzerine bir cinsel özgürleşme dönemi yaşandı. 1970'lı yıllara geldiğimizde Marsha Rowe, Lynne Segal, Alix Kates Shulman gibi yazarlar kadınların hazını daha detaylı tartışmalara açtılar. Bu dönemin ünlü isimlerinden akademisyen / yazar Lynne Segal 1994 yılında yayınlanan Straight Sex: Rethinking the Politics of Pleasures (Heteroseksüel Seks: Hazların Politikalarını Tekrar Düşünmek) kitabında "özgürleştirilmiş orgazm" kavramından bahsetmekte olsa da o dönem özgürleşmeye başlayan kadın cinselliği günümüzde cinselliğin ticarileştirilmesinden ağır darbeler almış durumda. Kapitalizm ve medya ortaklığında bir cinsellik pazarı yaratılmakta. Bu pazarda belirli bir feminen görüntü ve erkek bakış açısından kadın cinselliği pazarlanmakta. Bu piyasa sayesinde Botox, meme büyütme operasyonları, liposuction gibi genelde kadınlara yapılan bedensel müdahaleler kar marjlarının çok fazla olduğu büyük bir endüstri haline gelmiş durumda.

1980'li yıllarda cinselliği tartışan feministler özellikle cinsel yönelim, erkeklerle yaşanan aşk ve pornografi konularında büyük bölünmelere sebep veren tartışmalar yaşamaya başladılar. Bazıları pornografiye her koşul altında karşı çıkarken, bazıları kadını özgürleştirebileceğini ve kadınların kendi seçimleri olduğunu iddia etti. En hararetli tartışmalar da erkeklerle olan cinsel yaşam ve aşk ilişkileri üzerineydi. Lezbiyen feministler ve heteroseksüel feministler arasında cinsellik deneyimleri üzerine çok yoğun tartışmaların yaşandığı bu dönem gerek HIV/AIDS salgını gerek dönemin tecavüz gibi şiddet olayları yüzünden odak noktasını cinsel hazdan kadınlara yönelik şiddete çevirdi. Özellikle heteroseksüel feministler 1980'li yılların sonuna doğru artık haz ve zevk üzerine daha az yazı yayınlamaya başladılar. Sonuç olarak orgazm akademik literatürden uçaçak kadar özgürleşmiş oldu. Sağolsun queer kuramcılar, Judith Butler ve Eve Sedgwick gibi öncü düşünürler, Michel Foucault'un da cinsellik ile ilgili sorgulamalarını kendi çalışmalarına dahil ederek cinselliği tekrar gündeme getirdiler.

Lynne Segal'e göre heteroseksüelliği tekrar yorumlayarak erkeklerin güvensizliklerini, bağımlılıklarını ve bazen de pasif olma isteklerini cinsellik anlayışına katarak tekrar kadın-erkek arasındaki cinsel ilişkileri değerlendirmek lazım. Cinselliği akademik bir masaya yatırdığında Segal erkeklik ve kadınlık tanımlarını tekrar gözden geçirerek yeni bir erkeklik ve kadınlık yaratmak gerektiğini savunmakta. Maalesef kitabın Türkçe çevirisi olmadığı için ülkemizde daha geniş bir kitleye hitap edememiş.

Uzun lafın kısası, benim yeni yemek hobime dönecek olursak, sebzeler arasında ayırt etmeksizin bamya da patlıcan da iyi bir aşçının elinde gurme yemek olur, önemli olan ürünün kendisi kadar yiyenin de keyif alarak yemesi.

Afroditi Glitzu | *Limni*

Kimliğimiz

Biz kadınlar iki yüzden fazla rol oynayabiliriz.
Kucağımız doktor vazifesi yaparak yanımızdakileri iyileştirebiliriz.
Dünyanın bütün çocuklarına kucak açabiliriz.
Hastalandığımızda kendi kendimizin doktoru olup kendimizi iyileştirebiliriz.
Günde on sekiz saat çalışabiliriz.
Yumuşak olduğumuz kadar sert de olabiliriz.
Gözyaşıyla, üzüntümüzü, çaresizliğimizi, sevgimizi, yalnızlığımızı, acımızı, onurumuzu, gösterebiliriz.
Dayanıklılığımızla erkeği etkileyebiliriz.
Her sorunun altından kalkabiliriz.
Sevgi ve mutluluğu yaratabiliriz.
Bağırmak istediğimizde gülümseyebilir, ağlamak istediğimizde şarkı söyleyebiliriz.
Aynı anda iki kişiyle konuşabilir, üç kişiyi de dinleyebiliriz.
İnançlarımız için cesurca savaşabiliriz.
Mutluyken ağlayabilir, korkarken gülebiliriz.
Haksızlığa karşı direniriz.
Çözüm bulunacaksa (ki hep buluruz) "hayır" kelimesini cevap olarak kabul etmeyiz.
Ailemizin başarısı için kendimizi feda ederiz.
Doktordan korkan arkadaşımızı (çoğunlukla erkektir) biz götürürüz.
Sevgimiz sınır ötesidir.
Çocuklarımızın başarısına ağlar, arkadaşlarımızınkine mutlu oluruz.
Önemsiz şeylere de sevinebiliriz.
Yakınımızın ölümüyle yıkılır, ama hayata devam etme gücünü yaratırız.
Bir öpücük, bir sarılmayla yaralı bir yüreği tedavi edebiliriz...
Uunutmayalım
Kimse bizden üstün değildir.
Her birimiz farklıyız.
8 Mart kutlu olsun.

VE KADINLAR BAYAN YANI'NI YARATTI

Necmiye Alpay

Cinsiyetçiliği kendi silahıyla vurmaktı bu, diyecektim, düzeltiyorum: Cinsiyetçiliği kendi diliyle teşhir etmekti bu. "Bir(er) kadın olarak", "hepimiz eşitiz, hepimiz farklı".

Geçenlerde bir ne yapsak ne etsek sohbetinde çeşitli ötekilerin direnci konuşulurken, "kadınlar çok güçlü" dedi hazirundan biri. İçimde ossaat beliren duyguyu görmeye çalıştım, gözümün önünde melekler, cadılar, periler, masalcı nineler, pamuk prensesler ve İstiklâl'de sel gibi akan 8 Mart günleriyle geceleri belirdi. Dereleri koruyan teyzelerimiz, kadın katilleri yargılanırken mahkeme önlerinde pankart açan hemcinslerimiz, kayıplarını terk etmeyen Plaza de Mayo Cumartesi annelerimiz...

Benim annem de tam kırk yıl önce bir ay boyu Cumartesi'ydi. Şanslıydı, bulabilmişti en sonunda beni. Çocuğunun hiç değilse yerini bilen anneler bu ülkede şanslıdan sayılır. Yerini bilenler, hatta kemiklerini bulabilmiş olanlar... En "normal"imizin bile içinin en derininde bir korku barınır. Belki biraz da ol sebepten, "kadınlar çok güçlü"dür. Gitgide daha güçlü.

NEFRET

KADIN SESİ

Özlem Özdemir
twitter @ozlemozdemir
instagram @ozlemozdemir

Asya, yataktan her zamanki gibi yorgun kalktı. İnsan yataktan yorgun kalkmamalıydı ama o öyle kalkıyordu. Aylardır, yok değil, yıllardır… Belki, tatilde, o da kırk yılda bir biraz dinlenmiş gibi uyandığı olurdu ama kırk yılda bir… Son yıllarda buna katlanılmaz hale gelen baş ağrıları eklenmişti. Başı da yıllardır ağrırdı. Yıllardır değişmeyen şeyler vardı, oysa yıllardır ne çok şey değişmişti. Uyanır uyanmaz bilgisayarını açıp Glenn Gould'un yorumuyla Bach'ın "The Goldberg Variations"larını çalmaya başladı. Ve zaman geriye doğru aktı....

15 yıl önce…

Asya:

Asya, 25 yaşındaydı. Ne yaparsa yapsın asla mutlu olamıyordu, kimsenin onu anlamadığını düşünüyor ve hiçbir işte tutunamıyordu. Kendini sevmeyen milyonlarca kadın gibi o da kendini sevdirmek için rollerden rollere bürünüyor, kendisi olmaktan başka pek çok kadına benziyordu. Kaybolmuşluğu ve oynadığı roller ona fazla geldiğinde; yoga, meditasyon, düşünce gücü, alkol, seks ne varsa acısını unutmak için her şeyi denedi. Ama yine de bir türlü işler düzelmiyordu, hayatı adeta ellerinden kayıp gidiyordu. İşte tam da dibe vurduğunu düşünürken karşısına Deniz çıktı. Başka bir gezegendenmiş gibi gelen bu kadından, ondaki başkalıktan etkilenmişti. Hem sanki yıllardır tanıyordu hem hayatında tanıdığı kimseye benzemiyordu. Deniz'in yanında sevilmek için büründüğü rollerin hiçbiri işe yaramamıştı, kadın sanki onun içini görüyordu. Ya kaçıp gidecek ve bu sefil hayatına devam edecekti ya kalacak ve ona yardım etmesini umacaktı. İkinciyi seçti ve bu karar hayatını sonsuza dek değiştirdi…

Deniz:

Deniz, 35 yaşında, başarılı bir psikologtu. Asya, zamanla onun yaşamını kadınların kendileri olmalarına adadığını sayısız örnekle görecek ve her seferinde bu kadına hayran olacaktı. Deniz, onun gibi pek çok kadına kaybolmuş benliklerini bulmada rehberlik etmişti. Bunu yaparken ailesinden, işinden, evladından, kendinden çok şey vermesi gerekmişti. Ne yazık ki, bütün bu özverilerin bedelini yıllar sonra kimsenin aklına bile gelmeyecek bedellerle ödeyecekti…

Lale

Lale, Deniz ile tanıştığında henüz on dokuz yaşındaydı. Çocukluğundan beri ilgi görmeye açtı. Ergenliğinde işler iyice sarpa sarmış, intihara meyilli olmuştu. İşte o sıralarda Deniz ile tanışmış ve hayatı kurtulmuştu. O onun annesi, ablası, akıl hocası, kısaca her şeyi olmuştu. Aşık olduğu adamla evlenmiş ama Deniz ile ilişkisi herkesten önce gelmiş, evlense de dizinin dibinden hiç ayrılmamıştı. Deniz'in zaman zaman kendi çocuğundan çok daha fazla onunla ilgilenmesi gerekmişti. Ama Lale'ye hiçbiri yetmeyecekti…

Deniz'in profesyonel hayatı dışında yakından ilgilendiği beş altı kadın vardı, onları dost bilmiş, evine, hayatına almıştı. Onun dışında çoğunun tanımadığı sayısız kadına da yardım ettiği bilinirdi. Bu yakın çemberdeki kadınlarla her şeyini paylaşırdı, tek bir koşul vardı: Herkes birbirine dürüst olacak, sır olmayacaktı. Güven bu arkadaşlık ağındaki yegane gereklilikti. Asya, ilk yıllarda bu şeffaf ve zamanla kan bağından öte yakınlığa alışmakta epey zorlansa da, kendiyle olan ilişkisi iyileştikçe diğer ilişkiler ona sahte gelir olmuştu. Kendine yeni bir aile kurmuştu bir bakıma, daha önce kimseyle paylaşmadığı her şeyini paylaştığı ve güvende olduğu bir ikinci aile. Ancak bu kadınların bazılarını ne kadar uğraşsa da bir türlü sevememişti. Onlarda bir şey ona güven vermiyordu. Hele Lale, dengesiz tavırları ile onu anlamakta çok zorlanırdı. Bazen bir çocuk kadar masum ve sevecen olur, Asya o zamanlar ona bayılır ama çok geçmeden girdiği bambaşka ruh haliyle onu çıldırtırdı.

Yıllarla birlikte kadınların çoğuna, özü kendini bulmak olan, bu yakınlık zor gelmeye başladı. Dışarıda doğuştan itibaren öğrenilen yapmacık rollerin bilinirliği daha tatlı gelmiş, sahte ilişkilerine geri dönmeyi seçmişlerdi. Tabii Deniz'i yaralamayı ihmal etmeyerek. İnsan böyle değil miydi zaten, hiçbir iyilik cezasız kalmazdı... Kendine olan nefreti kabul edememenin suçlusu mutlaka bir başkası olmalıydı, o da hep en zor zamanlarda yardım eden kişi olurdu...

Günümüz

Yıllar içinde hepsi hayatın bambaşka zorluklarıyla sınandı. Asya annesini kaybetti, Lale'nin kocasının işleri bozuldu, Deniz'in kişisel hayatı da alt üst oldu, kocası öldü, birikimleri de onunla birlikte gitti. Ama birlikte ayakta kalmayı başardılar, en azından Asya ve Deniz öyle sanıyordu… Yaşanan acılarla hayat herkesi bir başka tarafa sürüklemiş, Deniz yaralarını sarmak için kendi hayatına daha çok ihtiyacı olduğu bir döneme girmişti. Bu geçiş sürecinde Lale ile aynı büyük bahçeyi paylaşan yan yana iki evde oturuyorlardı. Deniz'in hayatına onu anlayan bir erkeğin girmesine kadar Lale için her şey yolundaydı. Ancak Lale, artık ilgi odağı olmaktan çıktığını, bu adamın Deniz'i ondan koparma ihtimalini hissetmiş, bu yıllardır bastırdığı içindeki canavarı uyandırmıştı. Deniz artık sık sık o adamı ziyarete gidiyor, bazen günlerce gelmiyor, üstelik Lale'nin dahil olmadığı yeni hobilerle yeniden mutlu bir kadın olmaya başlıyordu. Önce ufak tefek gerginlikler başlamış, Lale'nin davranışlarında dengesizlikler baş göstermiş ve sonunda canavar onu ele geçirmişti. Lale kendi kendine şunları tekrarlamaya başlamıştı: "Deniz, en çok onu seviyordu, bu zamana kadar bu hep böyleydi, ondan başka kimseyi daha fazla sevemez! Bu kabul edilemezdi. O halde Deniz artık onun sevgisini hak etmiyordu. Ama bu da yetmezdi. Cezalandırılması gerekliydi! Deniz en büyük günahı işlemişti: Lale'den başkasını sevmişti! O halde Deniz yok edilmeliydi...

Lale, Deniz'in evde olduğu bir sabah erkenden uyandı. Mutfaktan en büyük bıçağı aldı. Arka kapıdan bahçeye çıktı, hava ayazdı, yağmur yağıyordu. Islak terliklerini kapıda bırakarak Deniz'in odasına usulca süzüldü, bir melek gibi uyuyan kadına bir anlığına annesine bakan bir kız gibi baktı ve sonra bıçağı olabildiğince güçlü kalbine indirdi. Sonra bir daha, bir daha, bir daha… Deniz, daha birinci darbede can vermişti ama Lale'nin içinde öyle büyük bir nefret birikmişti ki, kadının kalbini delik deşik etmiş, üstü başı kanlar içinde kalana dek bu işlemi tekrarlamıştı. Her bıçak darbesinde histerik kahkahaları evi doldurmuş, içeri giren kocasının çığlıklarını dahi duymamıştı. Kocası sırtından tutarak "YETER, ÖLDÜ O!" diye bağırdığında güçlükle durmuş, "öldü mü?" diye sanki yaptığından habersiz birinin sorusunu sorarken bıçak elinden yere düşmüştü. Lale, kendini kocasının kollarına bırakarak çılgınlar gibi ağlamaya başlamıştı.

Ertesi gün

Asya, kahvesini aldıktan sonra Twitter'da ne var ne yok göz atmaya karar verdi. DM kutusunda ne kadar çok mesaj vardı böyle, şaşırdı. Ana sayfaya bakarken kahve fincanı elinden yere düştü. Aynı anda telefon çalmaya başladı. Asya kıpırdayamıyordu. Gördüğü fotoğrafın üzerini güçlükle tıkladı:

"Arkadaş Cinayeti Psikolog Deniz Yüce, yakın arkadaşı Lale Soydaş tarafından öldürüldü!"

Devamında kelimeler bulanıklaştı ve her yer karardı...

DEĞİŞMEYEN ÖTEKİ VE BERİKİ

Barbaros Şansal

Ötekidir fahişeler, genel ahlak malumların ahlakı olduğu için, Eşcinseller ötekidir, polis ceza kesip çok puan aldığı için.Hayvanlar da ötekidir angutlar angus ithal ettiğindenve ötekidir artık kadınlar damızlık ilan edilip 3 çocuk yalakalığından ..Silivri , Hasdal, Maltepe de ötekidir Pozantı da öteki olduğu için,F tipi, hep E tipinin ekidir bunun için . Sivas, Dersim, Maraş, Roboski de ötekidir nitekim.Suruç Diyarbakır, Ankara bir başka öteki bağnaz için .Gecekondu bile ötekidir rantsal dönüşüm için Sessiz çığılık bile ötekidir Tayad ve Cumartesi annelerine. Köylü ötekidir, kontratlı tarım ile borçlandırlıp küflü dometes üretildiğinden, Rum, Ermeni, Yahudi ve Süryani de ötekidir vakıf malları yağmalandığından, Öğrenci de ötekidir, en heriz müşteri yapılıp cahil bırakıldığından. Hasta öylesine ötekidir ki en yağlı müşteri olup sigortalı soyulduğundan.Romanlar, yörükler ve tarım işçileri bile ötekidir göçer olduklarından, Öğretmen hep ötekidir, atanamayıp okul önünde simit sattığından.Seçilmişler en ötekidir sadece vip salonu kullandığından. Doktorlar ve eczacılarda ötekidir muvazzalık ve tamgün yasasından. Bakkal, kasap, manav ötekidir süpermarketler için, Halk ve semtpazarı nasılsa ötekidir artık çünkü avm ler biçim biçim. Terziler de ötekidir, modacılar islamın başını siyonizmin çarşafı ile dürdüğündenKanaat önderleride ötekidir, imamın ordusunu tesis ettiklerinden. Mücahitler müteahiide dönüştüğünden ötekidir toki adında, Aleviler de Yezidiler de ötekidir Yunus Emreye sansür uygulandığında,Çocuklar ise hep ötekidir Van'da lastik terlik, karda araba iterken, TGB 'de ötekidir yüzbinler ile anıt kabirde direnirken. Barış savaş için savaş ise barış için ötekidir hep ,Kürt zazaya, gürcü ise laza ötekidir .Pırlanta %0 kdv ile ötekdir %18 kdv li kitaptan, Medya patronu hep ötekidir kendine devlet ihalaesi kovaladığından. Ramazan Muharrem için ötekidir zaten, Recep malı götürürken öteki İnek Şaban izlenir bazen Fener Rumu ötekidir ya mavi kurdele ve mor mühürü ile ötekidir be ruhban okulu zengin şeyten avukatının emriyle .Sendika fabrikaya, lokavt bile işçiye ötekidir. Patron, emekçi, memeur hep öteki olur birbirine. İşte ozaman ötekidir yalıçetesi malum köşkün reçetesine, Din bile imana ötekidir işin içine takiyye de girince ...Sarayalara gelince; Muhallebici mimar, simit sarayında kemikten zar, sünnet sarayından ise firar, belediye sarayında usulsuz imar ama adalet sarayında başkalaşır diyar ve başkanlık sarayında ise zinhardır herşey ötekine !3 çocuk söylenir 4. hayasız saklanır öteki diye, TL adı ötekidir artık dolar diye beriki geçer geçer nafile,Türkiye de ötekileşir ve yabancı dil söyler anlamaz kendini bile .Ekonominin dili artık paradır ötekine de, berikine de;%3 kalkınma bilin ki ötekidir %58 borsa kar bedeline, Faiz ötekileşir sözde karpayına, Ötekidir zaten köleler ve ötekileştirmeye çalışana. 10 Sene önce yazmışım bunu, ne beriki ne öteki hiç mi değişmez bu ülkenin durumu?

KADIN OLARAK TÜRKİYE'DE HAYATTA KALMANIN 20 KURALI

Ezgi Aksoy
aksoyezgi@gmail.com

Işıldayın, ama hiçbir zaman çok değil.

Türkiye, kadınlarını güzel, pırıl pırıl, ama çok da parlak olmayan şekilde seviyor. Kendine bakan, iyi giyimli, ölçülü bir gösterişe sahip, hiçbir zaman çok konuşmayan, haddini bilen, küçük, tatlı bir şirinlik muskası gibi etrafta salına salına gezen, yer yer zeka kıvılcımları gösteren, ancak hiçbir zaman bir güneş gibi odaya doğmayan kadınlar olun. Odadaki güneş değil, güneşin etrafındaki gezegen olun.

Aptalı oynayın. Olduğunuzdan aptal görünün.

Zekanız ve yetenekleriniz kimseyi ilgilendirmiyor. Korunaklı sularda yol almak ve köpekbalıklarının hedefi olmak istemiyorsanız, özellikle de ilk tanıştığınız erkeklere karşı olduğunuzdan aptal görünün.

Erkeklerin fantezilerine oynayın.

Kimse aslında sizin kim olduğunuzu bilmek istemiyor. İnsanlar gerçeklerle yüzleşmek istemezler. Sizin gerçekliğinizle tanışmak istemezler. Fantezi, hikayenizi ayakta tutar. Onlara görmek istedikleri şeyi vaat edin. Ama çok da değil. Zira bu madde, göz açıp kapayıncaya kadar, Türkiye'de öldürülmenin altın kurallarından biri halini de alabilir.

Kırk yaşınızı geçince doksan yaşında muamelesi görmeye başlayacaksınız.

Elli yaşından sonrası içinse "babaanne" etiketiniz hazır. Elli yaşındaki erkekler, "olgun erkek" etiketi ile yirmi beş yaşındaki genç kadınların peşinden koşarken siz evde oturup kadın programı izlemekle mükellefsiniz.

Eşinizin annesi olmaya hazır olun.

Eşiniz karnını doyuramayacak, giysilerini yıkayıp ütüleyemeyecek, hayati alışverişlerini yapıp içinde yaşadığı ev bir kimya laboratuvarını aratmayacak derecede bakterilerle dolmadan ortalığı temizleyemeyecek. Eşinizin ve dolaylı olarak sizin hayatta kalmanız, sizin göstereceğiniz özveriye bağlı.

Pozitif ayrımcılık yapanlardan kaçın.

Çünkü sinsidirler. Çünkü gerçekte sizin yeteneklerinizin sınırlarını ölçmek ve onlar kadar iyi olup olmadığınızı görmek isterler. Onları şaşırtırsanız, canınızı yakmanın ve size nur topu gibi bir travma bırakmanın yollarını arayacaklardır.

Beklenmedik iyilik gösterilerinden, ansızın gelen nezaketten, iyi niyetli ve tamamen zararsız, dostane lütuflardan kaçının.

Çünkü onlar kuzu postundaki kurtlardır. Kurdun midesinde lime lime et olacağınıza, kendi işini kendi gören, kimsenin iyiliğine tamah etmeyen yalnız kadın olun.

Beraber içki içtiğiniz biriyle yatmak istemiyorsanız, karşı taraf sarhoş olmadan mekanı terk edin.

Sadece bir içki. Bana gidelim mi? Gidin tabi. Ama seks istemiyorsanız, karşı taraf sarhoş olmadan mekanı terk edin.

Toksik erkekliğe prim vermek zorunda kaldığınızda, yapmanız gerekeni yapın.

Söz konusu toksik erkek babanız, abiniz, çok sevdiğiniz bir yakınınız olabilir. Maruz kaldığınız tüm o aşağılayıcı muameleye ve cinsiyetçi söylemlere rağmen, doğru zamana kadar başınızı eğik tutmalısınız. Ya da belki de bu kişi iş arkadaşınız, patronunuz ya da sevgilinizdir. Hayatta kalmanız o toksik davranışları övgüyle yüceltmenize bağlıysa, yapmanız gerekeni yapın ve hayatta kalın. Ta ki o toksik ortamı terk edinceye kadar.

Hayatınızın bir döneminde muhakkak bir tür dövüş sporu öğrenin.

Hayalleri bir kenara bırakın. Burası 21. Yüzyıl. Burası barbarların dünyası. Burası katliam. Burası kıyam… Kemik kırmayı, yumruk atmayı, bir adamın hayalarına tekme atmayı bilmiyorsanız, hiç bu oyunu oynamayın.

Aklınızdan geçenleri, düşüncelerinizi dillendirmeyin. Sürüden ayrılmaya çalışmayın. Ağzınızdan çıkanı kulağınız duysun.

Aykırı düşüncelerinizi, bireysel görüşlerinizi, sizi sürüden ayrılan aklınızda birikmiş ne varsa… Kendinize saklayın. Yoksa koca bulamazsınız. Evde kalırsınız. Uyumsuz damgası yer, altın günlerine bile kabul edilmezsiniz. Kayınvalideniz sizinle dalga geçer ve her karşılaşmanızda oğluna diğer kızı alsaydı çok daha iyi olacağını anlatır durur.

İşyerinde eşitlik beklemeyin. “Mobbing” hayatın bir parçası. Bununla yüzleşin.

Beraber çalışacaksınız, eğleneceksiniz, bazen bir şeyler içmeye gideceksiniz, şakalaşacak, dertleşecek ve belki de çok iyi anlaşacaksınız. Ama hiçbir zaman “onlardan biri” olmayacaksınız. Hak ettiğiniz terfiyi, eğer bu terfiye aday bir erkek varsa, alamayacaksınız. Sizin olmayan iş sorumlulukları altında ezilecek, şikayet ederseniz çirkeflikle suçlanacaksınız. Ezileceksiniz ve yine de gülümsemeniz beklenecek.

O çocuk er geç doğurulacak. Kadınlığınızın onaylanması için çocuk doğurmaya hazır ve istekli olun.

Kariyer de yapacaksınız, çocuk da. Hatta kariyer kısmı artık tartışmalı, ama çocuk yapacaksınız. Orası kesin. Kimse sizin bireysel yaşam hedeflerinizle ilgilenmiyor. Hele eşiniz hiç ilgilenmiyor. Cennet anaların ayakları altındadır. Çocuksuz kadın meyvesiz ağaca benzer. O çocuk yapılacak. İyisi mi erkenden halledin.

Yalnız yaşamayacaksınız. Ya evleneceksiniz ya da ailenizle yaşayacaksınız. Gerçek dışı beklentilerle hayatı kendinize zindan etmeyin.

Çok, ama gerçekten çok para kazanıyorsanız başka. O zaman da seçeceğiniz muhite çok dikkat etmelisiniz. Sabahları sadece nazik olmak adına selam verdiğiniz bir mahalle sakini tarafından işlenen bir cinayete kurban gitmek istemezsiniz.

Kavgada yenemeyeceğinizi düşündüğünüz biriyle asla kavga etmeyin.

Dünyanın bütün dövüş sporları, bazı izbandut gibi herifleri yere sermeye yetmeyebilir. Hele de o an cinnet geçirmekteyseler. Öyle durumlarda olası bir kavgadan, ne pahasına olursa olsun kaçınmalısınız.

Gece yalnız dışarı çıkmayın, buluştuğunuz kişilerden ayrıldıktan sonra tek başınıza eve dönmeye kalkmayın.

Geceyi Karşı’daki arkadaşınızın evinde geçirip ertesi sabah diğer yakadaki iş yerine gitmek çok meşakkatli ve vakit alıcı. Biliyorum. Ama cesedinizin Şirinevler alt geçidinde bulunmasını istemiyorsanız, uslu bir kız olup geceyi arkadaşınızın evinde geçireceksiniz.

Yatakta kendi arzularınızı unutun. Öyle bir şey olmayacak.

Hayatta kalmak ve doksanlı yaşlarında bilge bir şaman gibi huzur içinde ölmek istiyorsanız, bir erkeğe yatakta kendini asla yetersiz hissettirmemelisiniz. Kendi arzularınızı, isteklerinizi, fantezilerinizi unutun. Dünyada bir kere bile orgazm olmadan ölen milyonlarca kadın var. Çok uzun yıllar hayatta kalabilmiş, hayatın kendisini, cinsel tatmine tercih etmiş kadınlar…

Toplumun cinsiyetçi şakalarına, aşağılamalarına ve göndermelerine gülümseyerek cevap verin.

Biri kilonuzla, boyunuzla, zekanızla ilgili alaycı söylemlerde bulunduğunda gülümsemeli ve şakayı anlamış gibi görünmelisiniz. Rahatsız olduğunuzu belli ederseniz özgüvensiz damgası yer ve ikinci bir dalga aşağılanmaya maruz kalırsınız.

HASTROLOJİ

Berna Pak

Bugünlerde bayağı astrolog takip ediyorum.

Kendimi travmadan depresyona, depresyondan bunalıma, bunalımdan intihara sürüklemek için.

Zira her gün bir halt oluyor gök kubbemizde.

Ay, oğlaktan çıkıyor, kova burcunda koşuyor derken yeni ay oluyor, hemen meditasyon yapmalı ve ada çayı tütsülemelisin ki kötü enerjiler def olup gitsin.

Mars, koç burcu seyahatini tamamlarken 29. derecede zorlayıcı enerjiler evdeki tüm elektrikleri attırıp, eve usta çağırmanıza sebep olabilir.

O sırada Venüs, oğlak burcuna geçiyor. Hadiiii yandınız, ekonomi boka saracak.

Daha duuuuur, o Merkür yok mu o Merkür, retrolardan retro beğenemiyor, yazdığınız yazıyı uçaracak ya da telefona güncelleme indirirken telefonu bir daha açmayacak filan.

Yani gökyüzünde de işler hiç parlak değil anlayacağınız.

Sürekli bir devinim, sürekli bir gerginlik.

İyi şey olmuyor mu, oluyor elbet, işte Mars, boğa geçişinden Venüsle kavuşumsal bir duruma geçerken saat tam 13.58'de 1 dakika sürecek tutulmada eşref saati dediğimiz zaman diliminde tüm temiz duygularınla meditasyon yap ya da dua et; her şey kabul olacak tüm dileklerin, duaların. Kaçırma o dakikayı. Ne iş yapıyorsan bırak. Diyelim metrobüstesin. Hemen metrobüsten in, ya da metrobüste koltuk bulduysan sakın inme, hemen oracıkta içinden ne geçiyorsa. Trafik açılsın ya da metrobüste her an boş koltuk bulayım gibi şeylerle harcama zira bu kavuşum çok önemli. Artık gezegenler lütfen bi şekilde kavuşun çünkü içimiz şişti.

Evde bütün gün Bernie Sanders'ın artık ikonik bir hale gelen oturuşu gibi hoşnutsuz bir şekilde oturuyorum. İçimin sıkıntısını tarif edebileceğim sözcükler kalmadı. Hepsi en son dolunay tutulumunda tutuldu kaldı. Tutuldum kaldım.

Bir seneyi tamamlamak üzereyiz Çin'in Wuhan kentinden çıkan bu zalim virüsle tanışalı ve ortaçağ gibi tüm dünyayı bilimsiz, bilgisiz gibi bizi çaresiz, primitif bırakan, Dünya'nın düz olduğuna inanılan zamanlar gibi.

Oysa ki astrologlar diyor ki Dünya 29 derece eğik bak, hiç hayra alamet değil tabi bu eğiklik, çaktırma.

Üzerime üzerime geliyor dünyanın eğikliği. Düzel be artık. Dik dur, eğilme be Dünya!

İyileş artık nolur!

Benim gibi asosyal, insan sevmeyen, evde pineklemeyi seven biri bile artık bunu söylüyorsa.

Pandemi başındaki neşe var mı hala ? Mesela İtalyanlarda? Hani çıkıp napoliten şarkılar filan söylüyorlardı tüm apartman sakinleri koro olup balkonlardan? Tükendik mi arkadaşlar ? Kalmadı mı artık şarkılar ?

Gerçekten sonsuz saygı duyuyorum o pijamayı üzerinden çıkaran her sabah yoga yapan, güneşe selam duran influınsır ablaya ve sonsuz saygı duyuyorum onlayn yatçılık eğitimi alan abilere. Benden bu kadar arkadaşlar. Bırakın beni berjerimle yapışık.

Sömestr tatilini 3 hafta yaptılar, tam 21 gün.

İyi kötü çocuğu arka odaya kapatıyorduk dersi var diye. Şimdi 3 hafta salonda. Gidecek bir yer yok, birbirimizden ziyadesiyle sıkıldığımız için birlikte "kaliteli" zamanın boku çıkmış durumda. Artık sadece "anne" olmadığım için hiyerarşi filan sizlere ömür.

"Naber kanka?" diyerek giriyor artık salona.

Beraber izlediğimiz 13 yaş altı dizilerin yaş sınırını 18'e çıkarttım, koydum bi tarafına pedagojinin.

Çok anlamıyor ama ben anırarak güldüğüm için o da gülüyor benimle beraber diziye.

Yoksa ben her an Ninjago olabilirdim. Kendimi kurtarmalıydım.

Yeşil ninja olarak spinjitzu ustası olsam veya son brokoli bükücü filan olsam evladım tarafından feci takdir görürdüm ama o enerji bende kalmadı anacım. Koyun beni Bernie gibi kenara depresyon eldivenlerim ve parkamla tüm gün mendebur bir suratla oturayım köşemde, difenbahya gibi iki fısfıs su sıksanız, arada yapraklarımı silseniz yeter.

Yok ama zerre anlamıyor evdekiler yalnız kalma isteğimi.

Oysa ki çok insani hatta çok bitkisel bir istek bu.

Balkona çıkıp komşulara çello çalabilecek enerji kimde kaldı allasen?

Kim olsa tiksinir birbirinden. Vallahi Tahir bile Zühre'ye "az öte git" diyecek hale gelmiştir.

Bizimkiler surat yapıp, sen bizden sıkıldın diye bana vicdan yaptırıyorlar.

Kendim için 2 saat yalnız kalabileceğim ev baktım internetten. Sadece bir koltuk olsun yeter. Ona bile gerek yok.

Gidip azıcık orada açıp kamp sandalyemi oturayım. Ama çok masraflı. Şimdilik kendimi banyoya kilitlemek de yeterli geliyor. Koronaya, aşıya ve mutasyona göre şekil alacağız artık.

İşin en berbat tarafı bizimkiler eve playstation aldılar. Ev iyice maskülenleşti. Salon zaten kümes kadar, mutfak da içinde.

Pandemi başında yapıştığım koltuktan kalkıp mutfağa giderken ekranın önünden geçmem şart. Fakat ev ahalisi pleysteyşın oynarken önlerinden geçmeme gösterdikleri tepkiyi hayatlarında hiçbir şeye göstermemişlerdir. Yerden bir komando gibi, yılan gibi süzülmem bekleniyor. Evin içinde sürekli bir stadyum gürültüsü, bir otoban şenliği.

Kendimi Uludağ'a mı atsam malum sömestrde kayak tatili yapanlara virüs bulaşmıyor. Tatil yerlerinde mutasyon geçiriyor virüs.

Bilimsel adıyla Bursa mutasyonu. Kendin pişir, kendin antikorlan. Soğukta bulaşmıyor.

Bizim sabi de eğer kar insaflı davranıp 1'le 4 arasında yağarsa ve 1 cm kadar tutarsa, çıkar oynar mahallede yazık, virüssüz Uudağ'lara gidemediği için.

Lanet kar da anca izin saatleri dışında yağıp hemen eridiği için, oğlan cama burnunu dayayıp sadece bakabiliyor kara.

Ama kayak merkezlerimizdeki yavrular, analar babalar o pistten bu piste kayarak gidip şömine başında hat çaklıt yudumlarken haftasonu çıkma yasağından bile muaflar. Ulan vicdansız virüs hani koministtin lan sen!

Neyse hadi enseyi karartmayalım. Hem kova çağına girdik arkadaşlar kapitalizm de sizlere ömür olacakmış. O zaman kimseye virüs bulaşmayacak, hepimiz Uludağ'a gidip kardan adam yapabilecekmişiz.

Ama o zamana kadar bekleyin.

Zira bugün Ay, ikizler burcunda ve tüm gün boşlukta, tıpkı benim gibi!!!

Hayat enerjinizi emecek ilişkilere girmeyin.

Kendinize bir iyilik yapın ve sonu başından belli ilişkilere girmeyin. Sürekli laf sokan, rahatsız olduğunuzda "aman canım sadece bir şakaydı" diyen ruh emicilerden, siz yokmuşçasına asla susmadan kendini anlatan ve durmadan sizin yerinize de kararlar alanlardan, eski aşklarında mutluluğu bulamamış olmasını sadece eski kız arkadaşlarına bağlayan moronlardan ve türevlerinden uzak durun. Timsahlarla mücadele etmek istemiyorsanız, Florida bataklıklarında yüzmeye gitmezsiniz.

Her zaman tetikte yaşayacaksınız. Gardınızı asla indirmeyin.

Hiç doğa belgeselleri izliyor musunuz? İzlemiyorsanız başlamanın tam zamanı. Zira hayatınızı verimli bir çayırda otlanırken gergin gergin aslan saldırısını gözleyen bir impala gibi tetikte yaşamak zorundasınız. Beklenen ve beklenmeyen saldırılara karşı ve her zaman kaçmaya hazırlıklı olmalısınız. Hayatı devasa bir Serengeti olarak düşünün. Birincil göreviniz hayatta kalmak. Zaman kalırsa biraz da yaşarsınız belki.

Not: Robert Greene'in "48 Rules Of Power" (İktidarın 48 Kuralı) adlı kitabından esinlenilmiştir.

atilla atalay

UZAYLILARLA TEMAS
SIDIKA

- Ayak bileklerimi göstermek istiyorum Sıdıka.

- Alo? Kenar... Olm var ya, çok oldun artık sen ha... Telefon sapıklığı bitti, teşhirciliğe başladı bi de. Ne demek "telefondan ayak bileklerimi göstercem"... Arkadaş, yok mu bu deliliğin bi sonu ya.

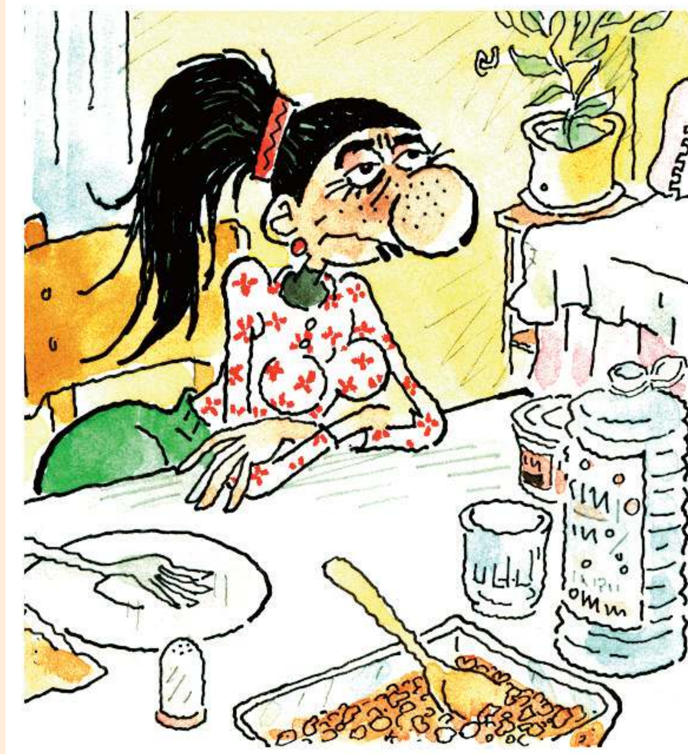
- Bağırmadan konuş Sıdıka! Yanlış anladın, ben bir stilden, bir tarzdan bahsetme noktasında arıyorum seni. Hani oluyo ya, boru paça tabir ettiğimiz bi tık kısa pantulla ayak bileği arasından çorapsız et gösterme... Onu kastediyorum. Tarz olarak kendimi yeniliyorum da buna mı geçsem diyorum?

- Bana ne, ayak bileği senin, istersen dinamit sok patlat Kenar...

- Öyle deme Sıdıkam, benim üzerimde söz sahibi sayılırsın. Bizde her şey için evvela hanımdan müsaade almak esastır. Misal sakal. Hanımın "Kenar, cinsi münasebetimiz esnasında sakalın cildime batma noktasında" diye bir görüş, bir arzu bildirirse erkeği buna uyar yani. Kesiyim mi sakalı Sıdıkam, ne diyosun? Saçları da yanlardan kazıttım, ense naturel yalnız. Ama sen dersen ki tarz olarak bunu arzulamıyorum, komple bir değişikliğe gideyim kendimde.Tabi ama kafada ufak topuz bırakmam, mahallede çok pis sararlar, onu yapamam yani.

- O kafayı komple bi değiştirebilsen Kenar...

- Kendimde bir reform yapıyorum Sıdıka. Farkındaysan Kenar'la alakalı ezberleri bozuyorum, daha naapiyim bebeyim? Ya bedenim üzerinde söz hakkı tanıyorum sana. Sıdıka diyorum, ayak bileğimi cıblak bırakacak bir giyim tarzına meylettim. Sen bu konuda ne dersin, diyorum.

- Bedenin senindir Kenar. O bedenini iyice bi araştır bi keşfet, belki kendi kendine üreyebilirsin. O zaman hep beraber bütün bunlardan kurtuluruz, ehe...

- Canım tamam benimdir de, sen de Sıdıkam olarak eğer dersen ki "Kenarım efendim, sen bu kış vakti, öyle ayak bileğin neyim açıkta dolaşma. Ayaktan soğuk almak suretiyle üşütürsün. İdrar yollarında enfeksiyon baş gösterir, pandemi nedeniyle tırsıp hastaneye de gidemeyeceğin için, hafazanallah enfeksiyon oradan üreme organlarına sıçrar, zürriyetine saldırır. Tikkat et" dersen, ben bunu ciddiye almak durumundayım. Anladabiliyo muyum?

- Çok iyi anlıyorum da Kenar, gördüğüm kadarıyla en az önümüzdeki elli yıl kadar senin bi çözümün yok. Uzaylılarla temas, yapay zekanın gelişim hızı ya da insanlığa dair beklenmedik bir aydınlanma olmazsa, bu süre daha da uzayabilir...

- Yapay zeka derken? Robotlaşma mı istiyosun sen Sıdıka? Samiğmiğ ve sıcak bir yuvanın yerini pilli cihazlar mı alsın istiyorsun? Bu mudur? Bunu ben de düşündüm aslında, robot bir hanımım olsa nasıl olur diye. Tamam çipi neyi takılı olsun hanımın ne vakit nerde olduğunu bileyim, arzu ettiğim zaman açıp kapayayım, sonra değişken parça olayı var, bakımını yaptırıp yan sanayii yahut orjinal parça değişimine gidebilirsin, arzu edersen siyah cam filmi kaplatırsın, bütün bunlar güzel ama nerde o insan sıcaklığı be Sıdıkam? Akşam kapıyı açıp önüne bir kap sıcak yemek koyan samiğmiyyet nerede? Aah be Sıdıkam ben seni seviyorum be...

- Sağolasın Kenar. Aslına bakarsan bir başka anlamda ben de seni seviyor sayılırım, anaç genlerim filan yüzünden korumak bile istiyorum ama...

- "Uzaylılarla temas ederim, gene de senle etmem" diyosun. Peki bişi diycem Sıdıka, sen bu uzaylıların iyi insanlar olduğunu nerden biliyosun? Ya eşşoleşşeğin önde gideniyseler? Bi düşün Sıdıka, bunlar hep Holivut ezberleri. Uzaylıları bize iyi insanlarmış gibi lanse ediyolar. Bu noktada hatırlatmadan geçemeyeceğim; eski öykülerinde vardır aç bak, annen sana bir keresinde "Uzaydan adam çıkmaz Sıdıka" demişti.

- Tersine, benim korkum uzaydan da "adam" çıkması Kenar...

- Karışık konuşuyosun Sıdıka, gene anlaşılmaz kadını oynuyosun. Ama şu kadarını söyliyeyim, bu teknik gelişmelere Mars yolculuğuna, yapay zekalara, efendime söyliyim uzaylılara felan güveniyosan, güvenme. Hiçbiri samiğmiyyetin yerini tutmaz. Hepsi para peşinde. Ha içinde temiz esnaf yok mudur, vardır. Ama misal düşün, sen Elon Mask ile bi yuva kurdun mesela... Olmaz ya, oldu deyelim. İkiniz de elitsiniz bi şekilde ayle arasında bi tanışma oldu, sevdiniz beğendiniz, modifiye Tesla'dan gelin arabası yapıp dünya evine girdiniz. Ertesi gün senin kocişin hangi gezegende sürttüğünü bilemiycen sen. Yaz bi kenara bunu "Kenar dediydi" dersin. Riyakardır bunlar Sıdıka, kullanıp bırakırlar seni.

- Her neyse Kenar, yörünge dışındayım, telefon çekmiyo, kapıyorum ben...

- Kapamazsan şerafsizsin! Daha da arama beni Sıdıka! Yörüngeymiş. Yörünge yerine, normal hanımlar gibi görümce felan düşünsen olmaz sanki. Elit ve riyakar kadın. Samiğmiyyetsiz... Hafif! Hafifsin işte. Çünkü, neden aklın fikrin yerçekimsiz ortamlarda. Ama bitti artık bitti. Çok arıycan sen bu Kenar'ı... Mistır Spak kirletirse gelme kapıma ama... Alo?

BİR LOKMA PASTIRMA GETİREYDİN BABACIK

Katina Karanikola

Çocukken, anlatılmaz, büyük bir heyecan ve sabırsızlıkla yeni yılın gelişini beklerdik. O yaşta, yeni yıldan beklentilerimiz yeni umutlar değildi Ay Vasilis'in (Noel Babanın) bize getireceği hediyelerdi. Aralık ayı girdiğinde günler, saatler adeta inadına uzuyordu. Hele hele son günler uslu uslu otururken gün yıl gibi gelirdi. Zira yaramaz çocukları Noel baba görüyor hediye getirmiyordu. Hiç birimiz hediyesiz kalmayı göze almaz annelerimiz de birkaç gün rahat ederdi. Yılbaşı gecesi, yataklarımıza girmeden evvel şöminenin önüne minnacık ayakkabılarımızı dizerdik. Noel baba bacadan inecek pabuçlarımıza yeni yıl hediyelerini bırakacaktı. Kayseri'den gelen Ay Vasili acıkmıştır diye de pabuçlarımızın yanına bir bardak süt ile bir parça Vasilopita (yılbaşı çöreği) bırakırdık. Vasilopita, günümüze kadar, gece tam 12 de, en süslü püslü tepsimizin içinde masaya getirilir, herkes etrafına toplanır, Noel şarkısı eşliğinde geleneksel bir ritüel ile kesilir. Evin en büyüğü, ekseriyetle dedelerden en yaşlısı, keser, üçgen parçalara böler. Herkeste bir heyecan bir heyecan!! Zira o yılın şanslısı belirlenecek. Çörek yoğrulurken içine konan metal para kimin parçasındaysa yıl boyu şanslı olacağına inanılıyor. İlk parça eve ayrılır şayet para eve ayrılan parçasındaysa evin tüm bireylerine şans getirecek. İkinci parça İsa'nın, üçüncüsü Meryem Ana'nın, dördüncüsü ise ayakkabının yanına konacak olan Noel Baba'nın parçası. Devamın da ise büyükten küçüğe doğru herkesin parçası dağıtır. Yılbaşı sofrasından zaten yeni kalkılmış kimsenin çörek yiyecek takati yoktur, para bulunana kadar herkes kendi parçasını mıncaklayıp kenara koyar. Vasilopita, Aziz Vasilis'in Kapadokya halkına minik çöreklerin içine değerli ziynet eşyaları koyup dağıtmasından kalan gelenek. Biz Ortodoksların Noel Babası Kayserilidir, Katoliklerinse Demreli. Dünya alemin tanıdığı, beklediği Noel Babaların cömertliği Anadolu topraklarından geliyor. Aziz Vasilis üç yüz otuz yılında Kayseri'de doğmuş. Atina'da felsefe, tıp, fizik, astroloji, geometri eğitimi almış ve Kapadokya bölgesine geri dönmüş. Ay Vasilis kazandığı paraların tümünü yoksullara, öksüz çocuklara harcarmış. Bize bacadan gelen Noel Baba yoksuların kapısına yiyecek bırakırmış, öksüzler ve yaşlılar için bakım evleri yaptırmış. Bir Ocak üç yüz yetmiş dokuzda kırk dokuz yaşında ölen Noel Babayı o tarihte onu temsil eden ve her eve hediye bırakan, hayali Babayla anıyoruz.

Ne kadar büyüsek içimizde bir çocuk hep var ya!! Özel günler ve durumlarda, depreşir kıpır kıpırdır benimkisi. Her yıl, aynı heyecanla, Aya Vasili'nin gelişini beklerim. Bu sene şömine önünde bıraktığım ayakkabılarımın yanına süt ve çörek yerine, alsa da kurtulsam diyerek, maskelerimi ve antiseptiklerimi bıraktım. Almadığı gibi eskilerin yanına yenilerini bıraktı. Mesajı aldım. Bu illetin gideceği yok. Bir yıl öncesine kadar evden çıkarken ceplere sadece anahtar, sigara parası koyardım, sonrasında antiseptik ve maskeler eklendi. Şu maske olayına da hala alışmış değilim. Taktığımda burnum kaşınıyor. Bilim adamları, maskemizi çıkarmadan önce ellerimize antiseptik sürmeyi, maskeyi çıkarıp burnumuzu kaşıdıktan sonra ellerimize tekrar antiseptik sürdükten sonra takmamızı tavsiye ediyorlar. Ayyyy! Ne sinir bozucu. Coviden korunalım derken kimyasaldan hastalanacağız. Hapşırırken maskeyi çıkarsam etrafımdakileri risk altına atıyorum, çıkarmasam kendimi tükürmüş gibiyim. Sosyal medyadan faydalı bir şeyler kaparım diye takip ediyorum herkes kendi bayrağını çektmiş. İnsana moral veren iyimser bir grup var. " Hadi canım ağır bir grip işte." " Türklere bulaşmaz, aşı geldi kısa sürede unutulacak." " Bir çayla, bir aspirin tamamdır" diyorlar. Komplo teorisyenlerin düşünceleri de bunlara yakın. Sabahları; " Yok öyle bir virüs" diyorlar. Öğleden sonra " Öyle bir virüs var ama laboratuardan çıktı insan eliyle. Korkutmak için abartıyorlar". " Maske takmayın Bill Gates'in cipi içinde. Dindar kesimler ise ayrı telden çalıyorlar. Müslüman dindar gruplara bakarsak "Allah bilir" " Allah ne derse" İşte o kadar. Nokta. Hristiyan dindarlar ise . " Kiliseye gidip, ağızdan ağza dolaşan aynı kaşıkla, kutsal şarabı alana bulaşmaz." "Kutsal şarap İsa'nın kanıdır korur" Bir çok din adamının virüse yakalanmaları, iki metropolitin, Sırp Ortodoks Patriğinin ve birkaç papazın Coronadan ölmeleri dahi bir şey ifade etmiyor bunlara. Polis kilisenin bir kapısından baskın yapıyor içerdekileri topluyor, yobaz papazlar öbür kapıdan topluyor. Birde yaratıkları kendi dünyalarında yaşayan varoluşçular var. "Hayat kısa zaten öleceğiz." "Coronadan olmasa tren çarpar, kafamıza saksı düşebilir." " Olacağına bırak abi nasıssa bir gün öleceğiz." Bunlar çok tehlikeli. Toplum içinde maskesiz, mesafesiz dolaşıp felsefelerini, misyoner gibi, yaymaya çalışıyorlar hiçbir çıkarları olmadan. Hele olup bitenden bi haber gruba ne demeli? " Barsız hayat geçer mi yeaaa?" "İnstagrama nasıl ftgrf yüklyceğiz?" " Boşuna mı yeni elbise, topuklu ayakkabı aldım." Ay canım!!! Ne gam ama!! En gıcık olduğum grup ise sosyal medyada bilimsel araştırmalar okuyup ahkam kesilenler. Tıp fakültesinin dışından geçmemiştir ama facete verip veriştiriyor. Neyse iyice kafayı sıyırmadan Noel Babamız imdadımıza yetişti? Bu yıl geleneğini bozdu. Asırlardır ilk kez çocuklara değil bizlere hediye getirdi. Bilin bakalım ne getirdi?? Aşılarııı…

.Aha bir daha sosyal medyaya bakarsam….Stanford mezunları kafa karıştırmak için yine arenalarda. Sanki aşı firmaları, aşılamak için, kapılarını aşındırıyorlar. "Onu yaptıran yamuluyor, yaptırmayan ölüyor, Pfizeri Türkler buldu ona güvenirim, Çin aşısı sahte. Aşıyla birlikte cip takacaklar bizi robotlaştıracaklar." Alın size yeni konu. Bi sussun ya!!! Bi sussun….

BAYAN YANI

2021- 02 - MART
Aylık yaygın süreli yerel yayındır.
BD Basın Yayın Tic. Ltd. Şti. adına
Sahibi ve Yazışleri Müdürü
Tuncay Akgün

Renklendirme Editörü
Fikret Özdemir
Grafik Düzenleme
Cebrail Okcu

Müessese Müdürü: Ali Yavuz
Abonelik: Aysun Öztürk
ADRES: Duatepe Sok. No:16
Yeldeğirmeni/Kadıköy
TEL: (0212) 292 94 50

FAX: (0212) 251 57 54
BASKI: LeMan Ofset
(0212) 858 00 93
DAĞITIM: Turkuaz Dağıtım
Paz. A.Ş. (0212) 249 91 13

Pandemi

Feyhan Güver

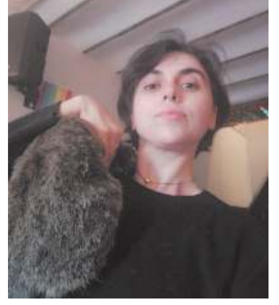

BİTTİ

Peruk ve Çıplak Arama

Gülsüm Güller

Lisedeki edebiyat öğretmenimle yıllar sonra bir şiir atölyesinde karşılaştım. O yıllarda resmi kurumlarda uygulanan kıyafet yasaklarından dolayı normalde başı örtülü olan öğretmenimiz derslere perukla katılır, sanırım bundan sebep öğrencilerden gelebilecek alaycı tavır ve söylemleri bertaraf etmek için fazlasıyla ciddi ve onu bizden ulaşılmaz bir uzaklıkta tutacak tavizsiz bir duruş benimserdi. Hele biri bir şey desin de, o en düzgün Türkçesi ve kurallara uygun telaffuzuyla cevabını veriversin. Kapıda bekleşen öğrencilerden olduğum için biliyorum. Ders vakti geldiğinde dimdik ve ulaşılmaz duruşuyla, yanında yakınında dolaşıp kıpırdaşan çok sesli öğrenci topluluğunu hiç görmüyormuşçasına ve muhatap kabul etmeyerek doğruca ders anlatacağı sınıfa girer, bir güzel dersini anlatır, bitiş ziliyle birlikte masadaki kitaplarını kucakladığı gibi iki eliyle göğsüne bastırarak, sanki az önce konuşan, gülen, söz hakkı veren o değilmiş gibi, sert ifadesini takınarak hiç şaşmaz ve hizalı adımlarla öğretmenler odasına giderdi. Öğretmenler odasında da böyle miydi, bilmiyordum. Kısacık teneffüslerde öğrencilerle karşılaşmak veya konuşmak mecburiyeti doğuracak bir durum içerisine girecek olmak ona nasıl hissettiriyordu, bilemiyordum. O yaşımda anlamazdım ancak şimdi kavrayabiliyorum bazı şeyleri…

Şiir atölyesinde onu görür görmez tanıdım. Ses tonu ve güzel Türkçesi hiç değişmemiş. Hala on yıl önceki kadındı. Ancak öyle büyük bir değişim vardı ki, bunun farkına varmamak için onun geçmişte öğretmenlik yaptığı bir lisenin koridorlarında tedirgin ve her an tetikte bekleyen halini görmemiş olmanız gerekir. Ben görmüştüm, istemediği bir şeye mecbur bırakılmak bir insana ne yapabilir bunu görmüştüm. Onu tekrar gördüğümde heyecanlandım. Bir müddet kendimi tanıtsam mı, onu nereden hatırladığımı söylesem mi karar veremedim. O gün ki atölyede gündemim bir anda şiirden anılara, bir insanın hikayesine dönüşmüştü. Çıkışta seslenecek olsam adını bile hatırlayamıyordum oysa. İlkinde kendisini tanıtırken, ikincisinde söz hakkı aldığında olmak üzere birkaç kez ismini söyledi ama yine unuttum. Zihnim perukla ve peruğun keskin hatlarıyla fazlasıyla meşguldü. İsim hatırlamaya, şiir ezberlemeye gelince hafızam adeta küçük bir balığın karnına saklanıyor, görüş alanıma set çeken kayalıkların ardına gizleniveriyordu. Ya görüntüler öyle mi? Yüzünü hatırlıyorum. Bakışlarını, defteri kitabı tutuşunu, beyaz önlüğü aşan uzun eteklerini, peruğu sonra. Peruktaki mecburiyeti, peruktaki kaba kuvveti, peruktan ibaret o soğuk ve uzak kişiyi hatırlıyordum. Kaçışlar gibi gidişlerini, suskunluğunu, vahşi bir hayvanın saldırısına uğrama ihtimali bulunan savunmasız biri gibi kendi kabuğuna çekilişini hatırlıyordum. Elinden gelse ve bir çaresi olsa o da sesini yükseltebilirdi belki…

Atölye bitti. İsmini hala hatırlayamadığım eski öğretmenime seslendim: -Bakar mısınız? Atölyedeki derslikte de karşılaşmış olmanın verdiği canlılıkla "Buyrun" dedi.

-Ben sizi tanıyorum. Falanca lisede öğretmenlik yapmış mıydınız?

Bu kısımda bir türlü hatırlayamadığım eski lisemin adını da hızlı hızlı yoklayıp, çetin bir mücadelenin sonunda tozlu sandıktan çıkarabildiğim için kıvanç duydum. Şaşkın ama tasdikleyerek uzunca bir "eveet" dedi, güldü. Şu şu yıllarda orada görev yapmıştım.

-Ben sizi tanıyorum. Öğrencilerinizdendim hatta. İlgiyle takip ettiğim, iyi olduğum bir dersti.

-Hangi yıl mezun olmuştunuz?

Kaygı verici bu soruyu beklemiyordum. Yılları da hatırlayamam ki ben! Biraz daha hasbihal edip, bir sonraki atölye gününde görüşmek dileğiyle, gülücükler eşliğinde ayrıldık. Bir sonraki atölyeye gitmedim. Kendimi yokladım. Kendi geçmişimden bağımsız olarak öğretmenimin atölyedeki ve lise koridorundaki hallerini düşündüm. O, sıradan, kendi halinde bir kadındı. Baş örtüsü de takan. Üzerindeki baskı ve zorlamalardan kurtulmuş kendi halinde bir kadındı sadece. Onu kendi haline bıraktığınızda, böyle görünüyor, böyle gülüyordu.

Aradan yıllar geçti. Yine sıradan ve kendi halinde kadınların başlarına istemedikleri şeyler geliyor. Hep geldi. Bugün onlardan bazıları, tutuklu bulunan yakınlarını görebilmek için ziyarete gittiklerinde çırılçıplak soyulduklarını ve aşağılayıcı muameleye maruz kaldıklarını anlatıyorlar. Bunu anlatmakta kendileri için bir çıkar sağlamak şöyle dursun faydayı ve iyiliği, başkalarının da başına gelmemesinde arıyorlar. Konuşabilmelerinin büyük bir güce dönüşüp bu insanlık dışı uygulamayı ezip geçeceğine inanmak istiyorum. İzleri silinmeyecek, etkileri daha büyük olacak, belki rüyalarından korku ve utanç duygusuyla uyanacaklar ama hepimiz o utancın aslında kimlere ait olduğunu biliyor olacağız. Bize eklenenlerin ve bizden sökülüp alınanların kıskacında kanırta kanırta da olsa, bugünler de geçmişte kalacak. Onların gülen yüzlerini de yazacağım ben.

Maria Fasce

Özel odası olmayan yazar - kadın edebiyatına dair notlar

"Madame Bovary benim" demiş Gustave Flaubert. Kadın edebiyatının en iyi örneğini illa da bir erkeğin yazmış olması ne garip değil mi? Peki, Madame Bovary kimdi? Kocasından bıkmış, haddinden fazla aşk romanı okuyup mutluluğunu ülküleştirdiği sevgililerinde arayan, son sevgilisi onu bıraktığı anda da kendisine kıyan taşralı burjuvasına ait bir kadın. Bir *Madame Bovary*'nin ortaya çıkması için belki de yüz kadar ucuz aşk romanı yazılması gerekmişti. Aynı şekilde nice roman yazılmış olması gerekti bir tane *Don Quijote*'ın çıkıp diğerlerini silmesi için.

Kadın edebiyatı diye bir şey var mı gerçekten? Bir çok kadın okur hemen "tabi ki var" diye ortaya atlar. "En çok kitap alan kadınlardır ya zaten" derler istatistiklere işaret ederek. Yayıncılar da onaylar bunu çünkü en çok kadın okurlara satarlar ya kitaplarını. Kültür ve edebiyat hakkında yazan bir çok gazeteci de nedenini açıklamak mümkün olmayan bir sinsilikle bu fenomenin karşısında hayret içinde kalırlar ama bir türlü bir kadın romanının nasıl kadın romanı olduğunu açıklayamazlar.

Bana sorsanız "kadın edebiyatı" Borges'in "protestan at biniciliği" gibi nispetsiz bir şeydir. Elbette ben de bu tarz yaftaların pratik tarafını reddetmiyorum. Bu yafta, yayıncı alıp taksın ve "genel okur" (alın size bir şüpheli yafta daha) ona göre seçimini yapsın diye vardır. Ancak, bir yazar için bu yaftalar herşeyden önce telörgüden bir engeldir, üstünden atlamak zorundalar.

Peki kadın edebiyatı nasıl bir şey olabilir? Cadıların varlığına nasıl inanıyorsak kadın edebiyatının varlığında da öyle inanıyoruz. Peki, yukarıda bahsettiğimiz okurlar "kadın edebiyatı" denince neler bekliyorlar? Bir gençlik romanında esrar, seks ve alternatif müzik grupları olması gerekmektedir; bir Latin Amerika romanında uçan balıklar, domuz kuyruklu bebekler, bilge fahişeler ve palmiyeler olması gerekmektedir vs. onun gibi bir şey: Jean Racine'nin *Fedra*'sından (bakın, bir erkek tarafından yazılmış olan bir roman daha) Siri Husvedt'in *Erkeksiz Yaz*'ına kadar kadın edebiyatı "kadın kalbi ve zihninin çetrefilli işleyişini ve insan ilişkilerinin ince kimyasını irdelemektedir." Bu şatafatlı cümle *Virginia'ya Göre Hakikat* (*La verdad segün Virginia*) adlı kitabımın arka kapağında yer almaktadır ama aynı zamanda Antigone'nin *Sofocles* adlı eserine de uydurulmuş olabilirdi. Bahsettiğimiz yaftanın oldukça genişliğinden mi ne, var olan kitapların çoğu "kadın edebiyatı" sınıfına girebilir aslında: kadın okurlarına yöneltiği bir hitapla başlayan Boccaccio'nun *Decamerone*'sinden Mcinerney'in *Bright Lights Big City*'sine kadar.

Kadın olarak bazı konulari daha mı iyi ele alabiliyoruz? Olabilir. Tuhaf yaratıklarız biz: Boston Üniversitesi'nden bir grup araştırmacılara göre erkeklere göre karanlıkta daha iyi görür, daha iyi duyar, daha iyi koku alır, acılara daha hızlı ve daha keskin bir şekilde karşılık verirmişiz. Ancak akciğerlerimiz erkeklerinkisi kadar genişlemez, daha hızlı atmasına rağmen kalbimiz de öyle, genişleme kapasitesi daha azmış. Elbette o kadar çok istisna var ki; mesela her kadın iyi yemek yapmayabilir - ki ben onların başında gelirim.

Aslına bakarsanız bence hiç bir yazar bile bile belli bir konuyu veya kişiyi yazamaz. Konular ve kahramanlar onu arar, veya daha doğrusu onun içindedirler zaten. Yazar, kalemini eline aldığında bir tanrıdır. Denizaltında bir alem yaratır, erkek kadın, köpek dinozor, tamamen keyfine kalmış şeyler bunlar. Tek şartı var, yarattığı şeyin kendine ait bir hayata bir canlılığa sahip olması.

Bu noktada bütün iyi kitaplar birleşir, yaftaları ne olursa olsun. İçine para attığında harekete geçip dans eden oyuncak bebeklere benzerler kitaplar. Okur ne zaman bir kitap açarsa yazılanlar hayata geçer. Nitekim kitaplar bu oyuncak bebeklerden daha iyidir çünkü okurları içine çekebiliyorlar.

"Bir kadının roman yazması için paraya ve kendine ait bir odasına ihtiyacı var" demiş Virginia Woolf 1928'de. O zamanlar bu lafin devrimsel bir boyutu vardı. Bugünlerde para ve özel oda meselesi mesele olmaktan çıkmış durumda ve *tabi ki* kitap yazan erkeklerin de para ve kendilerine ait bir odaya ihtiyaçları olduğu apaçık ortada. Artık şöyle desek daha doğru olur herhalde: kadın yazarlarının çocuk bakıcılarına ihtiyacı var; veya Marcela Serrano'nun dediği gibi "kitap yazan kadınlarının bir kocaya ihtiyacı var". Karıları bütün işlerini yapan en az üç erkek yazar tanırım ben: makale ve gazete kupürlerini arşifler, müsveddelerini düzeltir, tashih yapar, kocalarının yazdıklarını bilgisayara geçirir, ev işlerini yapıp hesaplara da onlar bakar.

Evlenip ev kurmak isteyen birisi Nasreddin Hoca'ya sormuş: "Ev işlerini nasıl bölüşürsünüz yenge hanımla?" "Çok basit," demiş Hoca "ben büyük işlere bakarım o da küçük işlere." "Öyle mi?" demiş soran kişi, "demek ki sen evin hesap işlerine bakıyorsun." "Hayır, o bakıyor" diye cevaplamış Hoca. "Hm, o zaman sen çocuklarının eğitimiyle ilgileniyorsun ..." demiş öteki. Hoca: "Hayır, o." "Sen tatile nereye gidileceğine karar veriyorsun." "Hayır, o." Öteki, şaşkın şaşkın "Nasıl olur? Anlamadım ben bu işi," demiş, "peki sen neyle ilgileniyorsun o halde? Neyin kararını veriyorsun?" Hoca: "Ben evrenin doğuşundan, hayatın anlamını bulmaktan, dünyadaki zulmü, adaleti vs. vs. düşünmekten sorumluyum."

Hoca'yı bir yana bırakıp bu yazının başlığını aklıma getiren Virginia Woolf'a dönelim. Virginia Woolf parasını da odasını da bulup çocuk yapmama kararıyla o yönden de tedbirini almış. Ancak bunlardan hiç bir tanesi bir işe yaramayacaktı eğer Virginia Woolf bildiğimiz Virginia Woolf olmasaydı. Çünkü yazmak için kadınlar da erkekler de sadece bir şeye ihtiyaç duyarlar: yetenek ve anlatılacak hikayeler.

Elbette zaman da önemli bir faktör. Kafka ve Arlt mesela, ikisi gündüzün bir işyerinde çalışıyor geceleyin de yazmakla meşgul olurlardı. Bazıları otobüste yazar, bazıları da hapiste. Rowling, *Harry Potter'i* bebeği yanında bir bebek arabasında dururken barlarda yazdığını söylüyor. *Chanchada*'nın yazarı Marie Darrieussecq ise *El bebé* adlı romanını böcekbilimiyle ilgili notlar alarak yazmış. Üstelik bu roman en iyi satan eseri olmuş.

Virginia Woolf'un ortaya attığı iki sorun hala çözümlenmemiş bir vaziyette karşımızda duruyor: kadının gerçek mahiyeti ve romanın gerçek mahiyeti. Romanın mahiyeti hakkında Henry James, Milan Kundera ve Patricia Highsmith yeterince yazdı, buna bir kaç satır daha eklemek hiç gerekmez. Kadınlığa sıra gelince, bu konuda birçok şakalar yapılmış: kadınların kafasında nelerin olduğunu gösteren boş sayfalardan ibaret olan kitaplardan Bernard Shaw'ın şu meşhur tanımına kadar: "kadınlar şu saçları uzun ve akılları kısa olan yaratıklardır."

Bu sorunun cevabı yok, aslında önemi de yok. Kalemini eline aldığında veya yaşamını yaşadığında hiçbir kadın kadın oluşunu düşünmüyor. Gerçek mesele kendisi gibi olmaktır, başka birisi gibi değil. Ne pahasına olursa olsun, her gün ve her sayfada kendisi gibi olmaktır bütün mesele.

Albümdeki Osmanlı ve Cumhuriyet Kadınları

Beral Madra

Albümdeki çok genç bir kadının fotoğrafıyla başlıyorum. Bugün Ceylan Intercontinental Otel'in olduğu yerde, 1938 yılında mimar Rüknettin Güney tarafından projelendirilen, 1939 yılı Temmuz'unda inşaatına başlanan ve 1940 yılı Cumhuriyet Bayramı'nda kullanıma açılan Taksim Belediye Gazinosu'nda 1941'de yapılan düğün fotoğrafı. Tek başına, çok sade beyaz saten gelinlik içinde -gelinlik hala duruyor- usta bir düğün fotoğrafçısına poz vermiş. Bir başka fotoğrafta da aynı sahnede genç, yakışıklı, şık smokinli bir erkek ile birlikte; o da Robert Kolej'den mezun olduktan sonra Londra Imperial kolejde Sümerbank bursuyla çelik inşaat mühendisliği okuyup savaş patlayınca yurda dönen ve döner dönmez bu genç kadınla evlenen adam. Ve düğünle ilgili daha bir çok fotoğraf: 1920'lerde Karadeniz'den muhacir olarak İstanbul'a gelmiş iki Osmanlı kökenli kalabalık bir Cumhuriyet ailesinin "mutlu bir gün" görüntüleri; her ne kadar herkes fotoğrafının dondurduğu bir yüz ifadesiyle bize bakıyorsa da...

Bu iki ailenin birinci özelliği 19. yüzyı sonuna doğru ve 20. yüzyılın ilk çeyreğinde muhacir ve göçebe olmaları. Genç erkeğin babasının ailesi Kırım'da Kefe'den, genç kadının babası ve ailesi Batum'dan. Genç kadının anne ailesi ise Trabzon ve köyleri kökenli. Akademik tezlere göre 1856'dan 1914'e kadar gecen sure icinde Kırım'dan, Kafkasya'dan Anadolu'ya ve İstanbul'a göç eden insan sayısı 6 milyonu geçiyor; işte onlar o milyonlardan birileri. Bir sonraki zorunlu göç ise 1. Dünya Savaşı sırasında 1915-1917 yılları arasında bölge Rusların işgaline girince yaşanıyor. Artvin, Rize, Trabzon ve Giresun'un Harşit Vadisi'ne kadar olan bölgeden 10 binlerce insan Karadeniz'den batıya ve güneye doğru göç ediyorlar; bunların bir bölümü geri dönüyor.

Fotoğraftaki genç gelin 1924'de Trabzon'da doğdu; albümde çocukluğuna ait bir çok resim var. Annesi, babası, kız kardeşleri ve başka aile üyeleriyle genellikle fotoğrafhanelerde çekilmiş, hafif rötuşlu, klasik bir fotoğraf estetiği yansıtan fotoğraflar. Saint Pulchérie (1846'da kurulmuş), Kumkapı'daki Jeanne d'Arc (bugüne kadar okulun iki binası da duruyor) ve daha sonra Notre Damme de Sion öğrencisi olarak fotoğrafları da var. Onu 21 yaşında doğuran annesi Kuran okulunda hatim indirmiş, ama o 1930'larda Fransız Lisesi'nde Türkiye Cumhuriyeti modernizminin bir bireyi olarak yetiştiriliyor. Ne ki gelenek yine de araya giriyor ve Karadeniz kökeni ve muhacirlik dolayısıyla birbirini tanıyan iki aile çocuklarının evlenmesine karar veriyor; genç kız çok başarılı olmasına karşın 10. sınıfta okuldan ayrılıyor.

Bu iki genç evlendiğinde Türkiye 2. Dünya Savaşı eşiğindeydi. Erkek savaş sonuna kadar iki kez askere gidiyor; Bayburt'ta dağlarda at üstünde ve tümen arkadaşlarıyla fotoğrafları var. Yakışıklı bir subay; küçük sepya fotoğrafların arkasında 14 yaşındayken nişanlanıp evlendiği genç kadına yazdığı özlemli ve romantik notlarda Anadolu coğrafyasını ve Cumhuriyetin o kuruluş yıllarının yoksulluğunu ve olanaksızlığını anlatıyor. Genç kadın bu evlilikte 1942'de bir kız çocuğu doğuruyor.

Genç kadının anneannesinin çok az fotoğrafı var. 1883 Trabzon doğumlu Z. 1961'de İstanbul'da ölüyor. İlk evliliğini Trabzon eşrafından N. Bey ile yapıyor ve iki oğlan bir kız doğuruyor. Kocası öldükten sonra yaşamına başka bir erkek, bir maraba (çiftçilikte, toprağı işleyerek ürüne ortak olan kimse, ortakçı) giriyor; kaçırıldığı söyleniyor! Kaçıran adamdan da bir oğlu oluyor; ancak o çocuk ile diğer çocuklar arasında bir ilişki oluşmadığı, İstanbul'da o oğlanı bilinmeyen bir nedenle ölene kadar sık sık ziyarete gittiği söyleniyor. Yaşamının sonu iyi gelmiyor, servetine sahip çıkamıyor ve son yılları kızının ve oğullarının evinde geçiyor. Bir dönem başında, gözünün üstünde büyük bir ur çıkıyor; belki de onu çirkin gösteren bu ur yüzünden fotoğrafı yok.

Genç kadının annesi 1903 Trabzon doğumlu N. 1986'da İstanbul'da ölüyor. Dört çocuk doğuruyor; ilk çocuk olan oğlan küçük yaşta ölüyor, üç kızı (83, 86 ve 90 yaşında) halen yaşıyor. Fotoğrafta 1920'lerin modasını yansıtan koyu renkli bir tayyör ve hafif yan yatmış şapkasıyla, üç kızıyla fotoğraf hanenin koltuğunda poz veriyor. Eğer bugünkü güzellik ölçülerinde değerlendirilirse, bir film yıldızı olabilecek güzellik ve çekicilikte. 1915'de o da anneannesi ve dedesi ile Trabzon'dan ayrılmak zorunda kalıyor ve 1918'de geri dönebiliyorlar. Ayrılırken evlerindeki değerli eşyaları sandıklarla Tütün Reji'sinin depolarına emanet ediyorlar; döndüklerinde asla bulamadıkları eşyalar! Kadın 17 yaşında (1920) Batum'lu Laz bir tüccarın, İstanbul'da Mülkiye'de okumuş oğlu H. İle evleniyor. H. 1923-1927 arasında sırasıyla Bayburt Kaymakamı, Erzurum Kaymakamı, Gaziantep Valisi ve Ordu Valisi olarak devlet hizmeti yapıyor; erkek eşini her yere götüremiyor ve evliliğin ilk yılları ayrılıklarla geçiyor. Erkek Şapka devrimi sırasında teftişe gelen Mustafa Kemal'e şapka giymeyen Ordu halkından bazı kesimleri bildirmediği için ihbar ediliyor ve istifa ediyor. Aile İstanbul'a göçüyor; artık ölene kadar orada yaşayacaklar. H.ticaret yaparak ailesini ve zaman zaman Karadeniz'den onlarla birlikte yaşayan yeğenlerini de geçindiriyor. Genç kadın Kıztaşı'nda oturdukları avlulu taş evi (olasılıkla bir Rum evi) ve Ermeni ve Rum komşularını anımsıyor. Erkek 1932'de 1925 tarihinde kabul edilen 558 sayılı Tutun Idare-i Muvakkatesi ve Sigara Kagıdı Inhisarı Hakkında Kanun ile dort milyon Turk lirasına satın alınarak devletleştirilen ve İnhisarlar İdaresi adını alan kurumun müdürlüğüne çağrılıyor. Bu tarihten başlayarak, H.'nın 1950'ye kadar sırasıyla İktisat Vekilliği, Savunma Vekilliği dolayısıyla Ankara'da yaşaması ve ailesini hiç bir zaman Ankara'ya almaması dolayısıyla aile N. tarafından yönetilip korunuyor. 1930-1950 arasındaki dönemde aile Gedikpaşa'dan Nişantaş'a taşınıyor; Bostancı'da bir yazlık ev sahibi oluyor (1938). Aileden yaşayanlar hala Bostancı'da oturuyor.

Albümde genç erkeğin annesinin de -1900'lerin başında doğan ve 1945'de kalp yetmezliğinden ölen güzel bir kadın- bir iki küçük fotoğrafı var. Maçka'da Ralli Apartmanının balkonunda çekilmiş bir fotoğraf. 1. Dünya Savaşı sırasında iki gemisiyle gıda ticareti yapan eşi H.K., iki kızı, iki oğlu ve onların eşleri ve çocuklarıyla 1954'e kadar yaşadıkları apartman. Genç kadın, genç erkek ona arkadan sarılmışlar. Kırım-Kafkas kadınlarına özgü beyaz tenli, elmacık kemikleri çıkık, düzgün bir burun; kumral saçlarını arkada topuz yapıyor. Güzel ve endamlı olmasına karşın, çekiciliğini saklayacak düz ve bol entariler giyiyor. Büyük oğlunu çok seviyor; büyük oğlu da onu çok seviyor; annesi erken öldüğü için hep üzülüyor. Bir-iki fotoğrafı var; gülümsüyor, ama hüzünlü ve utangaç. Çocuklarının hepsi artık öldü; torunları ve torun çocukları onu artık anımsamıyor. Sanırım yalnız bu yazıda anılmış oluyor.

Genç kadın ve erkeğin 1942 doğumlu kızının 1966'da evlendiği, ailesi Midilli göçmeni olan erkeğin anneannesi 1868 Midilli doğumlu Z. Sakız adasına seçkin bir ailenin oğlu olan B. İle evleniyor. Kültürlü ve okumaya düşkün bir erkek. Bir erkek ve iki kız

çocuğu oluyor, büyük kız erken yaşta ölüyor. B. Silivri, Bandırma kaymakamlıklarında bulunuyor. 1884-87 arasında Rodos mutasarrıfı Namık Kemal'in yardımcısı- onunla dostluk kurduğu için ceza bile yemiş- olarak Rodos'ta çalışıyor. 1908'e kadar B.nin görevi dolayısıyla (Hürriyet İlanı) aile Ayvalık'ta Sefa mevkiinde bir evde yaşıyor. B.'nin bir sonraki görevi yine Midilli'de. Namık Kemal ile dostluğu dolayısıyla hiç bir zaman mutasarrıf (vali) olamıyor. Midilli'de Molivos kaymakamı, 1910'larda da Beykoz ve Büyükada kaymakamı oluyor. 1929'da 66 yaşında ölüyor. Z. Ondan sonra yalnız yaşıyor ve 1947'de Sıraselviler Hayat Apartmanında sürgülü bir pencerenin kanadı gögsüne düştükten sonra kanser olup ölüyor. Fotoğraflarda hep geri alanda duran mütevazi, ama dimdik bir kadın. Hayatta kalan tek erkek torunu onu her zaman çok akıllı ve örnek bir insan olarak anıyor; ondan şefkatle söz ediyor. Osmanlı döneminin Batılılaşmış kadını; ailenin temel direği ve koruyucusu.

Genç kadın ve erkeğin kızının 1966'da evlendiği erkeğin annesi de 1900 Midilli doğumlu. B. 1985'de Ayvalık'ta ölüyor. Ayvalık mezarlığında yatıyor. Babasının görevi dolayısıyla çocukluğu Batı Anadolu'da çeşitli küçük kentlerde geçiyor. 1904-5'de Ayvalık'ta Rum okulunu bitiriyor; Fransızca ders alıyor. Babasının göreviyle 1908'de Midilli'ye dönüyorlar. 1913'de 13 yaşındayken çok yakışıklı bir gençle, Midilli eşrafından 1887 doğumlu kuyumcu S.Ö. ile nişanlanıyor (parmağında onun yaptığı yüzük her zaman var). Aralarında 13 yaş fark var, evlenene kadar görüşmeleri yasaktı, ama B, itiraf ediyor gizli gizli görüştüklerini. S.Ö İstanbul'da zeytinyağı ticaretiyle uğraşıyor ve zenginleşiyor. İstanbul Sehzadebaşı'nda Akif Paşa Köşkü'nü tutuyor yaşama yeri olarak. 28 Ağustos 1916'da Şehzadebaşı yangını gecesi evleniyorlar; yangın dolayısıyla düğünün mutlu havası bozuluyor. Düğün resmi var. İnce ve zarif bir genç kız; saf ve kaygısız bir ifadesi var. 1918'de kızı S. o evde doğuyor. Kocasına dört çocuk doğuruyor, bir kız üç oğlan; ortanca oğlan küçük yaşta ölüyor, 1965'de ölen oğlu C. 1919'da doğuyor. Bir süre sonra Arnavutköy'de bir köşke taşınıyorlar. İttihat ve Terakkici olarak bilinen S.Ö'in 1920'lerde cumhuriyetin kuruluş yıllarında Mustafa Kemal Paşa'ya destek veren ve resmi tarihte adı geçmeyen insanlardan birisi olduğu biliniyor. Mustafa Kemal Paşa ona 17 Mayıs 1919 tarihli Samsun yolundan yazdığı mektupla annesini ve parasını emanet ediyor. S.Ö. zeytinyağı nakliyesi ile birlikte Anadolu'ya mühimmat taşıyor. Bir süre evinde Bolşevik bir Rus'un saklandığını öğreniyoruz B'den; olasılıkla mühimmat işleri ile ilgili olarak. Rus, Arnavutköy'deki evin çatı arasında saklanırken arada aşağıda kata yemeğe iniyor ve B'ye Fransızca olarak Bolşevikliğin ne olduğunu anlatıyor. Bir sonraki ev ise Sıraselviler'deki Hayat Apartmanı, 1960'a kadar. 1931'de son çocuğu ve şimdi hayatta olan oğlu doğuyor o apartmanda. Bu çocuklardan torunları ve torunlarının çocukları var. 1950'lere kadar zengin ve rahat bir yaşam sürüyor. 1950'lerin sonunda kocasının ölümünden sonra parasal sıkıntılar baş gösteriyor. 1965'de büyük oğlunun ölümünden sonra da hüzünlü ve gittikçe yalnızlaşan bir yaşam; ancak, son dönem fotoğraflarında yaşamın acı gerçeklerine sabırla katlanmanın getirdiği bir sükunet de görülüyor.

Albümde bir koltukta oturan, sade giyimli ve tatlı bakışlı bir yaşlı kadın fotoğrafı var; genç kadın ve erkeğin kızını büyüten Ermeni dadı. 1880'ler Şebinkarahisar doğumlu M. 1970'de İstanbul'da Yedikule Surp Pıgıç Ermeni Hastahanesi'nde ölüyor ve oradaki Ermeni mezarlığına gömülü. Şebinkarahisar Ermeni Kilisesi papazının kızı; tehcirde bir iki akrabası dışında bütün ailesini ve biricik kızını yitirmiş. 1895 yılı itibariyle Şebinkarahisar merkez nüfusunun üçte bir kadarı Ermenilerden oluşuyor ve 1901 yılında kentte iki kilisenin ve iki Ermeni okulunun varlığı biliniyor (Surp Astvadzadzin ve Surp Pırgiç kiliseleri ile Muşegyan ve Surp Pırgiçyan okulları). 1.Dünya Savaşı sırasında Şebinkarahisar Ermenileri tehcir kararına direnmeye karar vererek kadın ve çocuklarıyla birlikte Şebinkarahisar'ın Romalılardan çok önce yapıldığı söylenen ünlü tarihi kalesine sığınıyor. 25 gün süren isyan sırasındaki çatışmalar 3 Temmuz 1915 te kaleyi Ermeni isyancılardan geri alan Türk ordusunun, kasabayı ve yöreyi Ermeni nüfustan tamamen temizlemesiyle son buluyor. Bu kırım sırasında neler olduğunu hiç bir zaman açıkça anlatamıyor. Şiddet ve acılarla dolu tehcir yolculuğu sonunda, İstanbul'a varıp Samatya'da tehcirden kurtulanların arasında yaşarken 1943'de ilk fotoğraftaki genç gelinin genç kocası onu yeni doğan kızına dadılık yapması için evine getiriyor ve hep birlikte Ankara'ya gidiliyor. 1954-55'de Sovyet Rusya'dan gelen Rusça bir mektupla kızının yaşadığını ve Ermenistan'da olduğunu öğreniyor. MİT anında kapıyı çalıyor ve Komünist dünya ile bu tuhaf ilişkiyi sorguluyor. Kadın seviniyor, ağlıyor, ancak çok yaşlı ve kızını görmeye gitmeyi göze alamıyor ve onu görmeden ölüyor.

Bu kadınların fotoğraflarının gelecekte ne olacağını bilmiyoruz; bir bakıma fotoğraflar kaybolmaz, bir yerde yeniden ortaya çıkarlar ve insanlar fotoğrafın bulunmasından sonra o fotoğraflarda kim oldukları bilinmese bile çok uzun yaşıyorlar; hiç ait olmadıkları evlere ve kitaplıklara, arşivlere yerleşiyorlar, bir sonraki mekana taşınana kadar.

Osmanlı İmparatorluğunun çöküş yıllarındaki göç hareketlerinin yarattığı bireysel yaşamları kırıp geçiren amansız koşullar, etnik ayrışmanın sonucundaki katliamlar, modernizmin köktenci değişimle biçimlendirdiği toplumsal yapı dönemlerinde yaşayan bu kadınlar, derin erkek egemenliğe karşın, ailelerinin temel direği olarak güçlü bir biçimde var oldular. Hala sürmekte olan günümüz Türkiye'sinin derin ve vahşi erkek egemenliğinde bu albüm fotoğraflarındaki kadınlar kendilerinden sonraki kuşakların kadınlarına bu fotoğrafları hem görsel bellek olarak hem de direnişlerinin kanıtı olarak bıraktılar.

Desenler: Ramize Erer

RÜYALARI GERÇEKLEŞTİRMENİN EN İYİ YOLU UYANMAKTIR

Eda Pera Küçük

edaperakucuk@gmail.com

Hakiki Bir Uyanış…

Sabah uyanmaktan bahsetmiyorum sizlere. Hani bir an gelir; beyniniz uyanır. Sanki çok uzun zamandır kendinizi uzak bir noktaya bırakıp kaçmış gibi hissedersiniz ve geri dönüp kendinizi alma vakti gelmiştir.

Uyan Kendim…

En profesyonel yanılgının 'asla yapamam!' cümlesinden beslendiğini biliyor olmanız gerekiyor. Bilmiyorsanız, bilin. Çünkü o kısım tam da yataktan ayağınızı aşağıya atıp, zemine basıp 'hadi yeniden başlıyorsun kendim' dediğiniz an.

1 yıldır tembelliğimize gerekçe göstereceğimiz sokağa çıkma yasakları, oldu bizlere, sizlere ruh hapishanesi… Basitçe 'neden ruhumuz sıkışıyor' sorusunun akıllara gelişi. Pardon da aylarca oturup, üretmeyip, kendiniz için bir çiçek bile dikmiyorsunuz sonra da evrenden her şeyi istiyorsunuz. Yetmiyor olmayınca; 'ama benim kalbim temiz, niyetim iyi' diye içinizde minik isyanlar çıkarıyorsunuz.

Rica ediyorum ilk yakın aynaya gidiniz. Çok dikkatli şekilde kendinize bakınız ve yanlışı anlayınız.

Düşman içinizde. Gülümseyin ve salın artık içinizdeki düşmanı. Bunca zaman bunca ağırlık yetmedi mi?

Bilakis Kendinizden Korkmak İçin Harcayacak Zaman Da Yok Artık

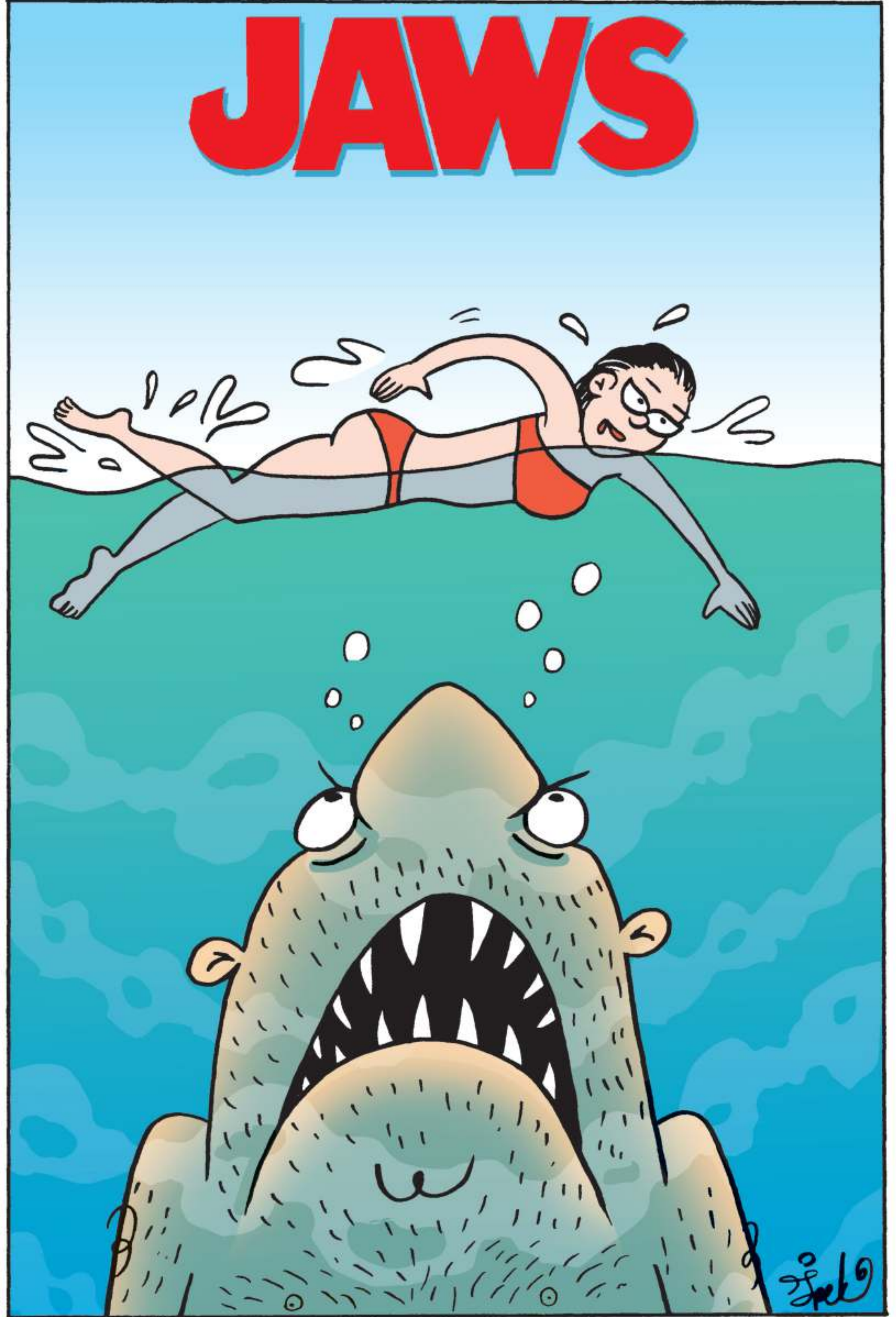
Sizi birinin değiştirmesini beklemeyin. İnsan varlığı zaten bir titreşim. Frekansınızı yükseltince 'aynı siz' bir daha olmayacaksınız. Kendinize olan kini bitirin. Çünkü kötü taraflarımızın yası tutulmaz, kötü taraflarımıza enerji kaptırılmaz.

Bir Yolunu Bulurum, Hep Buldum

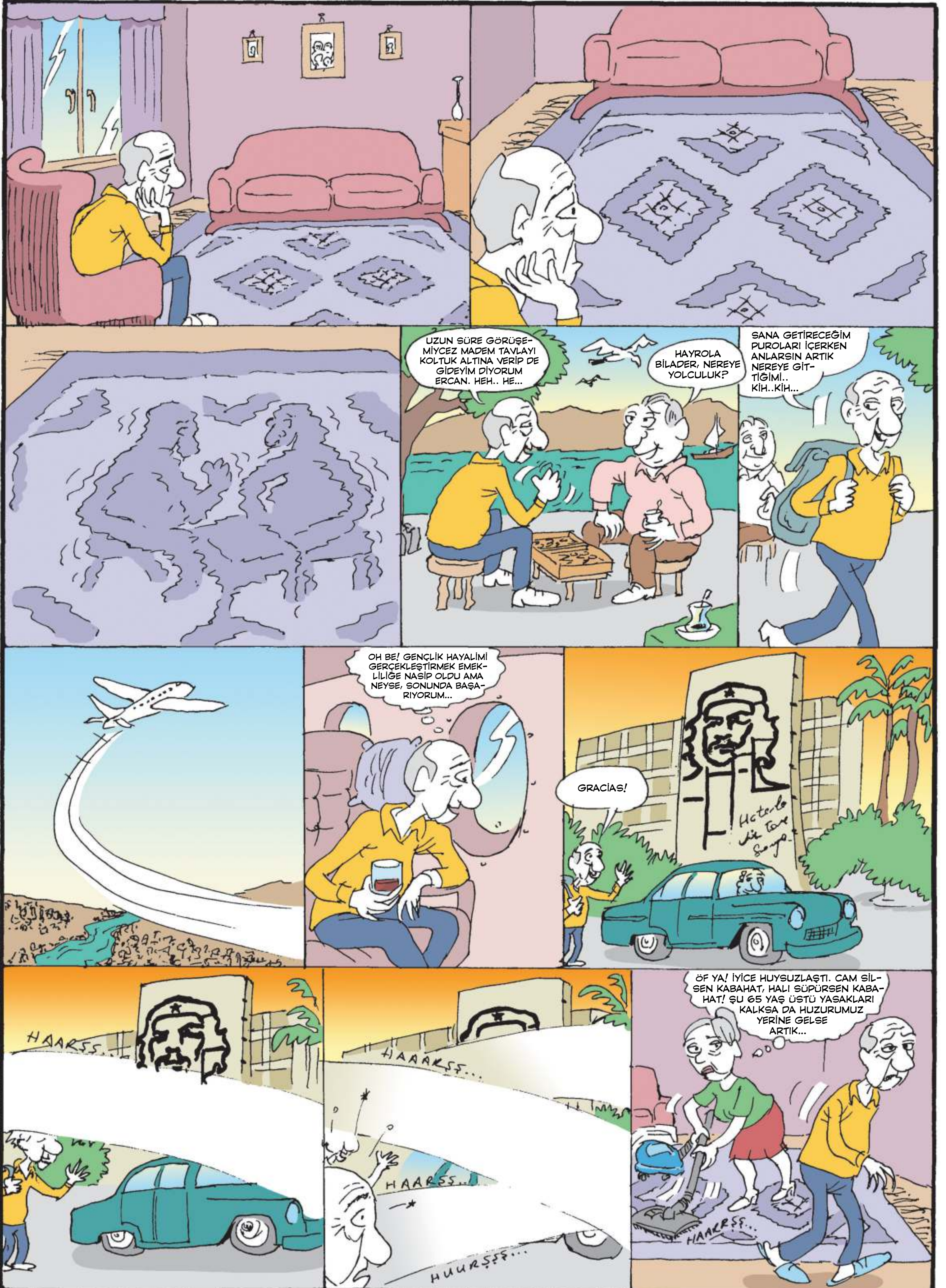
Yaptığınız davranışlar yanlıştı. Sen yanlış değilsin. Yüreğinde ışık var, odaklan gör ışığı. 'İçimdeki olumsuzlukların sorumluluğunu alıyorum, bunlar için üzgünüm, kötü enerji yolladığım her şeyi hükümsüz ilan ediyorum. Uğurlar olsun ve tabii, yolları açık olsun.' diye içinizden tekrar edin. Misafirlerinizi evlerine gönderin.

***

Neyse ne diyorduk, madem ayaklanma zamanı, hadi günaydın, gün başladı. Lütfen kendinizden çıkış yapınız.

DALGIN

UZUN SÜRE GÖRÜŞEMİYCEZ MADEM TAVLAYI KOLTUK ALTINA VERİP DE GİDEYİM DİYORUM ERCAN. HEH.. HE...
HAYROLA BİLADER, NEREYE YOLCULUK?
SANA GETİRECEĞİM PUROLARI İÇERKEN ANLARSIN ARTIK NEREYE GİTTİĞİMİ.. KİH..KİH...
OH BE! GENÇLİK HAYALİMİ GERÇEKLEŞTİRMEK EMEKLİLİĞE NASİP OLDU AMA NEYSE, SONUNDA BAŞARIYORUM...
GRACİAS!
HAARSS...
HAAARKSS...
HAARSS...
HUURŞŞŞ...
ÖF YA! İYİCE HUYSUZLAŞTI. CAM SİLSEN KABAHAT, HALI SÜPÜRSEN KABAHAT! ŞU 65 YAŞ ÜSTÜ YASAKLARI KALKSA DA HUZURUMUZ YERİNE GELSE ARTIK...
HAARRSŞ...

Marina Markovic

Bir kedinin günlüğü

Sevgili Kuzenlerim,

Tabiat bizim boşuna mücadele etmeye çalıştığımız bir şeydir. İnsanlar bunu bir türlü anlayamazlar. Bütün kediler gibi ben de hava kararırken biraz daha fazla hiper-aktif olurum ve oyun oynamak, şakalar yapmak isterim.

Sanki yapacak başka işleri yokmuş gibi, bizi seyreden insanlar da bu hareketlere "Akşam kaçıklığı" derler!

Düşünebiliyor musunuz, akşam kaçıklığı! O bazı "duyarlı hayvanların" davranışlarını hesaba katarsak biz kediler yavruyuz.

Açıkça konuşmak gerekirse, ben dışarı çıkıp eğlenmeyi seviyorum (ya da kelimenin tam anlamıyla "çıldırmayı"). Bunu artık daha seyrek yapıyorum, sadece kış olduğu ve bu sebeple kapılar daha sık kapalı olduğu için değil; o kapıların ardında gerçek el değmemiş bir yer olduğu için. Yanlış anlaşılma olmasın – Ben vahşiler ile başetmeyi zor bulmuyorum. Biz eskiden orada yasardik –Yabanda – Baylar bizi evcileştirmeden önce. En azından bizi evcilleştirdiklerini düşünmelerine izin verebiliriz.

Evcilleştirme meselesine geri dönersek… Ben sadece yıllardır tek bir eve gidiyorum. Şikayet ettiğimden değil. Orada rahattım, bir sürü yemek var ve menü tam zevkime göre. Alet edavata bile alıştım. Orada kendimi sımsıcak hissediyorum….purrr…ve mutluyum…

Biz kediler öyleyiz. Birinin bizi sevip sevmediğini hissederiz ve tabiatımız gereği de bu konuda yapabileceğimiz hiçbir şey yoktur. Ve bize bu sebeple nankör diyenlere de katılmıyorum. Pek bir şey konuşmadığımız doğrudur ama… Bizi anlayanları sever ve bizde onları severiz, meow.

İnsanlarin farklı olduğunu farkettim. Evet öyleler. Çok değişik erkekler tanıdım. Bazıları erkek, bazılar deli adam ve bazıları hiç erkek değildi. Doğrusu, artık kapsamlı bir analiz yapmayı bıraktım, çünkü daha çok deli adam bulmaktan korkuyorum az adam arasından. Ve buna uygarlık diyorlar…

Uygarlık ve kanalizasyon, insanları gözlemleyince ve sokaklarda dolaşınca bunların arasında hiç fark yok gibi. Ve insanların yaratabildiği her şeyden sonra hayvan çiftliği insan çiftliğinden çok daha uygar bir yere benziyor. Hayvan çiftliğinde kim kimdir tam olarak bilebiliyorsunuz, insan çiftligi ise her şey karmakarışık. Onların çiftliğinde insanlar bir günde bir hayvandan ötekisine dönüşebiliyorlar. Bilhassa bu tip dönüşümlerde çok iyiler.

İnsanlar ve hayvanlar arasındaki fiziksel benzerliklere gelince, bazen bana gerçekten varmış gibi geliyor. Sokakta yürürken insanlarin birbirlerine "Seni domuz" diye bağırdıklarını duyuyorum. Bunu iltifat olarak mı yoksa hakaret olarak mı söylüyorlar benim için hala anlaması zor. Fakat, domuzlara dair bildiklerim (Hayvan Çiftliği adlı baş yapıtından) ve bazı erkeklerin davranışlarından… Bazıları domuz diye çağırılmaya bile layik değil. O zaman bazı insanlarin nasıl olduğunu tahmin edebilirsiniz. Ve nasıl oluyor da insanlar hayvanlar üzerinde yumurtlayamadıkları (bir sürü erkek bir çiftine sahip olmakla övünse de) ve hiç süt vermedikleri halde (bazı kadınlar çocuklarına bile vermiyor), bir sürü hakka sahip oluyorlar? Ve bütün bunlar güzellik uğruna ve bütün silikonlar (en başta erkek istediği için konan). Öyleyse değerli kuzenlerim, bu erkeklerin sizi ne kadar önemsemediklerini size sadece yılda bir tek, Mart ayının başında tam belirtmek gerekirse sekizinde gün vermelerinden anlayabiliyor musunuz? Ve tam olarak niye bu ay? Bu ay değişen ve önceden kestirelemeyen havası ile bilinir. Artık bu ayı sizinle bir özdeşlik kurdukları için mi yoksa tesadüfi olarak seçip seçmediklerini düşünebilirsiniz.

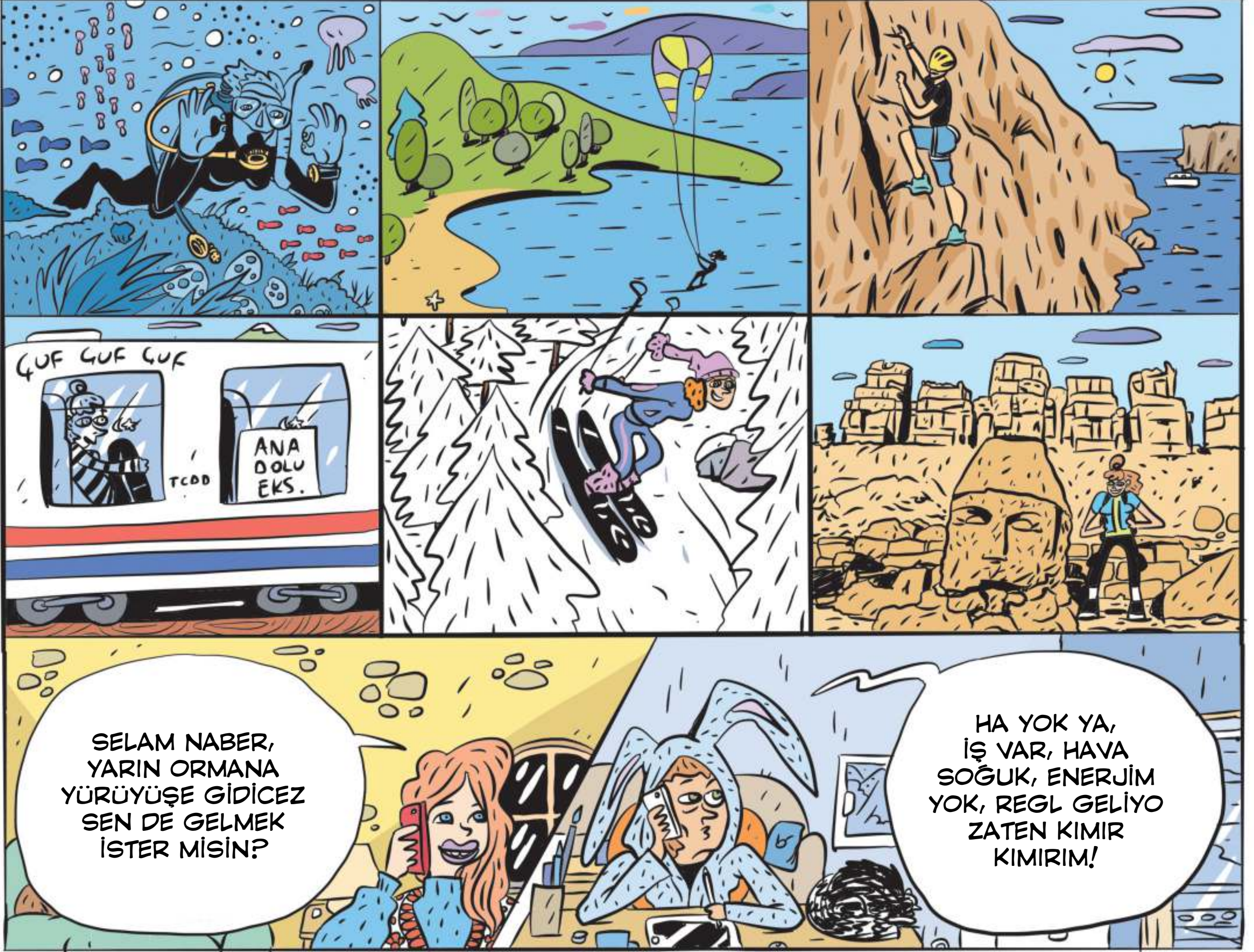
Öyleyse sevgili kuzenlerim neyseniz o olun. Tabiyattan daha güzel hiçbir şey yok. Sizi sevenler tarafından saygı görürsünüz. Silikonlardan kurtulun, çünkü sizi yemek isteyen biri olursa da, dolu olduğunuz tüm kimya ve silikonlar sebebiyle ilk ısırıktan sonra sıkılırlar. En azından ölçülü yapsanız ama hayır… Silikon taktırmak, müdahale etmek ve rakamlar konusunda ölçülü değilsiniz. Güzel güzeldir, ama bana sorarsanız, bir çok kadın sonrasında öncesinden çok daha kötü gözüküyor. Bir sürü "müdahaleden" sonra kendilerini çok kolayca bir skandalın ortasında bulabilirler, kelimenin tam anlamıyla patlayıp skandal olabilirler. Ben bir güzellik uzmanı olmaktan çok uzağım ama… Bana da karşıdan karşıya geçerken kornalar çalıyorlar. Tamam, bu bazen kırmızı ışıkta geçtiğim için olabilir…

Öyleyse, sevgili kuzenlerim, neyseniz o olun. Size saygı duyanları sevin, sizi sevenlere saygı duyun… Bir 8 Mart daha geçecek. Tekrar ayaklarımızın üzerine düşeceğiz, en azından biz kediler, meow, meow, purrrr.

YAPILACAKLAR LISTESI

BETÜL YILMAZ

MMM BODRUM BODRUM.

Domatesimi ekiyorum. Her sabah yürüyüşüme çıkıyorum, hatta inanır mısınız zaman zaman denizime bile giriyorum. Narenciyeme para vermezken inşaat sesim beni hiç bırakmıyor. Gün batımlarım birbirinden şahane, kendi rakımı yapmayı düşünüyorum. Spiritüelizmim inanılmaz arttı burda, Reikimi yapıyor, sobamı yakıyor, romanımı yazıyorum..

ERİL DİŞİL NEYİ?

Ayşegül
Damla Arslan

Ayşegül Vs. Damla

Hepimizin geleceği sisli ve sis farlarımız çalışmıyor. Yollarımız farklı farklı. Kimimiz çakıl taşlarıyla mücadele ediyoruz, kimimiz pürüzsüz asfalt yolda kayıyoruz bilinmeze. Asfalt bitip de köy yolu başlayınca afallıyoruz. O kadar klişe ki "hayat bir yol gibidir" lafı ama öyle. Size her ay klişelerden klişe beğendiriyorum.

Bu yolda yürürken dengenizi kendiniz sağlayacaksınız. Elbette yol arkadaşlarınız olacak, elbette düştüğünüzde elinizden tutacak biri. Önemli olan, onlar yokken de tek başınıza kalkabilmeniz ve bunun için bir erkeğe ihtiyaç duymamanız.

Bir erkek tarafından sevilmek, beğenilmek istiyoruz. Metallica'nın da dediği gibi, duygusal işler biraz "Sad but true" Çoğunlukla düşüşlerimiz de bir erkek yüzünden oluyor. Bu duygusal olaylar olmasa sinema ve genç kız kitap sektörü zaten ayakta kalamazdı. Kırlarda, bayırlarda "ha bayıldı ha bayılacak, kamerayı yamultmuyorlar kadının kendisi yamuk koşuyor" tandanslı sahneleri izleyemeyecektik. Bir aşk uğruna verem olanlar, sevdiceği mutlu olsun diye kendini hiçe sayan kadınlarla dolu filmlerimiz var. Size izlemeyin demiyorum, hobi olarak izleyin lakin gerçek hayatta uygulamayın. Yoksa koşarken duvara toslarsınız, kimse sizi toparlayamaz.

Bir erkeğin gölgesinde kalmayın. Bir erkek için hayatınızı heba etmeyin. Kendi gücünüzün farkına varın. Bu dergiyi okuyabildiğinize göre hayat şartlarınız yurdum kadınlarından bir tık veya tıktıklar ötesindedir. Kariyer sahibi, başarılı, kişisel gelişim kitaplarını hatmetmiş, yogabilir, kendinden emin bir halde topuklular üzerinde koşuşturuyorsanız yolunuzda kendiniz yürüyebilirsiniz o topuklularla. Böyle kadınlara ihtiyacı var bu ülkenin. Güçlü, kendinden emin, üretken.

TAHTARAVALLİNİN İKİ UCUNA DA SİZ OTURUN

Size "güçlü olan, taş gibi olun, sert olun, yıkılmayın ayakta kalın" derken mutsuz olun demiyorum. Hem mutlu olup hem güçlü de olabiliriz bu topraklar üzerinde. Aslında her şey bizim elimizde. "Haklı olup mutsuz olmaktansa haksız olup mutlu olmayı" da tercih edin arada. Ama arada, her zaman değil. Bunu sürekli yaparsanız kendinize en büyük haksızlığı etmiş olursunuz.

Ailemin kadınları bana hem güçlü hem de mutlu olmayı öğrettiler. Biraz da kendi tabiatımdan kaynaklı, hırs değil ama güçsüzlüğümü kimse ile paylaşmak istemem. Çünkü benim de mutsuz olduğum, düştüğüm, gerekiyorsa ağladığım çok durum var. Bunlar bir erkekten sebep olmuyor çoğu zaman. Boşanmamın ilk dönemlerinde ayrılık haberini alanlar "eee hiç üzülmemişsin" diyorlardı. Neden, neye üzüleceğime anlam veremedim bir dönem. Üzülmem mi gerekiyor? Hayır. Hatta ablanın birine söylediğim zaman oturup ağlamıştı da ben kadını teselli etmiştim. Çok enteresan değil mi?

Her ayrılanın üzülmesi gerekiyor, çünkü bunlar yazılı olmayan kurallar. Kadın üzülür, erkek yeni ufuklara yelken açar. Kadın güçsüzdür çünkü, kadın bir erkeğin gölgesinde, erkeğin şefkatli kollarında mutlu olmalıdır. Ona zarar verse bile. Çünkü erkeklik budur, hem sever hem okşar da.

Yok ya!

Bu şey gibi, cenaze evinde acıkmışsındır, yemek getirirler ama "cenaze evinde yemek yenmez, ayıptır" yazılı olmayan kuralı yüzünden aç olarak oturmaya devam edersin. Çünkü insani bir durum değildir açlık. Üzülmemek de, ayrılığın vermiş olduğu mutluluğu doyasıya yaşayabilmek de insani bir duygu durumu.

GAMSIZLIK KOLEKTİF BİLİNÇDIŞINDAN MI GELİR?

Yemekten bahsedince aklıma geldi. Çevremde çoğu zaman güçlü kadınlar olur. Yani matematiksel olarak %20lik bir güruh bazen kendinden geçebiliyor.

Evet yemek, bir gün öğrenci evindeyken akşam yemeğine balık yapmışız kızlarla. Sınıftan üç arkadaşımızla aynı çatı katında, yan yana oturuyoruz. Toplam 5 kız, koskoca bir teras ve bol dedikodu. Tam oturduk yemeğe, ev arkadaşım "Eyvah! Ocağı açık bıraktık" diyerek panik halinde kalktı gitti evimize. Bense hiçbir şey olmamış gibi hamsi yemeğe devam ettim. İkinci birinin ortalığı velveleye vermesine hiç lüzum yok çünkü. Diğer kızlar gamsızlığıma şaşırdılar. Yangın mı çıktı, öldük mü, kaldık mı ne oldu yani. Kızcağız gitti, kapattı geldi ocağı.

Bu kadar basit.

Halam da çok gamsızdır mesela. Gamsızlıkta bir dünya markasıdır hatta. Kız halaya çekermiş, ben de ona çekmişim. İnatçı ve gamsız. O kimden neyi getirmiş, ben kime neyi götürüyorum bilmiyorum. Gerçi Teneke Adam'dan sonra biraz inatçılığımı, ayak dirememi kırdım ama neye ve kime göre kırdım, orası büyük bir muamma.

Muamma dedim de aklıma muhlama geldi. Evet, muhlama, mıhlama değil.

Mutfakta, yatak odasında, sokakta ezcümle her yerde kendiniz gibi olabildiğiniz nice 8 Martlara.

Eksilmeden, birbirimizi ötekileştirmeden, günbegün güçlenerek hep beraber olalım.

KAYIP KADINLAR, ÇOCUKLAR VE HERKES, BİR DE UMUTLAR

Gökçen
Erdoğan

Eskiden "Kayıp Otobüsü" diye bir şey vardı, hatırlarsınız. Bu otobüs Yakınlarını Kaybetmiş Aileler Derneği'nin bir projesiydi ve üzerine kayıp insanların fotoğrafları yapıştırılmış şekilde Türkiye'yi gezer, kayıp insanları herkese duyurur ve kayıpların bulunmasına vesile olurdu. Proje, maddi imkansızlıklar nedeniyle dernekle birlikte faaliyetlerini durdurdu diye biliyorum, yanlışım varsa da bağışlasınlar. Zira bu yazıyı gerçekten elem içinde yazıyorum. Sonrasında çeşitli belediyelerin yerel girişimleri ve benzer çalışmaları olsa da o eski etki alınamadı. Medyanın ve sosyal medyanın gücüyle kayıp arama çalışmaları halkın katılımı da sağlanarak sürse de artık otobüs, bu işlevi göremeyecek halde. Sayısız araçtan oluşan bir filo belki. Bunca insan, bir hukuk ülkesinde bunca insan, gerçekten bunca insan böyle kolayca kayıp olabilir mi? Başıma ağrılar giriyor.

Ekranlardan hepimizin aşina olduğu bir tv programcısı, bir kadın televizyoncu, kayıp bulma işinde adeta tüm emniyet güçlerini teyakkuza geçiren bir etkiye sahip ve bu beni mutlu da ediyor. İzleyici kitlesinin genişliğiyle, polisin istese de sağlayamayacağı bir görgü tanığı ve bilgi akışı havuzu yaratıyor. Sonuç alınan çokça vaka var, ne mutlu. Ama bunca insan neden kaybediliyor? Evet kimsenin kaybolduğu falan yok. İnsanlar, bozuk para gibi kaybediliyor. Burası bir hukuk devleti. Kalbime çaresizlik saplanıyor.

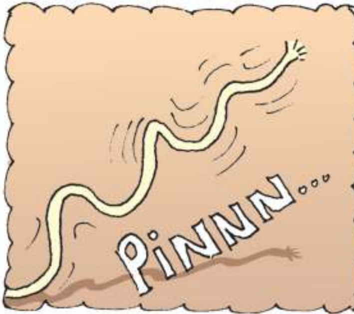
Sanırım artık kimsenin cesareti yoktur fotoğraflarla dolu bir otobüsü bütün ülkede gezdirmeye. Çünkü bunca çocuk ve kadının kayıp olması çok şey düşündürüyor. Eskiden siyasi suçlu olarak tarif edilenlerin, genelde erkeklerin kayıp olduğunu düşünürdük ve bu insanların çoğuna da uzaktık, duyardık. Akli melekeleri yerinde değil diye kayıp zannederdik ya da şehirde onları izleyebileceğimiz kameralar yok diye. İz bulunamazdı, çaresizdik. Oysa şimdi alt komşumuz yok, arkadaşımızın çocuğu, iş arkadaşımızın eski eşi yok. Şehrin dört bir yanı kameralarla, akıllı telefonlarımız ipuçlarıyla dolu. Ama yoklar işte. Bilinmez bir yere gittiler ve belli ki dönmeyecekler. Peki neden kimsenin korkusu yok? Ruhumu sıkıntı basıyor.

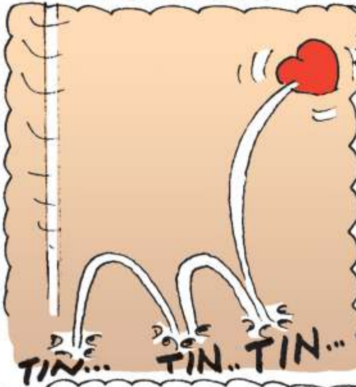
Kadınlar ve çocuklar başta olmak üzere bunca insan kaybedilirken adi bir hokus pokusla, caniler benzin alıp yakarken ya da uyurken örttüğü battaniyeye sarıp da gömerken bir canı, üşenip bir yol kenarına paramparça atarken ne bileyim, aklınıza neler gelirse artık, her şeyin normal olduğunu kabul edebilir miyiz? Burada canımız kime emanet? Burası bir… Üstüme ağırlık çöküyor.

ÇIT!

Feyhan Güver

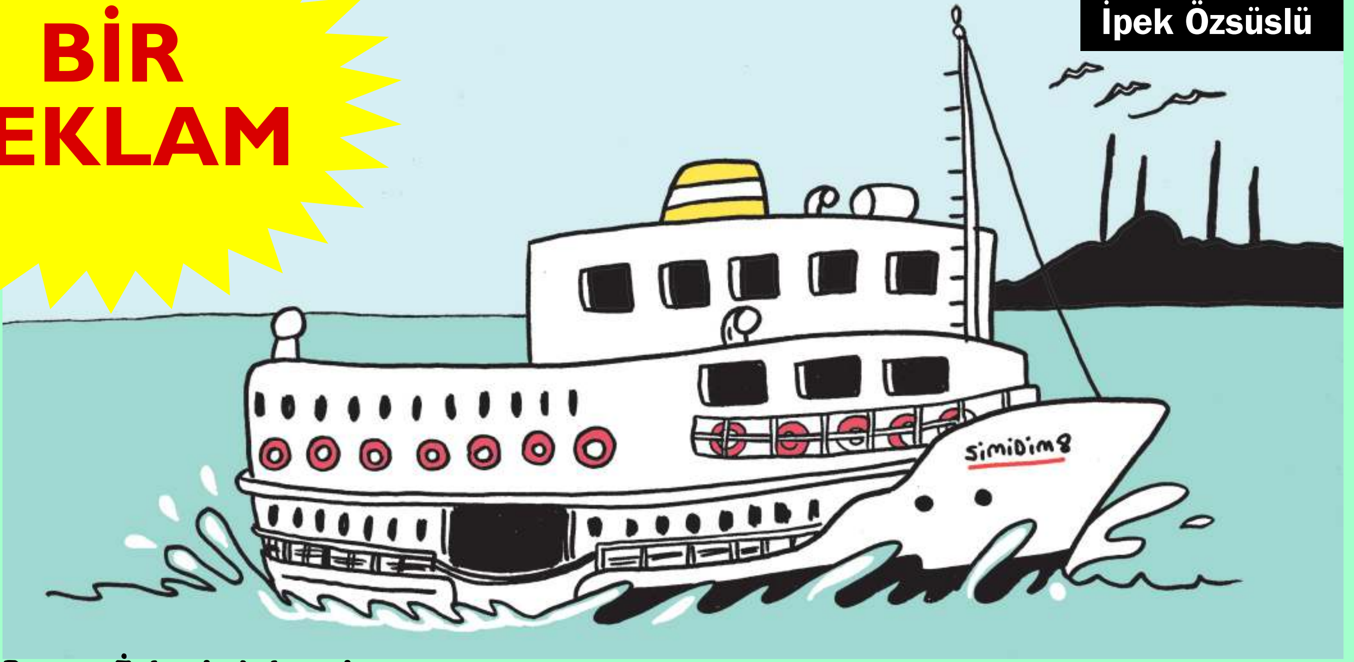

BİR REKLAM

İpek Özsüslü

Burası İstanbul, tam burası
Beklemediğin bir anda vurur hatırası
Çantanı kapmışlardı
Karaköy'de bir sokak arası
İçinde de harç parası
Burası İstanbul, tam burası
Gece saat 3 olmuş
Dolmuş seninle dolmuş
Tacize uğramıştın. Sormuşlardı
Üstünde ne var acabası?
Burası İstanbul, tam burası
Festivale gitmiştin, o gün ne çok eğlenmiştin
Emek Sinemasını da yıkmışlardı, iki bayram arası
Burası İstanbul, tam burası
Kitabın orta yerinde bu kimin miyavlaması?
Sokağınızın kedisi Zilli
Sütünü paylaşmıştın, ona çok alışmıştın
Su kabını tekmelemişti, muhtarın pis karısı
Burası İstanbul, tam burası
Çay simit yapmıştın
Martılara atmıştın..
Ertesi gün 1 Mayıstı, Taksim halka kapanmıştı..
Tomayla su sıktılar, ne biçim ıslanmıştın
Burası İstanbul, tam burası
Çocuklar vurulmuştu, ağaçlar korunmuştu
Gezi'de uyumuştun
Sabah 3-5 arası...
Kadehine dolar hatırlarsın
Kalbine dolar yudumlarsın..

İLKEM TURHAN

BİRİLERİNİ DUYMAMAK
İŞTE BU KADAR KOLAY.

KÖTÜ DÜŞÜNCELERİ DUYMAMAK?

İŞTE BU KADAR KOLAY

SANMIŞTIM...

Birinci Emir: ALDIRMAYACAKSIN!

yaseminolur@yahoo.com Yasemin Olur

Sabahtan beri iki kere kapı çaldı. Sipariş verdiğimiz kitaplar geldi. İlk gelen paketi açtım. Benim siparişlerim değil. Plastik baloncuğa sarılı kitabı salondaki masanın üzerine bıraktım. Canım sıkılıyordu. Biraz televizyona baktım. İnsanlar birbirlerini kınıyorlardı. Sonra diyet tavsiyeleri, doktorlardan şifalı otlar, danslar, kayıplar, cinayetler...televizyonu kapattım. Telefonuma baktım. Sosyal medyadaki şovlar da sabah sabah içimi şişirdi. Kalkıp çay koymanın huzuruna sığındım. Çay demlemekte eski bir tat buluyorum. "Neşeli Günler" tadında bir nostalji keyfi... Burayı uzatmayacağım. Çünkü nostalji keyfine daldığım zaman olayı sulandırabilme potansiyelim var. Sonra o sularda boğulabilirim ve çırpınırken sıçrattığım sular size gelebilir. Gerek yok. Zaten yaşamak istiyorum. Moda tabirle söylersek "an"da kalmaya çalışıyorum.

Çay demlendi. Tam bir bardak içmiştim ki yine kapı çaldı. Başka bir kitap geldi. Paketi açtım. Bu da bana ait değil. Bana ait olmayan ve plastik baloncuklara sarılmış bir başka kitap. Şimdi masada iki tane plastik baloncuk kefenine sarılı kitap duruyordu. Ne kadar masumdular. Ölüm dinginliği vardı paketlerde. Hâlbuki onları o baloncuk kefenlerinden sıyırırsam canlanacaklardı. Bir insanın beyninde kıvılcımlar çaktırabilecek enerjiyle dolacaklardı. Eşime gelen kitapları plastik baloncuk paketlerinden sıyırdım. Plastik baloncukları kefen gibi görmem, bu paketleri ölümle bağdaştırmam tuhaf geldi. Beynimin sembollerle çalıştığını hatırladım. Uzun zamandır böyle hayatta kalıyorum. Zihnimin sembollerini okumak hayatıma şiirsel anlar katıyor. Bu, gerçekten yaşamı anlamlı kılan bir şey. Plastik benim için ölüm demek. Hayatın nefessiz bırakılması. Kitaplara acilen nefes aldırmak için davrandım. Sonra bu baloncukları çocukken ne kadar az görebildiğimi hatırladım. Baloncukları bulduğumuzda onları patlatmak için delirdiğimiz geldi aklıma. Kitapları kefeninden kurtarmıştım. Plastik ölümü çağrıştırırken şimdi elimde sıkıntıyı geçirmenin bir aracı olarak duruyordu. Şimdi feci sıkılan canımı bu baloncuklarla rahatlatacaktım. Ölümü patlatacaktım.

Plastik baloncuk sembolleri üzerine düşünürken hayatımın en büyük sembol ağını hatırladım: Rüyalar.

Bir iki gece önce rüyamda kendimi yürürken görmüştüm. Sol kolumda içinde ne olduğunu bilmediğim, ağır bir çanta taşıyordum. Yürüdüğüm yola aşinaydım. Birden her gün geçtiğimi düşündüğüm yolun kocaman, dimdik bir tepeye dönüşmüş olduğunu gördüm. İnsanlar tepenin eteklerinde durmuş, gördükleri manzaranın şaşkınlığını yaşıyorlardı. Ben de şaşırmıştım. Bir gecede bu kadar çok toprak buraya nasıl yığılmış olabilirdi ki? Fakat gitmem gereken yer tepenin arkasındaydı ve oraya gitmeliydim. Tepe çok dikti, yüküm vardı. Tırmanmak için birkaç adım attım. Bu zor görünüyordu. Fakat gitmem gereken yer tepenin arkasındaydı ve benim gitmem gerekiyordu. Tepenin kenarında bekleyen kalabalık beni izliyordu ve fısıltıları kulağıma kadar geliyordu: Çıkamaz ki oraya. Çantası da çok büyük. Buna benzer cümleleri duyduğumu ama umursamadığımı hatırlıyorum. Sonra bir iki zor adım atıyorum ve kendimi tepeyi rahatlıkla yürürken buluyorum. Yoluma devam ediyorum. Uyandığımda tek hatırladığım buydu. Nereye gidiyordum, çantamdaki yük neydi hiç bilmiyorum. Tek bildiğim bu kadar açık simgelerle beynimin bana bir insan hikâyesi çizdiğiydi. O gece de zihnim beni böyle avuttu demek. Bu, beynimin bana aferin deme yöntemiydi: Güzel rüyalar sunmak. Uyumanın bir tür vakit kaybı olduğunu düşünen birçok çalışkan insanın aksine uyumanın büyük bir kazanç olduğuna inanırım. Rüyalar bana ilham verir, hayatımı sembollerle çizer, absürtlüklerle eğlendirir beni ve sadece rüyalarımda uçabilirim. Bu gerçek bir uçuştur. O gece de zihnim bana kendi yolumu çizmemin zorluklarını resmetti. Zihnim beni motive etti.

Kendimi bildim bileli yaşam koçuyum. Bu koçluğu sadece kendime yapıyorum. İnsanın en iyi yaşam koçu kendisidir. Bu rüyayı da kendim gördüm kendim yorumladım. Diyordum ki kendime:

Kendin olmaya çalışmak her zaman tepki alan bir şeydir. Hepimizin hayatında ağır yükler, çıkılması gereken tepeler ve susmak bilmeyen "elalem"ler var. Hele ki bir kadınsan; taşıdığın çantadaki yükler daha da artar, tırmanman gereken tepelere bir de başka tuzaklar kurulur, elalemin sesi ise bir yükselir ki yedi mahalle öteden duyulur. Kendi yoluna gitmeye çalıştıkça fısıltılar yerini kötü tezahüratlara bırakır. Sahanın yanından zıplayarak hep bir ağızdan bağırırlar: "Yapamazsın, yapamazsın, yapamazsın!" Bu yüksek sesle atılan sloganlara çok da takılmayınca, golleri atıp yola devam edersin ama kalabalıkların sloganlarına yenik düşüp kendi kalene de gol atabilirsin. İşte insanın kendi kalesine attığı gol, en kötü goldür.

Sonra zihnimin soyunma odasında bütün "ben"ler toplandık. Teknik direktörümüz bize sembollerle taktik veriyordu. Başta sakince ve şefkatli bir dille başladığı anlatısının sonuna doğru "ben"lerin dikkatinin dağıldığını fark edince sinirlenmeye başladı. Elalemin sesi soyunma odasına kadar geliyordu. Zihin odacıkları gürültüyle dolmuştu. Delirdi antrenör. Sakince taktik vermeyi kesti ve bağırdı: Taktik maktik yok, bam bam bam...

Bam bam bam.......

Ayaklarım nereye gidiyorsa ben oraya... Çantam ağır ve tepe gerçekten çok yüksek. Fakat yürürüm ben. Kalabalıklar aşağıda kalır. Eğer onlara aldırmazsam sesleri kısılır. Kendi Sina dağıma tırmanırım ve oradan "On Emir"in yazılı olduğu tableti alırım. Eminim ki kendim olmam, mutlu olmam, güçlü bir kadın olmam için gereken On Emir'in ilk maddesi de şu olur, görüyor gibiyim yazılanları: ALDIRMAYACAKSIN!

İçinden geldiği gibi, gelişine oynayacaksın...

Bu motivasyonla kalkıp bir bardak daha çay alarak balkona çıktım. Önümüzdeki maçlara dair düşünmem gerek.

İLK EVVELA BAZIMIZI UYGULUYORUZ!

KONTÜRLERİ ATIYOR!

AYDINLIKLARI ATIYOR

KONSİLİR UYGULUYORUZ

KABİLEMİZE HOŞ GELDİNİZ!

SAF KÖTÜ

SANA MESAJ ATARAK AYRILMAK İSTEDİM AMA...
YOK ONDAN DEĞİL, ŞİMDİ AYRILICAZ, SONRA YENİ MANİTA ARA FİLAN ZOR GELDİ...

BUNCA YAŞANMIŞLIĞA SAYGIN OLDUĞU İÇİN VAZGEÇTİN HERALDE!

BETÜL YILMAZ

HAYAT ÇOK ANLAMSIZ!
HAKAN'A ARKANI DÖNÜYOSUN DA ONDAN!
HAKAN KİM Kİ?
ANLAMLI BİRİ!
NE İZLERSEN "O" SUN!

NE YERSEN "O" SUN!

NE İÇERSEN "O" SUN!

AY YANDIM!
NE SIÇARSAN "O" SUN!

raziyeicoglu@gmail.com

PAPARAZZİYE

Raziye İçoğlu

BU BAMBAŞKA BİR ŞEYDİ, KORONA HARİÇ HER ŞEYDİ, MEĞER DİĞER HER ŞEY HİÇ BİR ŞEYDİ...

Bu sayı köşemi hastane köşelerinden, pandemi nedeni ile bir boş bırakıldığı için yatabildiğim refakatçi yatağının yemek servis tahtası üzerinde elimde olan yegâne cihaz cep telefonunun notlar kısmında yazmaya çabalamaktayım.

Dünya Korona gösterdi ama bizi hep başka yerden vurdu. Bu sene babam ile hep hastanelerdeydik, fakat bu başka bir şeydi. Meğer diğerleri hiç bir şeydi.

Ebeveynlerimi, sanki **"az insan, daha az koronadır"** diye güvende bıraktığım beldeden, kısa süreli evimi hayatımı kontrolden sonra döneceğim günü beklerken ani bir telefonla yasaklı bir hafta sonunda güç bela bulabildiğim bir otobüs bileti ile İstanbul'dan düştüm yollara. Ben bittim, kendimden geçtim ama yollar bitmiyor, saatler geçmiyordu.

Didim aciline kaldırılan babamı Söke'de kimsesiz sanılarak yatarken bulmuştum ve ambulansla Aydın Hastanesi'nin yoğun bakımına sevk edilmiştik.

Birlikte yoğun bakım ünitesi kapısında beklediğimiz insanların yakınları yataklı servise alınmış ve hatta taburcu olmuşlardı. Ben konakladığım Aydın Öğretmenler Evi'nden gelip gidip, yoğun bakım hemşiresinden babamın haberini almaya uğraşıyordum. **"Aynı"** denmesi bile umut vericiydi. Herkesle konuşuyor, teselliler, emsal olumlu hikâyeler istiyordum. **"Yoğun Bakım dediğin kötü bir şey değil, yani yoğun bakılan yer"** dedi bir arkadaş. Ama kim ne derse desin, doktor bile dese, kendi dediğine, kendi düşündüğüne inanıyor insan.

Gurbet ellerde, Kadim bir mizah okuru, sanatsever bir doktor arkadaşın olduğu hastaneye savrulmuştum. Sağlık çalışanlarının çok zor şartlarda olduğu dost arkadaştan, tek istediğim doktor dilinde olan her şeyi arkadaş diline tercüme ederek anlatmasıydı ki, daha da fazlasını yaptı. Babamın yanına ulaştı ve durumu hakkında bana rahatlatıcı bilgiler getirdi.

Çok fazla dizi izleyen Annem telefonda **"yoğun bakım penceresinden de mi göstermiyorlar?"** diyordu. Bir Kadın kocasının dünyadan gidişine değil de, kendi dünyasında kendi işine yaramayacak olmasına üzülüyor, hayıflanıyor. Böyle bir durumda öz anan bile üvey anne niteliğine bürünebiliyor yani.

"Hastanın yakını" diye arayarak, **"Pijamalarını getirin, yataklı servise alacağız"** dendiğinde uçarak hastaneye gittim. Fakat babam şahsen hastane nakil sedyesinde vardı, ama kendinde yoktu. Bugün Yıllardan, Aylardan, Günlerden, çok üzgünüm. Hislerim benimle bir düşüp, bir çıkarak dalga geçiyordu.

Acil Ambulansında kulaklık cihazı ve diş damaklar da kayıp olmuş. Konuşsam duymayacak, konuşsa anlaşılamayacak, yemek versem yiyemeyecekti ki, zaten bilincini de kaybetmişti.

Aydın ili jeotermal kokuyordu ve Aydın Devlet Hastanesi yataklı odaların manzarası bir güneş enerjisi cenneti. Çatılar güneş enerjileri ile kaplı. Marka, renk, boyut, kirli, paslı.

Covid yüzünden yataklı servis için az bir bölüm ayrılmış ve karışık, değişik her hastalıktan, her ameliyattan hasta var. Odaya çıktığımızda motor kazası geçirmiş bilincini kaybetmiş sinirli görünen yatan hasta, annesi ve **"sen abimin böyle sakin durduğuna bakma aslında çok sinirlidir"** diyen ve eline geçen fırsatla sürekli abisini kızdıran kız kardeşi, taburcu ambulansını bekliyorlardı. Anne olan, **"bak biz çıkıyoruz özel oda gibi odada yalnızsınız, öyle yatmam deme took diye kafan düşer, hemen git temiz çarşaf iste, hiçbir iş yapmayan da bu hastabakıcı haa"** diyerek koğuş tecrübesini kanıtladı. Sehven şiddetçi koca cinayeti işlemiş de, tam bir koğuşa düşmüş gibi acemice bakıyordum.

6 yataklı ama pandemi tedbiri ile 4 kişilik, Refakatçiler olursa 8-10 kişilik, odadaki yalnızlık çok sürmedi akşama doğru **"bıçak yaralanması, bıçağı yanlışlıkla kendi karnına sapladı"** diyen bir kadın sesi ile sevgili çift geldi.

Ameliyat eden Doktor anlattı **"12 Parmak bağırsağınız parçalanmış..."** falan filan. Nişanlısı kadın telefonda başkasına anlatırken **"Bıçak 12 parmak kadar içeri girmiş"** diye ölçü olarak anlattı. Ben **"oniki parmak, bağırsağın ismi"** dedim. Ama sonra arayanlara anlatırken o bağırsağın ismi 8 parmak falan da oldu.

Hafta sonu yasağı bitince de, 57 yaşında ama 67 görünümlü annesi de geldi, üç öğün hastane yemeğinden bir hastaya iki refakatçi alarak yedi içti ve boş yatağın birinde sürekli yattı. Her gelen onu da hasta sandı, o denli yatağa yapışıktı yani. Arayan, uzak akrabalara oğlu için **"apandisit"** dedi, yakın akrabalara **"koridorda yürütüyoruz, osuruyor, sıçtı"** diye doktorun bütün istediği belirtileri anlattı.

Kaynanadan 12 yaş küçük, oğlundan 12 yaş büyük sevgiliyi, birgün babamın üzerine abanmış, **"amca kalk kalk, bak bak! kızın suları da buraya stoklamış"** diye babamın suratına bardak içme suları serperken bulunca patladım. **"Sen varya baban beni tanıyacak, konuşacak diye kıskanıyorsun"** dedi. Benim tanımadığım ve babam hiç tanışmadığı bir insanı nasıl tanıyacaktı Acaba? Fakat tam koğuş sistemi hemşire bile ondan yana olmuş **"hastana böyle yardımcı olamazsın, git aşağıdan destek al"** dedi. Neyse ki koğuş tuvaletinde şişlenmekten kurtuldum. Kadın gideceği güne kadar her gittiğim yerin kapısının önünde dikilerek sıkıştırdı beni. Git be kardeşim bir korona, bir sen…

Ve maalesef ki yeni yıla bu familia ve o gece nöbetçi olan koronası başlamış olduğunu 12 gün sonra öğreneceğimiz, koronalı çömez hemşire ile giriş yaptık.

Odadaki dangalaklar taburcu olunca rahatlayacağım sansam da gece aynı karşı yatağa yatırılan yeni hastadan işkillendim. Sadece tedirgin bir şüphe veriyordu. Yatak aralarında tavandan kornişli saten çadır perdeler vardı. Çekip, kapatıp oda daha doğrusu otağ oluşturdum.

Bağımlı mıydı, bir şeyden birilerinden mi kaçıyordu. Gözler çakmak taşı gibi kırmızı, maskesiz dolaşıyor, sürekli osuruyordu. Ablası olduğunu düşündüğüm biri aradı **"Naptın Yılmaz, yalnız mısın? Annemi ara seni merak etmesin"** dedi. Adam **"Yatırdılar işte, Aramıştım ben onu"** dedi. Perde arkasındaki otağımdan sesleri dinliyordum. Nöbetçi erkek Hemşir Durmuş'a **"Sakın odanın kapısını kapatma, kapalıysa bile aç, kıllandım bu adamdan"** dedim ve hemen hemen bütün geceyi koridorda Hemşir'in etrafında geçirdim. Sanırım Hemşir kadın erkek gibi bir kaçınma sandı ki **"Abla sıkıntı yok"** dedi. Her yerde su kaynıyor, ama o sürekli benden su istiyordu. Su için beni boğabilirdi yani. İllâki temasa geçmek amacındaydı adeta.. Maske takmadığını da söyledim. Hemşir her saniye uyardı. **"Yatarken de mi takacağım?"** diyordu. Eh be Yılmaz, insan uyur, virüs uyumaz. Yani Yılmaz hasta hiç yılmadan kendisinde olanı herkesle paylaşmak istiyordu aymazcasına... Ve ertesi sabah aynı ses kadın aradı **"Yılmaz ne Yaptın? Annemi karantinaya almışlar, Esma'da onunla temaslı diye Esma' yı da karantinaya almışlar"** deyince koridora fırladım. Hemşirelere **"Bu adamda bir tuhaflık var, işkillendim, telefonda karantina kelimesi yakın ailesi için fazlaca kulla-**

nıldı ve maskesiz duruyor" dedim. Hemşireler **"Öyle olsa acilden buraya yatışa yollamazlardı"** diyerek covid'e ihtimal vermediler ama sürekli maske konusunda uyardılar. Tedirgin hissiyatlı bekleyişimle bir telefon konuşması daha dinledim, bir erkek aradı **"Ne Pozitif mi? Refakatçiler falan burada"** deyince fırladım koridora hemşirelerin yanına **"Bakın dönemin en olumsuz kelimesi geçti konuşmada, bu hamilelik gebelik testi bile olsa hoş bir kelime değil bu zamanda"** deyince, artık beni susturmak adına dosyasına baktılar ve Covidli. Yılmaz yeni duymuş, yeni öğrenmiş gibi aymazca sırıtarak **"Gidiyoz mu?"** dedi ve Emine Hemşirenin yanına düştü gitti, Covid bölümüne götürüldü. Saklamacılığı yüzünden babama Covid testi yapılmak zorunda kalındı ve aymaz Yılmaz yüzünden İzole ilân edildik. 6 kişilik odaya kimse alınmayacaktı 3 gün.

Koronalının avantajı **"Covidli hastayı ben anladım"** dedim ve özel oda talebimi kabul edildi. İç Özel isimli odamızda bizi mi izole ettiler bilmem ki, yoksa başkalarını bizden mi izole ettiler Acaba?

Şayet hastanede uzun süre yatarsan bir sağlık çalışanı gibi davranıyor virüs sana. Geliyor, yaklaşıyor, dalga geçiyor. Sanki Sağlık çalışanları ile empati kurmak için düşmüşüm hastane köşelerine.

Zaten sanki üç yıldızlı otele gelmiş gibi refakat yemeği üzerine saatlerce konuşarak yiyen, yasaklı yemeklerden ısrarla isteyen, yedikten sonra rehavet şekerlemesi yapan, hastalardan daha beter, evde olsa postacıya, kapıcıya bile kapı açamayacakları gecelikler, pijamalar giyen ve daha hastayı yatırmadan, ameliyata yollamadan kendileri uzanıp horul horul uyuyan, ameliyattan gelen hasta **"kalk ben yatıcaam"** diye yalvardığı refakatçiler olmazsa olmazı hastane koridorlarının.

Birden ortaya çıkan hapishane koğuş gibi kadın refakatçiler var. Gittiğim her yerde arkamda dikilen, hemen dövmeye hazır, kraldan kral, senden önce buraların kralı benim, koğuş ağası tarzında. Ve Özel hasta odada kalan refakatçilerle arkadaş olmak için özel odada kalıyor olman lâzım.

Ve hastane odalarında sürekli kaybolan ve yan odalardan çalınan televizyon kumandalarını sorunu var. Televizyon herkesi birleştiriyor, ama dizi bazında, Şiddet bazında, kara haber bazında...

Personel, hemşireler, hastabakıcılar çoğunlukla kadın. Tek bir erkek hemşir vardı katta.

Nerede o yatağa serum damlasa dövmekten beter eden eskiden ki hastabakıcılar? Çarşaf, nevresim, kılıf, pike, yorgan, yastık seve seve veriyorlar. Dolap açık, ard arda bile değiştirsen yardım ediyorlar.

Hele bir nam-ı diğer **"Atom Hafize"** var ki, en az10 kaplan gücünde, misal bir erkek hastanın üç erkek refakatçisi var ama o tek başına hastayı sedyeden yatağa indiriyor, çarşafları değiştiriyor. Pratik

tekniklerde uzman. Çarşaftan **"Raylı Sistem"** adını taktığım, Hastayı çarşafla çekip, çevirip, yastık sokarak hastayı yan çevirmiş olmayı kolaylaştıran ve ilkel bir havalı yatak oluşturuyor resmen saniyeler içinde. Ama annemi gördükten sonra bir daha bana yardım etmedi. **"Annen babana bakabilir, güçlü kuvvetli, diri yani"** diyerekten.

Mesela birinci odada beşinci yatağa hasta getirilecekse, **"Bir beşe Bayan Yeri hazırla"** diyor hemşire Atom Hafize'ye. Ve **"Bayan Yeri"** kardeş dergi ismi gibi geliyor bana. Erkek gelince **"Erkek Hasta"** deniyor, Kadın gelince **"Bayan Hasta"** deniyor.

Herkesler korona oldu iyileşti. Biz hala uyuyoruz ki.

Bu arada **"ben aşıya gidiyorum"** diyen hemşire, hastabakıcı, personel aşılanıyor geliyordu. Corona aşı mı çabuk bulundu, biz mi uzun kaldık hastanede Acaba?

Aslında hastaların değil de, personelin, hemşirelerin kime dokunsan bir hikâyesi var. Uzatma kablosu gibi uzatmalı, ekli oksijen bağlayan ve aynı odada Annesi yatalak kalan ilk göz ağrım Emine Hemşire yaşadığı dejavuya aldırmadan gelip babama tedavisini yapıyordu.

Artık koronvirüsü tablosundan bihaberdim. Esasen coronanın kaynağına girersen hiç korkmuyorsun. Coronasız yerlerde daha çok coronadan korkuyorsun. Koronadan koruduğum babam ile coronanın içindeydik. Test yapıldığını bile anlayamayan, en az 3 defa covid testi yapılan Babam, Ah bir kendine gelse de testin negatif çıktığını söyleyebilsem.

Hiç bir şeyi beceremiyordum. Yardım eden hemşire ve hastabakıcılardan utanıyordum beceriksizliğimden dolayı. **"Pratikleşeceksin"** diyorlardı, demek ki sürekliydi bu hastane bakıcılık işlerim.

"Aslında hastaya iki kişi baksanız" , **"Ağlamakla hastaya yardımcı olamazsın, git aşağıdan psikolojik destek al"** Ve demek ki hastanede böyle bir hizmet de vardı, **"Senden başka bakacak kimse yok mu?"** , **"Biz burada ne hastalar gördük, mesleğimiz icabı"**.. Hemşirelerin Klâsik Replikleriydi. Diyeceğim ki **"Aslında siz15-20 hastaya gece nöbette tek hemşire yerine iki hemşire baksanız?"** Tam da **"Çok iyiler"** diyeceğim, dedirtmiyorlar.

Ve şimdide artık fahri bir hemşire, fahri bir hastabakıcı olmuştum. İdrar Tansiyon ölçüm, ilaç değişim vs. aldığım notlardan bir dosya oluşmuş olmalıydı ki, **"getir bakalım sende ki dosyayı"** diyordu Hastane hemşireleri. Sanki BayanYanı editör yazımı istiyordu.

Babamı 50cc.lik şırınga mama ile beslerken ameliyattan gelen yatan hasta amcanın **"benim ağrı kesicim ne zaman yapılacak?"** diye soracağı kadar fahri hemşire görünümündeydim yani.

Hastamın yerini değiştirdik, sonra **"hadi sen oksijeni bağla"** diye iyice otomatik hemşireye bağlattılar beni. Bu neyin imtihanıydı Acaba?

Babamın südüğünü hesap edeceğim aklıma bile gelmezdi. Her ortamda hiç utanmadan, çekinmeden bağıra bağıra **"Ufak bi su dökecem"** diyerek tuvalete gittiğinde sinir küpü olduğum babamın sondaya döktüğü **"ufak bi suyunu"** 1000ml. Ölçeklerinde ördekle tuvalete boşaltıp tarihli saatli yazıp hemşirelere bildirmek bana babamın döner çarpar bir frizbi oyunuydu sanırım. Plastik ördek ile sonda ölçüleri de tutmuyordu. Ve Ördek hayvanından nefret ettim, bu eğri boyunlu sidik tasına konan isim yüzünden.

Ben babamla didişmiyorsam herşey çok kötü demektir.

"Elimi sıkıyor, Babam tepki veriyor, beni tanıyor" diye seviniyordum. Ama

Babam hastane pikesini de aynı şekilde tutuyor, sıkıyordu.

Babam tepki verdiğinde tam bir gönül adamı gibi tek gözünde damla yaş yanağında süzüldü resmen. Doktor arkadaş **"Gönül Adamı'nın babasından da başka bir şey beklenemezdi"** dedi.

"Uyuduktan sonra vermeyin" diyor hemşire mamayı. Hasta zaten hep uyuyor. Hangi zamanki gerçek uyumadan sayılacaktı ki Acaba?

Kimseyle konuşmak istemediğim bir duruma geçmiştim. Sadece **"Birileri gelse de şöyle düzgün çevirsek yatırsak"** gibi dileklerim oluyordu.

Babam artık Babam değil, **"Ağzını silerken tepki verebilir"** gibi hemşirelerin tanımladığı biri olmuştu.

Hele de Hemşireler **"altından alınan yatalak hastam var, de özel oda talep et"** dediklerinde çook koydu bana. Hani hayat yavaş yavaş alıştırsın istersin ya insanı…

Daha da çok hastaların babama **"Yazıık"** deyişi vardı ki içimi cızırdatıyorlardı.

Ve babam hastane yatağında girdiği doğum gününde tam da ikindi ezanları okunurken öksürerek, elini göğsüne koydu **"Elhamdülillah"** dedi. Birkaç saat sonra da gözler sönük bana el salladı ve **"Allah Allah, La ilahe illallah Muhammeden Resulullah"** dedi ve bir daha da bir şey demedi…

Herkesin suçladığı **"defol git be 2020"** dediği 2020 gidişine 4 gün kala giderayak berbatlığından, fenalığından, bize de vurup giderken şanssızlıklarını 2021'e de bağladı.

Babama mama şırınga ederek 2021'e giriş yapmıştım. Dileklerimin sadece sağ olan babamla elele, sağlıklı olması kısmının gerçekleşmesi **"Yeni Yıla nasıl girersen öyle geçer"** toteminin sadece bu kısımlarının tutmasını ve bu defa hastanelerin, hastalığın, hastane günlerinin EX'Ten Taneler olmasını diliyordum.

26 Aralık 2020 akşamında İstanbul'daki evimden çıkarken taktığım ve taburcu olunan güne kadar, yani tam 25 gün, gece gündüz çift kat maskeli dolaşmaktayım, yatmaktayım, uyumaktayım. Çift kat Maske takmaktan kazma burnum maske estetiği geçirerek resmen dümdüz oldu.

Nihayetinde, yoğun bakım halinde taburcu edilmiştik. Hastane yatağından alarak evi hastane odasına çevirdik ve tamamen hissiyat yöntemi ile deva bulmaya çabalıyoruz.

Tıbben fizik tedavi hareketleri nedir bilemeyiz ama babamın fiziken yaptığı kendi hareketlerini, Kendi sahnesinde felç geçirdiği bahçede pazı bitkisi çapalama hareketleri, pense, tornavida kullanma, markete yürüme gibi egzersizler yaptırıyoruz kendine gelebilmesi için.

"Yaşı var" diye girilen cümlelerden, **"Çıkmadık candan umut kesilmez"** lafının duymaktan yıldım artık. Çıkmadık can hakkında Tanrı'dan başka kimse hüküm yürütemez. Mücadelenin yaşı olmaz. **Mücadeleye yaş sorulmaz Haydi be Babam.**

BAŞLA
mək bitirmənin yarısı...
KARAN LIK SENİ ELE GEÇİRSE
SESSİZ
GE-CE-BEKLE
UYUM
LANI
TELEG RAM MI
SİGNAL Mİ?
ANNEEE BİTTİ!
YARI
PLASTİK
TÜKENMEK ÜZERE
OMG3
YARI İNSAN YARI BALIK
BALIK YİYOR BUNU!
UYUM LAZIM
ÇÖPÜNÜ AZALT
RUTİN Mİ?
TEKRAR MI?
FIRINDA MAKARNA KAÇ C° PİŞER
27
FAKYU
UYUMUN NASIL?
KARANLIĞA DALI
BETÜL YILMAZ

Yaşam Koçu Afet

Feyhan Güver

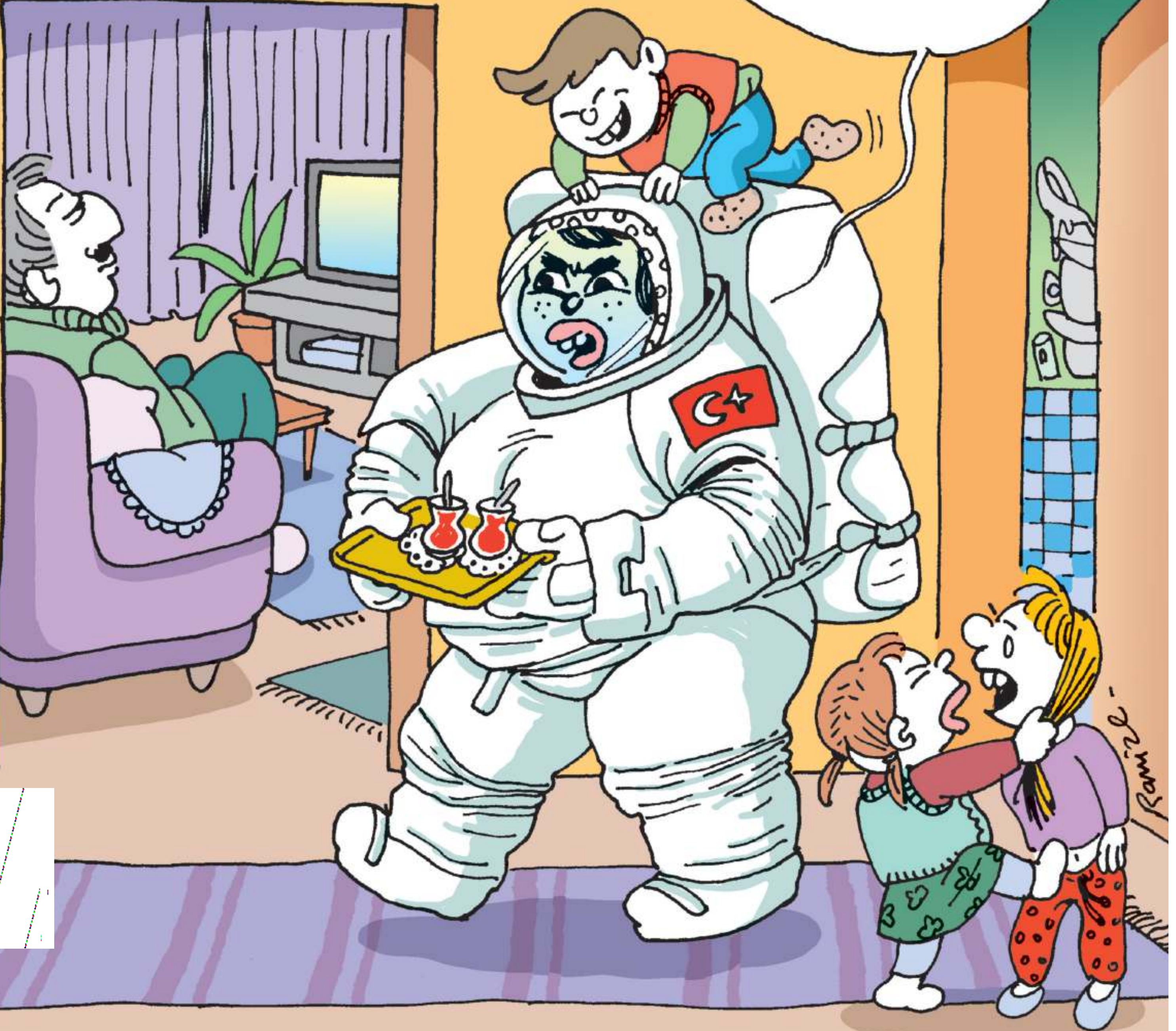

BAYAN YANI

107

10 YAŞINDA!

Erdoğan: Aya sert iniş yapacağız. Hatta bayanlar bile gidebilir.
Varank: Türkiye bir uzay ülkesidir.

MART 2021 / 03 15 TL K.K.T.C:17TL.